

De Rechtspraak

Kengetallen Gerechten 2007

de Rechtspraak

De Rechtspraak

Kengetallen Gerechten 2007

de Rechtspraak

Achtergronden en definities kengetallen 2007

1.1 Inleiding

Met deze jaarlijkse publicatie presenteert de Rechtspraak kengetallen over het functioneren van de afzonderlijke gerechten. Het is bedoeld als aanvulling op het Jaarverslag van de Rechtspraak, waarin verantwoording wordt afgelegd over de Rechtspraak als geheel. Publicatie van kengetallen is een van de middelen waarmee de Rechtspraak politiek en samenleving inzicht geeft in de functie en het functioneren van de Rechtspraak.¹ Hierbij past wel de kanttekening dat kwantitatieve gegevens slechts een gedeeltelijk beeld kunnen schetsen van de Rechtspraak.

De missie van de Rechtspraak luidt: “De Rechtspraak zorgt voor integere en tijdige beslechting van geschillen en berechting van strafbare feiten door onafhankelijke rechters. De Rechtspraak draagt bij aan de instandhouding van de rechtsstaat en aan het vertrouwen van de burger in het recht.”

Terwijl een aspect als tijdigheid zich in kwantitatieve termen laat uitdrukken, zijn andere aspecten van de missie van kwalitatieve aard en dus niet op een zelfde manier rechtstreeks te meten. Dat betekent overigens niet dat daarover geen informatie beschikbaar is. Zo besteedt het onderzoekprogramma van de Raad onder andere aandacht aan aspecten als het vertrouwen van de burger in de rechter en de rol van professionele normen van onpartijdigheid en onafhankelijkheid bij zaaktoedeling. Er is reflectie op de niet eenvoudig te combineren eisen waaraan de hedendaagse rechter in termen van gezag, doelmatigheid, maatschappelijke betrokkenheid en onafhankelijkheid moet voldoen. De kengetallen geven evenmin inzicht in de maatschappelijke betekenis van de Rechtspraak. Ook voor dit onderwerp wordt verwezen naar het onderzoekprogramma.²

Ondanks deze beperkingen zijn de kengetallen van belang voor verschillende gebruikersgroepen. Rechtzoekenden en rechtshulpverleners zullen vooral geïnteresseerd zijn in de duur van de procedures en in andere aspecten van kwaliteit. Gegevens over productie en financiën zijn van meer belang voor instanties die betrokken zijn bij de begroting van de Rechtspraak, zoals het Ministerie van Justitie. Gegevens over het intern functioneren van de Rechtspraak hebben

vooral interne betekenis. Met deze publicatie wordt getracht de verschillende gebruikersgroepen te bedienen.

De verzameling en presentatie van kengetallen is met deze publicatie nog niet uitontwikkeld. De Rechtspraak kijkt in overleg met gebruikers kritisch naar de omvang en begrijpelijkheid van de kengetallen en de analyses ter verklaring van verschillen. Lezers worden daarom uitgenodigd te reageren op het rapport.³ Jaarlijks zal de Rechtspraak de kengetallen evalueren en zoeken naar het verbeteren ervan, bijvoorbeeld waar het gaat om eenduidigheid, vergelijkbaarheid, meetmethodiek en presentatie.

De kengetallen zijn onderverdeeld in vier categorieën.

- kwaliteit
- productie en financiën
- mens en organisatie
- ontwikkeling en algemeen

In de volgende paragrafen volgt een bespreking van de definitie van de verschillende kengetallen. In hoofdstuk 2 is een rechtspraakbrede analyse te vinden van de kengetallen met daarin vergelijkingen tussen gerechten. In de hoofdstukken daarna volgt per gerecht een afzonderlijk overzicht en een analyse van de kengetallen van het betreffende gerecht. Waar mogelijk, worden de uitkomsten vergeleken met geldende normen of referentiewaarden. Normen hebben hier de betekenis van streefwaarden of doelstellingen. Referentiewaarden zijn bijvoorbeeld gemaakte afspraken of landelijke gemiddelden. Substantiele verschillen van normen of referentiewaarden worden toegelicht in een korte analyse per gerecht.

1.2 Kwaliteit

De kengetallen kwaliteit zijn indicatoren die een beeld schetsen van de kwaliteit van het recht spreken. Voor 2007 worden de volgende kengetallen gepubliceerd (tussen haakjes staat telkens de tabel genoemd die in de beschrijvingen per gerecht te vinden is).

1. **Tevredenheid procespartijen over kwaliteitsaspecten van het rechterlijk functioneren en doorlooptijden (tabel 1)**
2. **Gerealiseerde doorlooptijden (tabel 2)**

3. Aandeel zaken behandeld door de meervoudige kamer (tabel 3).

In de volgende drie paragrafen zijn de definities en betekenissen van deze kengetallen te vinden. In 2008 zal het kengetal ‘wachttijden voordat de rechtszitting begint’ worden ontwikkeld, zodra eenduidige registraties beschikbaar zijn. Vanaf 2008 zal een kengetal de stand van zaken op het gebied van permanente educatie weergeven.

1.2.1 Tevredenheid procespartijen (tabel 1)

Sinds 2001 laten de gerechten periodiek, over het algemeen eens in de vier jaar, klantwaarderingsonderzoeken (KWO) uitvoeren onder procespartijen. De geënquêteerden zijn onderscheiden in enerzijds professionele partijen (zoals officieren van justitie en advocaten) en anderzijds rechtzoekende burgers. Zij konden aangeven hoe tevreden zij zijn over kwaliteit van de dienstverlening in brede zin op een vijfpuntsschaal:

1. zeer tevreden
2. tevreden
3. neutraal
4. ontevreden
5. zeer ontevreden

In de overzichten zijn de scores 1 en 2 samengevoegd tot een percentage (zeer) tevreden respondenten. De uitkomst x% tevreden wil dus niet zeggen dat de rest ontevreden was, aangezien een aanzienlijke groep neutraal scoort.

De kwaliteitsaspecten bestrijken tevredenheid over deskundigheid, rechtseenheid, motivering, onpartijdigheid, bejegening en doorlooptijden. Voor de onderscheiden kwaliteitsaspecten, behalve tevredenheid over doorlooptijden, zijn normen vastgesteld. De normen zijn gebaseerd op een combinatie van het gewenste niveau en de haalbaarheid binnen een redelijke termijn. Met andere woorden: het gaat om voorlopige streefwaarden of doelstellingen, die periodiek bijgesteld gaan worden.

In de analyse van de gerechten is aandacht gegeven aan uitslagen die sterk van deze doelstelling afwijken. Hieronder zijn de normen voor de onderscheiden kwaliteitsaspecten weergegeven.

Ondanks het feit dat de gerechten de klantwaardering niet allemaal op dezelfde wijze meten en ondanks het feit dat het tijdstip van meting verschilt en al enkele jaren vóór 2007 kan liggen, is er toch voor gekozen deze kengetallen op te nemen. Op basis van de door het gerecht gegeven analyse van de resultaten kan wel een indruk gekregen worden hoe procespartijen de verschillende aspecten van kwaliteit bezien. Een goede vergelijking tussen gerechten is om genoemde redenen echter te hoog gegrepen. Onderzocht zal worden of en op welke wijze in de toekomst jaarlijks actuele cijfers over de klantwaardering gegenereerd kunnen worden.

Normen voor de tevredenheid van procespartijen (percentage tevreden respondenten)		
	(zeer) tevreden rechtzoekenden doelstelling	(zeer) tevreden professionals doelstelling
Deskundigheid van de rechter	> 75%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	nvt ¹⁾	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	> 70%	nvt
Uitleg/motivering van de beslissing	> 70%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	nvt	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	> 70%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	> 85%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	> 80%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	> 70%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	>50% ²⁾	>40% ²⁾

1) De mate van tevredenheid over de rechtseenheid is alleen aan professionele partijen gevraagd. Zij hebben een beeld van de rechtseenheid, aangezien zij regelmatig procederen.

2) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

1 Het streven naar een hoge mate van transparantie, zowel in individuele zaken als voor de Rechtspraak als geheel vormt een belangrijke waarde in de visie van de Rechtspraak. Agenda van de Rechtspraak 2008-2011, blz. 18.

2 B.C.J. van Velthoven, 2005, De waarde van de juridische infrastructuur voor de Nederlandse economie; idem 2007, Civiele rechtspraak in eerste aanleg, 2005 in cijfers. Een eerste stap op weg naar kwantificering van de maatschappelijke betekenis van de rechtspraak.

3 Reacties kunt u doorgeven aan: G. Paulides, email g.paulides@rechtspraak.nl, tel. 070 3619741 of J.C. Rinkel, email j.rinkel@rechtspraak.nl, tel. 070 3619745.

1.2.2 Gerealiseerde doorlooptijden (tabel 2)
Vanuit maatschappelijk belang is de tijdsduur van gerechtelijke procedures een essentieel aspect van de prestaties. Tevens geven veranderingen in die duur indicaties over de toereikendheid van de financiering van de gerechten. De meting van doorlooptijden kan gecombineerd worden met de waardering daarvan bij procespartijen, die uit de klantwaarderingsonderzoeken blijkt (zie 1.2.1). Deze waardering valt weliswaar niet geheel samen met de waarde voor de maatschappij, maar geeft wel een indicatie.

In 2007 worden nog de gemiddelde doorlooptijden van een aantal zaakstypen weergegeven. Buiten beschouwing zijn gelaten de procedures met zeer korte doorlooptijden; verstekprocedures, voorlopige voorzieningen en kort gedingen. Om de uitkomsten per gerecht enigszins in perspectief te kunnen plaatsen, zijn de doorlooptijden afgezet tegen het landelijke gemiddelde in 2006 en 2007. Voor 2008 en volgende jaren zijn inmiddels normen vastgesteld; deze zullen in de volgende kengetallenpublicatie worden gebruikt. De presentatie zal dan ook wijzigen. In plaats van gemiddelde doorlooptijden wordt dan weergegeven hoeveel procent van de zaken binnen een bepaalde normtijd is afgehandeld.

Cijfers over de gerealiseerde gemiddelde procedureduur in enig jaar zijn niet altijd een precieze

afspiegeling van de stand van zaken in dat jaar op het gebied van lopende procedures. De duur van de procedure is immers pas vast te stellen wanneer de zaak is afgedaan. Daar kunnen dus zeer oude zaken bij zitten die nog weggewerkt moesten worden, terwijl inmiddels de procedure al wel is versneld. Dit geldt in het algemeen bij het verkleinen van voorraden; de doorlooptijd kan dan tijdelijk oplopen door extra afdoeningen van relatief oude zaken. Het effect op de doorlooptijd wordt in het jaar daarop pas zichtbaar.

1.2.3 Aandeel MK-zaken (tabel 3)
Het aandeel MK-zaken geeft weer in welke mate procedures door de meervoudige kamer, d.w.z. door drie rechters, zijn behandeld. Het is van belang dit aandeel in de gaten te houden om te voorkomen dat efficiency overwegingen (= meer zaken door de enkelvoudige rechter) ten koste gaan van de kwaliteit van de afdoening. Anders gezegd, dit kengetal en de normering ervan borgen dat rechters de ruimte ervaren om op inhoudelijke gronden een keuze te maken of een zaak door drie rechters behandeld moet worden of dat één rechter volstaat. De registratiesystemen zijn nog niet overal geschikt om het MK-aandeel te meten voor alle zaakstypen, waarvoor de Rechtspraak doelstellingen heeft geformuleerd. Voor 2007 worden voor de volgende zaakstypen de MK-aandelen gepubliceerd.

Doelstellingen MK aandeel (percentage zaken behandeld door de meervoudige kamer)	
Type 1e aanlegzaak	MK aandeel doelstelling
Rechtbanken:	
Verzoekschriftprocedure handelszaak	5%
Bodemzaak bestuursrecht	7%
Strafzaken	15%
Gerechtshoven:	
Dagvaardingszaak (= handelszaak) met verweer	100%
Verzoekschriftprocedure	100%
Bodemzaak belastingrecht	75%
Strafzaken	85%

De MK-indicator is, met uitzondering van de sector kanton, voor alle sectoren relevant. Voor het jaar 2008 en volgende zijn voor meer zaakstypen normen vastgesteld en zijn waar nodig de bestaande normen bijgesteld.

- 1.3 Productie en financiën**
Voor productie en financiën worden de volgende kengetallen in samenhang gebruikt (tussen haakjes staat telkens de tabel genoemd die in de beschrijvingen per gerecht te vinden is).
- I. **Ontwikkeling van de productie:**
 - 1. Gerealiseerde productie t.o.v. de afspraak (tabel 4)
 - 2. Gerealiseerde productie t.o.v. de instroom (tabel 4)
 - II. **Ontwikkeling van de kosten per zaak en de productiviteit:**
 - 3. Kosten per zaak (prijs per zaak) vergeleken met de afspraak daarover (tabel 5)
 - 4. Zaakswaarte (tijd per zaak) vergeleken met de afspraak daarover (tabel 5)
 - 5. Totale productiviteit in de vorm van gerealiseerde uurtarieven afgezet tegen de landelijke uurtarieven (tabel 6)
 - 6. Arbeidsproductiviteit (tabel 7)
 - 7. Eigen vermogen (tabel 7)

Definitie en betekenis van deze kengetallen zijn in de volgende twee paragrafen te vinden.

1.3.1 Ontwikkeling van de productie
Productie als percentage van de bestuursafpraak (tabel 4)
Het eerste productiekengetal is de gerealiseerde productie (het aantal afgehandelde zaken) als percentage van de bestuursafpraak met de Raad over de te leveren productie. Het kengetal is weergegeven per zaaksgroep (zie box). De Raad maakt met het gerecht vooraf afspraken over het aantal af te handelen zaken en de daarop gebaseerde financiële bijdrage. Daarom is dit kengetal in de eerste plaats relevant voor de bestuurlijke overleggen tussen het gerechtshofbestuur en de Raad. Minder productie dan afgesproken kan wijzen op capaciteitsproblemen of een lager dan verwachte instroom. Meer productie dan afgesproken kan het gevolg zijn van een hoger dan verwachte instroom of van het meer afdoen dan de instroom om voorraden te verkleinen. Dit kengetal moet in samenhang worden bekeken met het volgende kengetal: productie als percentage van de instroom.

Productie als percentage van de instroom (tabel 4)
Het tweede productiekengetal is de gerealiseerde productie (het aantal afgehandelde zaken) als percentage van het aantal ingestroomde zaken. Ook dit kengetal is weergegeven per zaaksgroep. Dit kengetal zorgt voor een signalering van de ontwikkeling van de werkvoorraad. Meer productie dan instroom betekent dat de werkvoorraad is

afgenomen en minder productie dan instroom geeft aan dat de voorraad is toegenomen.

Zaaksgroepen en zaakstypen

De productie van de rechtspraak wordt ingedeeld naar de soort rechtspraak. Bij de rechtbanken zijn er zes zaaksgroepen (ook wel productgroepen genoemd): civiele zaken, bestuurszaken, belastingzaken, vreemdelingenzaken, strafzaken en kantonzaken. Bij de gerechtshoven zijn er drie zaaksgroepen: civiele zaken, strafzaken en belastingzaken. Ten slotte zijn er de zaaksgroepen voor het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) en voor de Centrale Raad van Beroep (CRvB).

Elke zaaksgroep kan worden gezien als een mandje dat is samengesteld uit verschillende zaakstypen. De zaakstypen zijn onderscheiden naar onderwerp en afdoeningmodaliteit. Bij de zaaksgroep strafzaken wordt bijvoorbeeld een onderscheid gemaakt tussen een zaak die wordt afgedaan door een enkelvoudige kamer, een zaak die wordt afgedaan door een meervoudige kamer en een zaak die zonder een zitting wordt afgedaan. Binnen die zaaksgroep zijn verder raadkamerzaken en het uitwerken van vonnissen als zaakstypen onderscheiden.

Per zaaksgroep en zaakstype worden met de gerechten productieafspraken gemaakt. Voor het College van Beroep voor het bedrijfsleven gelden specifieke productie-afspraken.

1.3.2 Ontwikkeling van de kosten per zaak en de productiviteit

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Voor het afdoen van alle zaken worden kosten gemaakt. Op basis van de gerealiseerde kosten⁴ en het aantal zaken dat is afgedaan is per zaaks-groep (zie box) berekend hoeveel een zaak gemiddeld heeft gekost. Het kengetal ‘kostprijs per zaak’ vergelijken we met de kostprijs per zaak die vooraf is afgesproken tussen de Raad en het gerecht.

De kostprijs per zaak wordt in hoge mate bepaald door de tijd die gemiddeld genomen nodig is voor het afdoen van de ingestroomde zaken en de gerealiseerde uurtarieven. De volgende twee kengetallen brengen die werklast per zaak en het gerealiseerde uurtarief nader in beeld.

Tijd of werklast per zaak (tabel 5)

De ontwikkelingen in de instroom en de aard van de zaken bepalen in hoge mate de samenstelling van de zaaksgroep. De tijd per afgehandelde zaak wordt berekend door de genormeerde werklast (zie box genormeerde werklast) van alle afgehan-delde zaken binnen een zaaksgroep(zie box Zaaksgroepen en zaakstypen) te delen door het aantal afgehandelde zaken in die zaaksgroep. Deze gemiddelde tijd per zaak geeft inzicht in het effect van de samenstelling van de zaaks-groep. Naarmate de gemiddelde tijd per zaak hoger is, houdt dit in dat de zaakssamenstelling zwaarder is.

We vergelijken de gerealiseerde tijd per zaak met de tijd die vooraf is afgesproken in de bestuurs-afspraken tussen de Raad en het gerecht. Zo is te zien of de bestuursafpraak gebaseerd was op een juiste inschatting van de gemiddelde tijd per zaak. Dit is van belang omdat de financiële bijdrage voor het gerecht daarop is gebaseerd.

4 Hiervoor worden alle personele en materiële kosten, met uitzondering van de huurkosten, toegerekend aan de afgehandelde zaken binnen een zaaksgroep.

Genormeerde werklast en vastgestelde behan-deltijden

Omdat tussen zaakstypen grote verschillen in werklast kunnen bestaan, kent de Rechtspraak een wegingssysteem waarin in zekere mate met die verschillen rekening wordt gehouden bij het berekenen van de werklast.

Voor elk zaakstype wordt gerekend met een eens in de drie jaar vastgestelde gemiddelde behandel-tijd. Zo is bijvoorbeeld deze tijd voor een zaak die wordt behandeld in een meervoudige kamer hoger dan de behandel tijd voor een zaak door een enkelvoudige kamer. Deze behandel tijd voor een zaakstype is voor ieder gerecht gelijk. De totale tijd, of werklast, wordt berekend door die verschillende vastgestelde behandel tijden te vermenigvuldigen met het aantal zaken. Het gaat dus om een genormeerde werklast.

Deze genormeerde werklast op basis van vastge-stelde gemiddelde behandel tijden vormt de basis voor een geobjectiverde financiering van de Rechtspraak en een evenwichtige verdeling van de middelen tussen gerechten. Het is uitdrukke-lijk niet bedoeld om de behandel tijd van een individuele zaak voor een individuele rechter te normeren.

De berekende werklast hoeft niet helemaal gelijk te zijn aan de feitelijke werklast. Wanneer immers binnen een afzonderlijk zaakstype de zaken zwaarder van aard worden en daarmee arbeidsin-tensiever zijn, wordt dit in de berekende werklast niet meegewogen. Zo zijn er sterke signalen uit de strafsectoren dat, vooral bij politierechterzaken, de zaken de afgelopen jaren gemiddeld arbeids-intensiever zijn geworden. In dat geval kunnen er twee dingen gebeuren:

- rechters gaan meer tijd voor hun zaken gebrui-ken, of
- onder de financieringsdruk wordt de werkdruk hoger en wordt er minder tijd genomen voor afhandeling van zaken dan nodig is.

In de strafsectoren waren beide mechanismen voelbaar.

Uurtarieven (tabel 6)

Het uurtarief geeft weer hoeveel een uur behan-deltijd (zie box) gemiddeld kost. Het gereali-seerde uurtarief wordt niet beïnvloed door de samenstelling van de zaaksgroep en is daarom een goede indicator voor de productiviteit. Een relatief laag uurtarief is een indicatie voor een

relatief hoge productiviteit. De uurtarieven van het gerecht worden ten opzichte van de vastge-stelde landelijke uurtarieven gepresenteerd, die dus als norm fungeren. De gerechten geven in hun analyses aandacht aan de uurtarieven als ze sterk afwijken van deze landelijke uurtarieven.

Arbeidsproductiviteit (tabel 7)

De arbeidsproductiviteit van het gerecht wordt berekend door de totale gewogen werklast te delen door het aantal medewerkers⁵ dat gemid-deld in het jaar bij het gerecht in dienst is. Deze indicator is veel grover dan de uurtarieven die per zaaksgroep is weergegeven en het trekken van rechtstreekse conclusies hieruit is dan ook niet mogelijk. De indicator is gevoelig voor de inzet van medewerkers van andere gerechten voor het afdoen van zaken. De berekende arbeids-productiviteit neemt toe naarmate een gerecht bij het afhandelen van zaken meer gebruik maakt van personeel van andere gerechten. Omdat de inzet van rechterplaatsvervangers niet meegere-kend wordt bij het aantal medewerkers in dienst bij het gerecht, is deze indicator eveneens gevoe-lig voor de mate waarin een gerecht rechter-plaatsvervangers inzet. Naarmate een gerecht meer gebruik maakt van rechter plaatsvervangers zal de arbeidproductiviteit toenemen.

Eigen vermogen (tabel 7)

Het eigen vermogen van het gerecht als percen-tage van de gemiddelde jaarlijkse baten is een afzonderlijk kengetal. Het kengetal geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is ge-weest om de zaken af te doen binnen de beschik-baar gestelde financiering. Het eigen vermogen heeft een bufferfunctie doordat een gerecht hiermee in de toekomst tijdelijke verliezen als gevolg van risico’s in de bedrijfsvoering kan opvangen. Het kan immers voorkomen dat door een cumulatie van effecten de kosten in een jaar hoger uitvallen dan de baten.

Het eigen vermogenspercentage van de gerechten was voor 2007 gemaximeerd op 5%. De minimum-omvang is 0%. Indien het eigen vermogen negatief dreigt te worden, zullen de maatregelen die het gerecht gaat treffen om dit te voorkomen worden besproken in het bestuurlijke overleg met de Raad.

1.4 Mens en organisatie

Mensen zijn de belangrijkste en budgettair in omvang verreweg de grootste productiefactor binnen de Rechtspraak. Rechtspraak is mensen-werk. Daarom is het van belang dat de Raad een

beeld heeft van de gezondheid en samenstelling van de personele organisatie. De Raad acht het haar taak via kengetallen dat beeld aan de samen-leving door te geven. Deze kengetallen maken het de samenleving mogelijk de Rechtspraak en de gerechten op deze personele onderwerpen te vergelijken met andere organisaties.

Een beeld van de gezondheid van de (personele kant van de) organisatie wordt thans alleen weergegeven door **het ziekteverzuimpercentage (tabel 7)**. Het gaat om ziekteverzuim tot maxi-maal 2 jaar, exclusief zwangerschaps- en beval-lingsverlof. Het ziekteverzuimpercentage is weergegeven voor zowel de rechters als het (juridisch) ondersteunend personeel, afgezet tegen het gemiddelde bij soortgelijke gerechten. In de kengetallenanalyse besteden de gerechten daar vooral aandacht aan als het ziekteverzuim de 6% te boven is gegaan.

In 2008 worden kengetallen ontwikkeld voor de tevredenheid van medewerkers en voor de erva-ren werkdruk.

Verder zijn een aantal kengetallen benoemd over de personele samenstelling die verdere inkleuring van de organisatie geven. Het zijn gegevens over de gemiddelde bezetting in het rapportagejaar.

De verhouding rechters – (juridische) ondersteu-ning (tabel 8) is weergegeven door het percen-tage rechters (fte’s) en het percentage fte’s werk-zaam in de ondersteuning bij een gerecht. Dit is afgezet tegen het gemiddelde van soortgelijke gerechten. Het kengetal kan een indicatie zijn van de mate van delegatie van werk van de rechter aan het (juridisch) ondersteunend perso-neel. De mate van delegatie is van invloed op de gerealiseerde uurtarieven. Het kan anderzijds ook een indicatie vormen voor een overmatig onder-steunend apparaat.

De verhouding man – vrouw (tabel 9) is uitge-drukt in het percentage mannen en het percentage vrouwen werkzaam in een gerecht. De percenta-ges zijn afgezet tegen het gemiddelde van soort-gelijke gerechten.

De leeftijdsopbouw (tabel 9) van medewerkers bij een gerecht wordt vergeleken met het gemiddelde van soortgelijke gerechten.

Met ingang van 2008 zal een kengetal de mate van inzet van rechter plaatsvervangers aangeven. Het kengetal aandeel raio en rio wordt eveneens in 2008 ontwikkeld. De Raad zoekt nog naar mogelijkheden om de tevredenheid van keten-partners over beleidsafspraken te meten en het aandeel allochtone medewerkers.

5 Het aantal medewerkers wordt gemeten in formatieve eenheden (fte’s).

1.5 Ontwikkeling en algemeen

1.5.1 Ontwikkeling

Onder het aandachtsgebied ontwikkeling vallen kengetallen die informatie geven over de vernieuwing van de Rechtspraak. Als de Rechtspraak zich niet vernieuwt en zich niet aanpast aan ontwikkelingen die zich elders in de maatschappij voordoen, bestaat het gevaar dat de waardering en de kosten zich in ongunstige richting zullen ontwikkelen. Anders dan de andere kengetallen, zijn deze kengetallen niet per se permanent van aard. Zodra een vernieuwing bij de gerechten gemeengoed is geworden, kan het kengetal vervangen worden door een kengetal dat een indicator is van een volgende vernieuwing.

Per gerecht is de omvang van op rechtspraak.nl **gepubliceerde uitspraken (tabel 10)** te zien. Het kengetal geeft het totale aantal gepubliceerde uitspraken. Het openbaarmaken van uitspraken behoort tot de taken van de rechtspraak. De jurisprudentie is van belang voor de kenbaarheid van het recht, de rechtseenheid en transparantie. Publicatie van jurisprudentie op internet is van groot maatschappelijk belang.

De mate van doorverwijzingen naar mediation (tabel 10) is eveneens een kengetal op het gebied van ontwikkeling. Sinds 2005 is de doorverwijzingsvoorziening bij de rechtspraak fasegewijs ingevoerd. Rechters kunnen via een verwijzingsbureau in het gerecht aan partijen tijdens een procedure de keus voor mediation voorleggen. Doorverwijzing naar mediation gebeurt met name in civielrechtelijke of bestuursrechtelijke zaken waarvan rechters inschatten dat een juridische beslissing het achterliggende conflict niet kan oplossen. Bij mediation kunnen ook niet-juridische aspecten in de oplossing betrokken worden. Als partijen voor mediation kiezen, wordt de procedure stilgelegd (geschorst). Wanneer partijen een oplossing vinden voor het conflict, wordt de procedure beëindigd en spreken we van een geslaagde mediation. Komen partijen er niet uit of vinden ze slechts een gedeeltelijke oplossing, dan wordt (de rest van) de zaak terugverwezen naar de behandelend rechter. Per 1 april 2007 was de landelijke invoering van de doorverwijzingvoorziening bij alle gerechten in Nederland een feit. Vanaf die datum biedt de Rechtspraak in alle gerechten de keuze tussen drie manieren van afdoening: een rechterlijke uitspraak, schikken en doorverwijzen naar mediation. In de kengetallenoverzichten wordt weergegeven

hoe vaak van de afgehandelde zaken doorverwezen is naar mediation en hoe vaak die mediation slaagde.

Het percentage elektronisch aangeleverde zaken wordt nog ontwikkeld.

1.5.2 Algemeen

Er resteren nog enkele indicatoren die wel iets kunnen zeggen over het functioneren van het rechtspraakstelsel, maar waaruit op zichzelf geen conclusies getrokken kunnen worden over de kwaliteit van de rechtspraak.

Het aantal klachten en het percentage gegronde klachten (tabel 10) en vooral fluctuaties daarin, geven een beeld van de tevredenheid van procespartijen.

Bij de Rechtspraak is het mogelijk klachten over gedragingen van een gerecht of daaraan verbonden personen voor te leggen aan het bestuur van dat gerecht. Over de inhoud van een rechterlijke beslissing (beschikking, vonnis, arrest) kan in het kader van de klachtenregeling niet worden geklaagd. Alleen een hogere rechter kan daarover oordelen. Alle gerechten hebben een uniforme klachtenregeling. Het aantal klachten hoeft op zichzelf niet iets te zeggen over de kwaliteit van de rechtspraak. Het aantal gegronde klachten wel; de Rechtspraak moet voldoen aan de gerechtvaardigde wensen van de ‘klanten’.

Het aantal gehonoreerde wrakingen (tabel 10) is hier ook als kengetal opgenomen. Een gehonoreerde wraking kan betekenen dat het gerecht in dat specifieke geval op het gebied van onpartijdigheid en integriteit tekort is geschoten. Gerechten onderzoeken de achtergronden van gehonoreerde wrakingen.

Kengetallen voor het percentage appellen en cassaties moeten nog ontwikkeld worden.

Landelijke analyse kengetallen 2007

2.1 Samenvatting

Vorig jaar is de Raad voor de rechtspraak begonnen met het publiceren van kengetallen over het functioneren van de gerechten in de vorm van afzonderlijke analyses per gerecht. Uit de evaluatie hiervan kwam de behoefte naar voren aan een rechtspraakbrede vergelijkende analyse. Dit hoofdstuk speelt op die behoefte in. Allereerst volgt hier een samenvatting van de belangrijkste uitkomsten.

De tevredenheid over het rechterlijk functioneren is over het algemeen hoog en is de afgelopen jaren zelfs iets toegenomen. Men was vaak tevreden over de deskundigheid van de rechter, de onpartijdigheid, de bejegening door de rechter van partijen (zoals luisteren en ruimte geven voor hun verhaal), de begrijpelijkheid van het besprokene en de mondelinge uitleg bij de beslissing. Minder vaak was men tevreden over de duur van de procedure, de motivering van de beslissing en de rechtseenheid. De tevredenheid over de lengte van de procedure bij de rechtbanken was groter dan bij de gerechtshoven. Over de gerechtshoven was men juist weer iets vaker tevreden, waar het ging om de motivering van de beslissing en de deskundigheid van de rechter.

De lengte van de procedure is ten opzichte van 2006 in grote lijnen gelijk gebleven. Substantieel korter werden handelszaken bij de sector civiel en strafzaken die door de meervoudige kamer zijn behandeld. Substantieel langer zijn gaan duren de procedures bij de bestuurssector, d.w.z. vreemdelingenzaken, belastingzaken en reguliere bestuurszaken. Voor vreemdelingenzaken en reguliere bestuurszaken gaat het om een tijdelijk effect. In de gemiddelde lengte van de civiele procedures en van de bestuursrechtelijke procedures verschilden de gerechten sterk van elkaar. De lengte van strafrechtelijke procedures bij de verschillende gerechten lag dicht bij elkaar. Bij de rechtbanken in de drie grote steden duurden de procedures het langst. De middelgrote rechtbanken realiseerden verhoudingsgewijs het vaakst relatief korte doorlooptijden en zelden relatief lange. Meestal waren langere doorlooptijden het gevolg van organisatorische problemen en de frequentie dat zaken moesten worden

aangehouden omdat de benodigde informatie nog niet volledig was. Mogelijk gaat het soms ook om specifieke verschillen in de ingewikkeldheid van zaken bij het ene gerecht ten opzichte van het andere.

De hoeveelheid strafzaken die door drie rechters behandeld wordt is bij de meeste gerechten nog laag. Sturing daarop komt langzaam op gang.

Over het algemeen werd het geplande aantal zaken afgehandeld. Bij enkele (vier van de negentien) rechtbanken en bij drie van de vijf gerechtshoven was dit niet het geval. De redenen waren:

- onverwachte en sterke instroomdaling in de bestuurssector;
- een tegenvallend aantal ter zitting gebrachte strafzaken;
- in mindere mate een geringe achterstand bij enkele gerechten in de verwerking van strafzaken;
- een tijdelijk capaciteitstekort in de verwerking van civiele appelzaken.

De productiviteit (kosten per productie-eenheid) is vrijwel overal afgenomen, in hoofdzaak als gevolg van investeringen in het verbeteren van de rechtspraak, zoals het beter motiveren van uitspraken. De instroomdaling in de bestuurssector en in mindere mate de stagnerende aanlevering van strafzaken en de onvolledigheid van de strafdossiers daarin, hebben ook voor enig productiviteitsverlies gezorgd. De productiviteit van gelijke sectoren bij verschillende rechtbanken bleek ver uiteen te kunnen lopen. Aan het zoeken naar goede verklaringen daarvoor wordt aandacht gegeven.

Het ziekteverzuim in 2007 bij de rechtbanken was evenals in 2006 laag. Ook bij de gerechtshoven was het ziekteverzuim laag, maar liep wel in geringe mate op. Van het personeel werkzaam bij de rechtbanken was net als in 2006 circa 23% rechter. De verschillen waren op een enkele uitzondering na niet groot. Bij de gerechtshoven werken naar verhouding meer rechters; 36%. De verschillen tussen de gerechtshoven zijn klein.

Het aantal klachten bij de gerechten, ruim 800, was niet hoog in verhouding tot het aantal zaken dat werd afgehandeld, ruim 1,7 miljoen. Ongeveer de helft van de gegronde klachten leidde tot maatregelen ter verbetering van de organisatie. In 2007 kwamen 17 gegronde wrakingen voor. Bij enkele rechtbanken kwam dat meer dan 1 keer voor.

Sinds 2005 is de doorverwijzingsvoorziening (mediation) bij de Rechtspraak fasegewijs ingevoerd. Op 1 april 2007 was de invoering bij alle gerechten in Nederland een feit. Het aantal doorverwijzingen is in 2007 dan ook met ruim de helft toegenomen. Gemiddeld slaagde daarvan 37% volledig. Gerechten verschilden nog aanzienlijk van elkaar in de mate van doorverwijzing, evenals in het slagingspercentage.

Het aantal gepubliceerde uitspraken dat belangrijk en interessant is als jurisprudentie, is fors toegenomen. Dit is een goede ontwikkeling om de rechtseenheid te bevorderen. Toch indiceert een vergelijking tussen gerechten dat er nog ruimte voor verbetering is.

2.2 Kwaliteit

2.2.1 Tevredenheid procespartijen

De gerechten laten periodiek klantwaarderingsonderzoeken (KWO) uitvoeren onder procespartijen (zie box). Een overzicht met uitkomsten over het rechterlijk functioneren en de lengte van de procedure, is te vinden in tabel 20a voor de rechtbanken en tabel 20b voor de gerechtshoven. Daarbij zijn alleen de uitkomsten vanaf 2004 meegenomen; onderzoeken van voor die tijd zijn, vanwege de ouderdom ervan, weggelaten. Per gerecht zijn ook afzonderlijke analyses gemaakt, te vinden in de volgende hoofdstukken.

Sinds 2001 laten de gerechten periodiek, over het algemeen eens in de vier jaar, klantwaarderingsonderzoeken (KWO) uitvoeren onder procespartijen. De geënquêteerden zijn onderscheiden in enerzijds professionele partijen (zoals officieren van justitie, advocaten en belastinginspecteurs) en anderzijds rechtzoekende burgers. Zij konden aangeven hoe tevreden zij zijn over kwaliteit van de dienstverlening in brede zin op een vijfpuntschaal:

1. zeer tevreden
2. tevreden
3. neutraal
4. ontevreden
5. zeer ontevreden

In de overzichten zijn de scores 1 en 2 samengevoegd tot een percentage (zeer) tevreden respondenten. Een uitkomst van 50% tevreden wil dus niet zeggen dat de rest ontevreden was, aangezien een aanzienlijke groep neutraal scoort. Om dezelfde reden zijn scores van 100% tevreden niet mogelijk en kunnen scores van 70% of meer als een goed resultaat beschouwd worden. Voor de onderscheiden onderwerpen, behalve de tevredenheid over doorlooptijden, zijn normen vastgesteld. De totstandkoming daarvan is beschreven in hoofdstuk 1.2.1.

Algemeen

Naast de vragen over een aantal afzonderlijke onderwerpen is aan professionele klanten de algemene vraag gesteld hoe tevreden zij waren, alles overziende, over het gerecht of de sector waarmee zij te maken hadden. Circa 80% gaf aan (zeer) tevreden te zijn. Hierbij zijn ook de administratieve zaaksbehandeling, de faciliteiten, de informatievoorziening en het overleg betrokken. De hier gepresenteerde kengetallen betreffen uitsluitend het rechterlijk functioneren (deskundigheid, onpartijdigheid, bejegening, onderbouwing van de beslissing, de rechtseenheid) en de lengte van de procedure. Bij die gerechten die voor de tweede keer een KWO hebben uitgevoerd bleek de tevredenheid in grote lijnen iets toegenomen te zijn.

Tevredenheid over het rechterlijk functioneren en de duur van de procedure

In onderstaande tabel zijn de gemiddelde uitkomsten bij de rechtbanken en de gemiddelde uitkomsten bij de gerechtshoven op de verschillende onderwerpen weergegeven. Daaruit blijkt dat alle onderwerpen samengenomen (inclusief de tevredenheid over de duur van de procedure) 76% van de burgers die procedeerden tevreden was over de rechters en 66% van de professionals. De totaalscores voor gerechtshoven en rechtbanken verschilden niet van elkaar. Wel waren er verschillen tussen de onderwerpen, zoals hieronder te lezen valt.

Op alle onderscheiden onderwerpen kwam de gemeten tevredenheid uit rond de landelijke norm of daarboven, behalve de tevredenheid van professionals over de motivering van de uitspraken bij de rechtbanken.

De tevredenheid was groot (rond de 80%) over de deskundigheid en onpartijdigheid van de rechter. Zowel over de rechters bij de rechtban-

ken als over de raadsheren bij de gerechtshoven was de tevredenheid over deskundigheid en onpartijdigheid hoog; bij de gerechtshoven nog iets hoger dan bij de rechtbanken.

Ook was er een grote mate van tevredenheid over de bejegening van partijen door de rechter, d.w.z. het ruimte bieden voor hun verhaal, het luisteren naar de standpunten en het inleven in de situatie. Gemiddeld was 79% van de burgers die procedeerden en 70% van de professionele partijen daarover tevreden. De verschillen tussen gerechtshoven enerzijds en rechtbanken anderzijds waren gering.

Men was ook zeer tevreden (81%) over de begrijpelijkheid van het besprokene op de rechtzitting en de leesbaarheid van de beslissing. Burgers waren in nog hogere mate (87%) tevreden over de (mondelinge) uitleg bij de rechterlijke beslissing.

Duidelijk minder tevreden waren de professionele partijen over de motivering van de beslissing; ruim de helft van de professionele partijen

Rechtbanken en gerechtshoven, uitslagen klantwaarderingsonderzoek (2004 t/m 2006): percentage tevreden partijen				
	norm 2007	rb gemiddeld	rb + hoven gemiddeld	hoven gemiddeld
(Zeer) tevreden rechtzoekenden				
1) Deskundigheid van de rechter	> 75%	78%	81%	87%
2) Onpartijdigheid van de rechter	> 70%	77%	79%	84%
1 + 2		77%	80%	86%
3) Uitleg/motivering van de beslissing	> 70%	88%	87%	85%
4) Begrijpelijkheid van het besprokene	> 70%	81%	81%	81%
3 + 4		84%	84%	83%
5) Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	> 85%	85%	84%	82%
6) Luisteren van de rechter naar de standpunten	> 80%	84%	84%	83%
7) Inleven van de rechter in de situatie	> 70%	69%	68%	68%
5 t/m 7		79%	79%	77%
8) Duur van de procedure/de doorlooptijd		49%	46%	38%
Gemiddelde rechtzoekenden 1 t/m 8		76%	76%	76%
		rb gemiddeld	rb + hoven gemiddeld	hoven gemiddeld
(Zeer) tevreden professionals				
11) Deskundigheid van de rechter	> 75%	77%	78%	83%
12) Onpartijdigheid van de rechter	> 75%	76%	76%	76%
11 + 12		77%	77%	79%
13) Uitleg/motivering van de beslissing	> 65%	57%	59%	65%
14) Leesbaarheid van de beslissing	> 75%	80%	81%	84%
13 + 14		69%	70%	74%
15) Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	> 75%	76%	76%	77%
16) Luisteren van de rechter naar de standpunten	> 75%	75%	75%	74%
17) Inleven van de rechter in de situatie	> 60%	60%	60%	59%
15 t/m 17		70%	70%	70%
18) Rechtseenheid van de beslissingen	> 45%	48%	49%	53%
19) Duur van de procedure/de doorlooptijd		43%	39%	26%
Gemiddelde professionals 11 t/m 19		66%	66%	66%

Voor de tevredenheid over doorlooptijden was in 2007 nog geen landelijke norm vastgesteld.

(59%) was daarover tevreden. De gerechtshoven deden het op dit punt beter (65%) dan de rechtbanken (57%). De rechten zijn hard bezig met het verbeteren van de motivering van uitspraken.

Ongeveer de helft van de professionele partijen was tevreden over de ervaren rechtseenheid (49%), d.w.z. gelijke oordelen over gelijke gevallen. De relatief geringe tevredenheid hangt mogelijk samen met de relatief lage waardering van professionals over de motivering, waardoor rechtseenheid minder controleerbaar is. De ervaren rechtseenheid lag bij de gerechtshoven iets hoger (53%) dan bij de rechtbanken (48%). De rechten verwachten verbetering in de materiele rechtseenheid tot stand te brengen door vonnissen beter te motiveren, zoveel mogelijk uitspraken te publiceren (zie voor resultaten tabel 19a en 19b) en waar mogelijk afspraken te maken zoals de vaststelling van oriëntatiepunten voor de straftoemeting.

Naar verwachting zal van een uitgebreidere motivering een stimulans uitgaan om de uitspraak tegen het licht te houden van andere uitspraken in soortgelijke gevallen.

Relatief weinig procespartijen waren tevreden over de duur van de procedures: 46% van de burgers en 39% van de professionele partijen. De tevredenheid daarover was bij de gerechtshoven duidelijk minder dan bij de rechtbanken. Men heeft, zo blijkt uit antwoorden op open vragen, het gevoel dat beslissingen te lang uitblijven. Rechtbanken en hoven met langere doorlooptijden dan gemiddeld zijn bezig die doorlooptijden te bekorten. Verder hebben de rechten in 2008 een normeringstelsel ingevoerd dat zal moeten leiden tot verkorting speciaal van die procedures die relatief lang duren.

Uit diepgaandere analyses van de klantwaarderingsonderzoeken valt op te maken dat veel rechtzoekende burgers, maar ook professionele partners, vonden dat er te weinig tijd voor de behandeling van hun zaak genomen werd. Daardoor, zeggen zij, lijkt het soms dat de rechter meer op de zittingstijd stuuft dan op de inhoudelijke behandeling. Vooral in de sectoren familie en straf werd deze opmerking gemaakt.

Versillen tussen professionals en burgers

Alle KWO-kengetallen samengenomen bleken professionele partijen minder vaak tevreden te zijn (66%) dan burgers (76%). Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, zit het verschil niet in het oordeel over deskundigheid en onpartijdigheid.

Beide groepen respondenten waren daarover in grote mate tevreden; 80% van de burgers en 77% van de professionals.

Wel waren professionals minder vaak tevreden dan burgers over de motivering van de beslissing, de bejegening van partijen (ruimte voor/luisteren naar/inleven in) en de lengte van de procedure. Over de motivering waren burgers vrijwel altijd, 87%, en professionele partijen voor ruim de helft, 59%, tevreden. Burgers waren in hoge mate, 79%, tevreden over de bejegening door de rechter. Bij professionele partijen was dat iets minder, maar toch nog vaak, 70%, het geval.

Over de duur van de procedure was de burger in minder dan de helft van de gevallen (46%) tevreden en de professional nog minder (39%). Hierbij moet wel bedacht worden dat de rechter het tempo van procederen niet helemaal zelf in de hand heeft. Hij is ook afhankelijk van de medewerking van beide procespartijen en in het bijzonder de professionals, zoals advocaten en officieren van justitie. De lage waardering van de professionele partijen betreft daarom ook (deels) henzelf.

Verschillen tussen rechtbanken onderling

In tabel 20a staan de uitkomsten over de tevredenheid over rechters en de lengte van de procedure per rechtbank naast elkaar weergegeven. Daaruit valt op te maken dat er per onderwerp behoorlijke verschillen tussen de rechtbanken kunnen voorkomen.

Relatief hoog¹ was de tevredenheid van burgers die procedeerden bij de rechtbanken Rotterdam, Alkmaar en Assen. De professionals waren opvallend vaak tevreden over de rechtbank Assen.

Relatief laag² was de tevredenheid van professionals over de rechtbank 's-Gravenhage; 55% tegenover landelijk gemiddeld 66%. Bij deze laatste uitkomst zijn de volgende kanttekeningen van belang. Het gaat hier om een onderzoek van drie jaar oud, uit 2004, gedaan in een tijd dat er bij deze rechtbank bezuinigd moest worden. Bij die rechtbanken waar de tevredenheid al twee keer gemeten is, zien we in grote lijnen een toename van de tevredenheid bij de tweede, meest recente, meting. De rechtbank Rotterdam is daar een duidelijk voorbeeld van.

Voor elke rechtbank afzonderlijk zijn in de volgende hoofdstukken analyses gemaakt van de uitkomsten.

1 5 procentpunten of hoger dan gemiddeld.
2 5 procentpunten of lager dan gemiddeld.

Verschillen tussen gerechtshoven onderling
In tabel 20b staan de uitkomsten over de tevredenheid over rechters en de lengte van de procedure per gerechtshof naast elkaar weergegeven. De mate van tevredenheid van burgers die procedeerden verschilde per gerechtshof. De verschillen in tevredenheid bij professionele partners over gerechtshoven verschilden veel minder van elkaar. Ten opzichte van het gemiddelde was de tevredenheid van burgers die procedeerden bij het gerechtshof Leeuwarden relatief hoog (82%). Relatief laag, maar toch nog altijd 66%, was de tevredenheid van burgers over het gerechtshof ’s-Gravenhage. Slechts weinigen (29%) waren daar tevreden over de lengte van de procedure. Voor elk gerechtshof afzonderlijk zijn in de volgende hoofdstukken analyses gemaakt van de uitkomsten.

2.2.2 Gerealiseerde doorlooptijden

Doorlooptijden rechtbanken
Tabel 11a geeft een overzicht van de gemiddelde procedureuur van een aantal onderscheiden zaakstypen per rechtbank. Het overzicht is beperkt tot ‘gewone’ procedures; de doorlooptijden van de kort durende procedures, kort gedingen en verstekzaken zijn niet weergegeven. Het gaat om ‘echte’ procedures. Zo worden zaken die zijn ingetrokken voor zitting niet meegeteld.

De doorlooptijden zijn in 2007 in grote lijnen gelijk gebleven. Substantieel korter³ zijn geworden de procedures handelszaken bij de sector civiel en de strafzaken die door de meervoudige kamer zijn behandeld. Substantieel langer⁴ zijn geworden de bestuursrechtelijke zaken, zoals sociale verzekeringszaken, vreemdelingenzaken en belastingzaken. De voorraden reguliere bestuurszaken en vreemdelingenzaken zijn wel afgenomen en dat zal in 2008 zichtbaar worden in kortere doorlooptijden. De opgelopen doorlooptijd belastingzaken eerste

aanleg bij de rechtbanken is een aanloopeffect; die procedure bestaat pas sinds 2005 en eerst zijn de meest eenvoudige zaken uitgestroomd; de doorlooptijd in 2006 gaf daarom nog geen representatief beeld voor de gemiddelde procedure.

Om een vergelijking te kunnen maken tussen de rechtbanken zijn als relatief lang gedefinieerd de doorlooptijden van 15% langer én tenminste 3 weken langer dan het gemiddelde. Relatief korte doorlooptijden zijn op vergelijkbare wijze gedefinieerd; 15% korter én tenminste 3 weken korter dan het gemiddelde. Als eerste valt op dat bij de rechtbanken in de drie grote steden de procedures het langst duurden. De middelgrote rechtbanken realiseerden het vaakst relatief korte doorlooptijden en zelden relatief lange. De afzonderlijke gerechten hebben waar mogelijk gekeken naar de oorzaken van relatief lange doorlooptijden. Zie de hoofdstukken hierna. Voor relatief lange doorlooptijden zijn in 2007 in grote lijnen de volgende oorzaken te geven: organisatie- en behandelingsproblematiek (zoals een oplopend aanhoudingspercentage) en arbeidsintensievere strafzaken in de grote steden. Rechtbank ‘s-Gravenhage verklaarde de relatief lange doorlooptijden familiezaken uit de specifieke ingewikkelder zaken daar.

Nagegaan is bij welke procedures de verschillen tussen rechtbanken gemiddeld (standaarddeviatie) het grootst waren. Bij procedures die gemiddeld de meeste tijd kosten zijn de verschillen het grootst; het verschil in gemiddelde doorlooptijd tussen het gerecht met de kortste procedureuur en dat met de langste bedroeg bij die procedures 3 maanden of meer. In de volgende tabel zijn voor die procedures de gemiddelde doorlooptijden weergegeven en het verschil tussen de rechtbank met de kortste doorlooptijd en die met de langste doorlooptijd. Grote verschillen zijn een indicatie dat er voor de rechtbanken met lange doorlooptijden nog ruimte

is om te verbeteren. In de bestuurssector (vreemdelingenzaken, belastingzaken en reguliere bestuurszaken) en de civiele sector is dit ook onderkend. Ten eerste is al een begin gemaakt door het verkleinen van de voorraden bij vele rechtbanken, wat zich het komende jaar bij die gerechten zal uiten in een kortere doorlooptijd. Tevens is de nieuwe normering voor het jaar 2010, die door de bestuurssectoren en de civiele sectoren is vastgesteld, zodanig scherp dat gerechten met lange doorlooptijden een aanzienlijke reductie tot stand moeten brengen.

Doorlooptijden gerechtshoven
Tabel 11b geeft een overzicht van gemiddelde doorlooptijden van een aantal zaakstypen per gerechtshof. De doorlooptijden zijn in 2007 in grote lijnen vrijwel gelijk gebleven. Substantieel langer zijn geworden de procedures belastingzaken. Dit is nog het gevolg van het afdoen van oude 1e aanlegzaken van voor het tijdperk dat belastingrechtspraak in twee instanties werd ingevoerd.

De grootste verschillen tussen gerechtshoven zijn te vinden bij de handelszaken, familiezaken en belastingzaken. De gerechtshoven met de langste doorlooptijden belastingzaken hadden nog relatief veel eerste aanlegzaken liggen. Dit is een categorie zaken die bij de gerechtshoven verdwijnt. Gerechtshof ’s-Gravenhage had de langste doorlooptijd handelszaken. Om de doorlooptijd te kunnen bekorten heeft dit hof in 2007 een groot aantal oude zaken afgedaan. Dit is een voorwaarde om tot een kortere doorlooptijd te komen, maar geeft in het jaar van ‘opruiming’ een relatief lange doorlooptijd. Bij familiezaken was de gemiddelde duur van de familierechtelijke procedures relatief lang in ’s-Gravenhage en Leeuwarden. Bij het hof ’s-Gravenhage (40 weken) is door de toegenomen instroom familiezaken in 2006 en 2007 de voorraad zaken en de gemiddelde doorlooptijd opgelopen. Het hof Leeuwarden (37 weken) is naar aanleiding van de uitkomsten begonnen met het bekorten van de procedures. In de gemiddelde duur van strafzaken waren tussen de gerechtshoven geen grote verschillen te zien. Wel duurde het uitwerken van arresten in geval van cassatie in Amsterdam (29 weken) duidelijk langer dan het gemiddelde van 25 weken; als gevolg van verloop van personeel is dat langer gaan duren.

2.2.3 Aandeel MK-zaken
Het aandeel meervoudige kamer (MK)-zaken geeft weer in welke mate procedures door de meervoudige kamer, d.w.z. door drie rechters, zijn behandeld. De reden om dit aandeel in de gaten te houden is om te voorkomen dat efficiency-overwegingen (= meer zaken door de enkelvoudige rechter) ten koste gaan van de kwaliteit van de afdoening. Het gaat uiteindelijk niet om het percentage zelf maar om de vraag of zaken, waarvoor dat nodig is, ook door drie rechters behandeld zijn. Het selectiebeleid vindt plaats op inhoudelijke criteria. Het percentage heeft een signaalfunctie voor het selectiebeleid.

Aandeel MK bij rechtbanken
In tabel 12a zijn voor drie rechtbankprocedures per gerecht de MK-aandelen weergegeven. Voor het jaar 2008 en volgende zijn voor meer zaakstypen normen vastgesteld en zijn waar nodig de bestaande normen bijgesteld. Uit het overzicht blijkt dat de verzoekschriftprocedure handelszaken bij geen van de rechtbanken in de buurt komt van de gestelde norm van 5% MK. Bij geen van de rechtbanken waren efficiency-overwegingen daarvan de oorzaak. Een nadere bezinning op de norm heeft ertoe geleid dat een norm is opgesteld voor alle handelszaken samen (verzoekschriftprocedures plus dagvaardingprocedures). De norm is daarbij wel hoger: 10% behandeld door de meervoudige kamer en gaat in 2008 in.

De MK-norm voor bodemzaken bestuur van 7% is in drie gevallen niet gehaald. Bij geen van deze rechtbanken speelden efficiency-overwegingen een rol. Rechtbank Alkmaar geeft aan dat het pas in 2007 beleid heeft ontwikkeld op dit onderwerp en dat dit in 2008 effect zal hebben. Bij rechtbank Groningen was het zaaksaanbod de reden voor het relatief geringe aandeel MK-zaken. Verder moest een aantal MK-zaken worden aangehouden en deze zullen pas in 2008 worden afgedaan. Ten slotte zijn zaken die wel gepland stonden voor behandeling door de MK ingetrokken voor zitting. Ook Assen liet weten dat het aanbod van zaken ten grondslag lag aan het relatief lage MK-percentages. Wel is deze uitkomst voor Assen reden om het selectiebeleid opnieuw te bekijken.

Geen van de rechtbanken is in de buurt gekomen van de MK-norm strafzaken van 15%. De norm is bedoeld voor de middellange termijn; het streven van de rechtbanken is om deze in 2010 te

3 Afname van 2 weken of meer.

4 Toename van 2 weken of meer.

	gemiddelde	verschil tussen
	alle rechtbanken	snelste rechtbank en
	(in weken)	langzaamste
Scheidingszaken	16	13
Dagvaardingszaken handel in de civiele sector	60	31
Dagvaardingszaken handel kanton met enquête/pleidooi/descente	43	24
Dagvaardingszaken handel kanton zonder enquête/pleidooi/descente	16	15
Vreemdelingenzaken	33	28
Belastingzaken	53	37
Reguliere bestuurszaken	46	51
Uitwerken strafvonnis MK-zaak	19	20

bereiken. Sturing daarop is nog niet overal tot stand gekomen. De norm functioneert overigens wel al in die zin dat de rechtbanken evalueren wat de redenen waren voor het lage MK-aandeel en dat ze nagaan hoe ze deze kunnen beïnvloeden; van oudsher was het OM bepalend voor de selectie van zaken voor MK en EK. De specifieke achtergronden verschillen van gerecht tot gerecht en zijn te vinden in de gerechtsspecifieke analyses in de volgende hoofdstukken.

Aandeel MK bij gerechtshoven

In tabel 12b zijn per gerechtshof de resultaten en de normen voor 2007 weergegeven. Voor het jaar 2008 en volgende zijn bestaande normen bijgesteld. Bij het gerechtshof Leeuwarden werd in 2007 nog 12% van de verzoekschriftprocedures door één rechter behandeld. Leeuwarden is bezig dit percentage te verkleinen. De dagvaardingsprocedures waarin verweer wordt gevoerd, worden bij alle gerechtshoven door de meervoudige kamer behandeld.

De norm voor het door drie rechters behandelen van strafzaken was in 2007 93%. Voor de jaren 2008 en volgende zal dat 85% worden. De gerechtshoven verschilden kennelijk aanzienlijk van elkaar in het selectiebeleid om strafzaken door de meervoudige kamer of door een enkele rechter te behandelen. Het gerechtshof Amsterdam kwam uit op een MK-aandeel van 47%, in Leeuwarden 69%, in 's-Gravenhage 75% en in Arnhem en 's-Hertogenbosch circa 90%. Het hof Leeuwarden zal vanaf 2008 het beleid zodanig wijzigen dat het aandeel richting de nieuwe norm van 85% opschuift.

Over het MK-aandeel bij belastingzaken zij verwezen naar de analyses van de hoven zelf. Daarbij nog de volgende opmerkingen. De norm geldt voor hoger beroepszaken, terwijl er ook nog 1e aanlegzaken zijn afgehandeld. De norm voor het MK-aandeel is vanaf 2008 verhoogd tot 90%.

2.3 Productie en financiën

2.3.1 Productie

2.3.1.1 Productie als percentage van de bestuursafpraak

De Raad voor de rechtspraak maakt met het gerecht vooraf afspraken over het aantal af te handelen zaken en de daarop gebaseerde financiële bijdrage. Daarom is dit kengetal in de eerste plaats relevant voor de bestuurlijke overleggen tussen het gerechtsbestuur en de Raad. Minder productie dan afgesproken kan wijzen op capaciteitsproblemen of op een lager dan verwachte instroom. Meer productie dan afgesproken kan het gevolg zijn van een hoger dan verwachte instroom of van het meer afdoen dan de instroom om voorraden (verder) te verkleinen.

Rechtbanken

De productie als percentage van de afspraken per rechtbank is te vinden in tabel 13a. Alle rechtbanken en alle zaaksgroepen samen genomen, werden er in 2007 evenveel zaken afgehandeld als vooraf afgesproken en gepland. Niet alle rechtbanken haalden de totale productie-afspraken; we besteden hier aandacht aan een ‘onderproductie’ van 4% of meer. Dit was het geval bij de rechtbanken Haarlem, Utrecht, Dordrecht en Middelburg. Het was vooral het gevolg van een tegenvallend aanbod van zaken en incidenteel van een geringe achterstand in de verwerking van zaken.

De instroom van nieuwe zaken bij de rechtbanken daalde in 2007 met 2%, terwijl een toename was verwacht. De daling was het gevolg van een sterke daling van nieuwe zaken bij de bestuurssector van 18% ten opzichte van 2006. Zowel de instroom reguliere bestuurszaken (zoals sociale verzekeringszaken), vreemdelingenzaken als belastingzaken nam af. Dit had gevolgen voor de realisatie van de productie-afspraken bij die drie zaaksgroepen. Hoewel de liggende voorraad zaken werd aangesproken en verkleind, was de instroomdaling zo groot dat de productie-afspraken voor genoemde zaaksgroepen niet konden worden gehaald.

Bij de strafsectoren van de rechtbanken zijn landelijk gezien de productie-afspraken niet gehaald vanwege een tegenvallend aantal nieuw ter zitting gebrachte strafzaken (EK + MK) en vanwege incidentele achterstanden in de verwerking van strafzaken. De instroom ter zitting gebrachte zaken viel tegen vooral omdat bij een aantal gerechten het openbaar ministerie (OM)

de afspraken daarover met de rechtbanken niet kon nakomen. Achterstand in de verwerking komt hieronder aan de orde.

Gerechtshoven

De productie als percentage van de afspraken per gerechtshof is te vinden in tabel 13b. Alle gerechtshoven en alle zaaksgroepen samen genomen, werden er in 2007 4% minder zaken afgehandeld dan vooraf afgesproken en gepland. Dit was het gevolg van ‘onderproductie’ in de strafsector en in geringe mate in de civiele sector. In de civiele sector was de ‘onderproductie’ (Amsterdam, Arnhem en Leeuwarden) in grote lijnen het gevolg van een tijdelijk tekort aan personeel ten opzichte van de capaciteitsbehoefte. Onder andere speelden aanpassingsproblemen aan de verschuiving van zaaksstromen een rol; hoger beroepen van vonnissen van de rechtbank Amsterdam worden nu door het gerechtshof Arnhem behandeld en hoger beroepen van vonnissen van de rechtbank Zwolle-Lelystad door het gerechtshof Leeuwarden. Het ‘productietekort’ in de strafsectoren heeft geleid tot licht oplopende voorraden. De voorraad (ter zitting gebrachte en) te behandelen strafzaken is toegenomen. De redenen daarvoor waren:

- de toename van heraangebrachte zaken (aanhoudingen) deed het zittingsrendement dalen en bracht verhoudingsgewijs meer werklast met zich mee; verklaring daarvoor was o.a. een intensiever gebruik van nader onderzoek;
- onvolledige vulling van zittingen wat leidde tot het weglekken van capaciteit.

2.3.1.2 Productie als percentage van de instroom

Het kengetal aantal afgehandelde zaken (productie) als percentage van de instroom dient als een signalering van de ontwikkeling van de werkvoorraad. Meer productie dan instroom betekent dat de werkvoorraad is afgenomen en minder productie dan instroom geeft aan dat de voorraad is toegenomen.

Rechtbanken

Tabel 14a laat de uitkomsten per rechtbank zien. Alle rechtbanken samen genomen, werden er in 2007 evenveel zaken afgehandeld als er nieuw instroomden. Bij de strafsector was er landelijk gezien sprake van een 3% lagere productie dan instroom van nieuwe zaken. De afhandeling van strafzaken bleef totaal gezien enigszins achter bij de instroom, evenals het uitwerken van strafvonnissen. Bij een aantal gerechten zijn in 2007

lichte achterstanden ontstaan in de verwerking van die zaakstypen. Om verschillende redenen was er (tijdelijk) een gering capaciteitstekort in de strafsector van die rechtbanken:

- het uitwerken volgens de Promis-methode vergde extra tijd van rechters en secretarissen;
- de toename van heraangebrachte zaken (aanhoudingen) deed het zittingsrendement dalen en bracht verhoudingsgewijs meer werklast met zich mee; reden daarvan was dat het dossier niet volledig was vanwege bijvoorbeeld het niet gereed zijn van een persoonsrapportage, vooral de rapportages van het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) zijn met grote regelmaat niet op tijd gereed;
- de toename van het aantal zware zaken op politierechterzittingen;
- de in het algemeen toegenomen complexiteit/arbeidsintensiviteit van strafzaken.

Voor achtergronden van de uitslagen bij individuele rechtbanken zij verwezen naar de gerechtsspecifieke analyses.

Gerechtshoven

Het aantal afgehandelde zaken ten opzichte van het aantal nieuw aangebrachte zaken per gerechtshof is te vinden in tabel 14b. Alle hoven samen beziend, was de totale instroom in evenwicht met de uitstroom. De afhandeling van strafzaken liep 2% achter bij de instroom. Oorzaken daarvoor zijn genoemd in 2.3.1.1. De voorraad raadkamerzaken bij de hoven, uit te werken arresten en klachten over niet-vervolgning is wel afgenomen. Alleen gerechtshof Leeuwarden handelde in totaal (4%) minder zaken af dan er nieuw instroomden. De productiviteit viel daar tegen. Het hof neemt maatregelen om die te verbeteren.

2.3.2 Productiviteit

De productiviteitsgegevens en het financiële resultaat zijn onderwerp van gesprek in de bestuurlijke overleggen tussen de Raad voor de rechtspraak en de gerechten. Ze worden per gerecht beschouwd in samenhang met overige afspraken en planningen, zoals extra investeringen in kwaliteit/opleiding en verdeling van de middelen tussen sectoren. De gerechtsspecifieke kengetallenanalyses in de hoofdstukken 3 en volgende geven per gerecht achtergronden bij de lokale uitkomsten. Verklaringen voor verschillen tussen gerechten zijn divers en vergen diepgaander lokaal onderzoek en meer gegevens dan nu beschikbaar zijn. Sturing vanuit de Raad voor de

rechtspraak hierop geschiedt in eerste instantie op afstand via de financiële kaders. Hoewel er van jaar tot jaar productiviteitsverschillen tussen gerechten kunnen ontstaan, zorgen die financiële kaders ervoor dat de productiviteit van gerechten meerjarig niet veel van elkaar kan verschillen.

Uit de productiviteitsgegevens (in de vorm van uurtarieven en arbeidsproductiviteit) vallen, vanwege de diversiteit aan achtergronden, rechtspraakbreed nu geen conclusies te trekken over de totale productiviteit per gerecht. Uit analyses blijkt wel dat de totale productiviteit van de gerechten (als kosten afgezet tegen de geleverde gewogen productie) in 2007 is afgenomen. In dit verband worden hier enkele belangrijke ontwikkelingen genoemd.

Ten eerste heeft hier en daar de (ten opzichte van 2006 en ten opzichte van 2005) sterk afwijkende instroom in de bestuurssector en in mindere mate de stagnerende aanlevering van strafzaken en onvolledigheid van de strafdossiers daarin, voor enig productiviteitsverlies gezorgd. Ten tweede krijgen de gerechten vanaf 2008 meer middelen voor kwaliteitsbevordering van het rechtspreken. Vooruitlopend daarop is met de gerechten afgesproken al in 2007 een aanvang te maken met bedoelde kwaliteitsbevordering. Dat vergde meer personeel voor dezelfde productie. Om te voorkomen dat daarmee ondoelmatigheid wordt ingebouwd, zijn er tevens kwaliteitsnormen ontwikkeld die met inzet van de extra middelen in het jaar 2010 gehaald moeten worden. De komende jaren moet zichtbaar worden dat de investeringen (en de daarmee gepaard gaande dalende productiviteitscijfers) terecht zijn gekomen bij het bevorderen van goede rechtspraak.

Het ziekteverzuim (tabel 16a) in 2007 was bij de rechtbanken vrijwel gelijk aan 2006 en vormt daarom geen verklaring voor de teruglopende productiviteit. Bij de gerechtshoven (tabel 16b) liep het ziekteverzuim wel op; bij rechters met 0,5 procentpunten en bij de ondersteuning met 1,2 procentpunten. Het zou hooguit een geringe factor kunnen vormen bij productiviteitsafname.

De verschillen in arbeidsproductiviteit (tabel 16a en 16b) zijn over het algemeen niet groot. De gegevens over de gerealiseerde uurtarieven (tabel 15a en 15b) laten wel zien dat deze bij gelijke sectoren van verschillende gerechten ver uiteen kunnen lopen. Daar kunnen diverse verklaringen voor zijn en daaraan besteden de gerechten in hun analyses in de volgende hoofd-

stukken ook aandacht. Waar nodig, onder andere naar aanleiding van het financiële resultaat en de ontwikkeling van het eigen vermogen, nemen gerechten zelf het initiatief tot intern onderzoek of vergelijkend onderzoek ter verbetering.

2.4 Mens, organisatie en algemeen

2.4.1 Ziekteverzuim

De verzuimpercentages zijn te vinden in tabel 16a en 16b. Het gaat om ziekteverzuim tot maximaal 2 jaar, exclusief zwangerschaps- en bevalingsverlof. Het ziekteverzuim bij rechtbanken, 3,3% bij rechters en 5,2% bij de ondersteuning, en hoven, 3,2% bij rechters en 6,1% bij ondersteuning, is totaal gezien laag. Het ziekteverzuim bij het ondersteunend personeel van de gerechtshoven is wel bij de door de Raad gehanteerde kritische grens van 6% aanbeland.

2.4.2 Aantal rechters versus ondersteuning

Het aandeel rechters op de totale personeelsomvang is te zien in de tabellen 17a en 17b. Het aandeel rechters van 23% is bij de rechtbanken gelijk gebleven. De verschillen tussen rechtbanken waren op een enkele uitzondering na niet groot. Bij de gerechtshoven is het aandeel rechters licht toegenomen van 35% naar 36%. De verschillen tussen de gerechtshoven zijn klein. Verwezen wordt naar achtergronden bij de gerechtsspecifieke analyses.

2.4.3 Percentage vrouwen en mannen en leeftijdsopbouw

In de tabellen 18a en 18b zijn de percentages mannen en vrouwen opgenomen, die werken bij de rechtbanken en gerechtshoven. Bij de rechtbanken werken evenveel vrouwelijke als mannelijke rechters. Bij de gerechtshoven is 37% van de rechters vrouw. In de hogere rechterlijke functies, (vice)presidenten en sectorvoorzitters, is het aandeel vrouwen toegenomen van 32% naar 35%.

Bij het niet-rechterlijk personeel is het aandeel vrouwen ongeveer tweederde, 66% bij de rechtbanken en 67% bij de gerechtshoven. Vier van de vijf rechters (82%) bij de rechtbanken zijn 40 jaar of ouder en bij de gerechtshoven is men dat vrijwel allemaal, 99%. Bij het ondersteunend personeel is ruim de helft jonger dan 40 jaar, 51% bij de rechtbanken en 54% bij de gerechtshoven.

2.4.4 Klachten en wrakingen

Klachten

Klachten over gedragingen van een gerecht of daaraan verbonden personen kunnen worden voorgelegd aan het bestuur van dat gerecht. Over de inhoud van een rechterlijke beslissing (beschikking, vonnis, arrest) kan in het kader van de klachtenregeling niet worden geklaagd. Alleen een hogere rechter kan daarover oordelen. Alle gerechten hebben een uniforme klachtenregeling.

Het aantal klachten, ruim 800, was niet hoog in verhouding tot het aantal zaken dat wordt afgehandeld, ruim 1,7 miljoen. Bij de rechtbanken werden in totaal 714 klachten behandeld, gemiddeld 38 klachten per rechtbank. Van de behandelde klachten over de rechtbanken was 18% gegrond. Deze cijfers komen overeen met die uit 2006. Gemiddeld gaat het om circa zeseneenhalve gegronde klacht per jaar per rechtbank. Bij de gerechtshoven werden in totaal 100 klachten behandeld. Bij de gerechtshoven nam het aantal klachten toe van gemiddeld 16 in 2006 naar 20 in 2007 per hof. Het percentage gegronde klachten nam af van 15% naar 13%. Het komt voor beide jaren neer op circa twee en een halve gegronde klacht per gerechtshof.

Van de klachten had 25% betrekking op de bejegening van de rechtzoekende, 38% op de inhoud van rechterlijke beslissingen, 10% op de tijdsduur die met een zaak gemoeid was, 14% op administratieve fouten en 15% op overige zaken. De klachten over bejegening betroffen voor meer dan de helft het optreden van een rechter. Het ging daarbij meestal over een als onprettig ervaren optreden van de rechter ter zitting. Veel van deze klachten werden geschikt. Voor het overige ging het in deze categorie veelal om onvriendelijk gedrag van griffiemedewerkers aan de telefoon en het niet reageren op brieven. Bij de klachten over tijdsduur ging het om de trage voortgang van procedures, zoals onder meer herhaalde aanhouding van zaken. De klachten over administratieve fouten waren uiteenlopend van aard. Voorbeelden daarvan waren oproepingen voor een verkeerde datum, onjuiste adressering van stukken, het zoekraken van en onzorgvuldig omgaan met originele stukken en verkeerde berekening van griffierecht.

Vaak is het onderzoeken van een klacht, het vaststellen van de fout en het zo mogelijk herstellen daarvan een voldoende reactie op de

klacht. Echter de bedoeling van een klachtenregeling is ook om, waar mogelijk, ervan te leren. Van de in totaal 139 gegronde klachten leidden er inderdaad 70 tot maatregelen om de organisatie te verbeteren.

Wrakingen

In totaal vonden 16 gegronde wrakingen plaats en bij de gerechtshoven 1. Dit is vergelijkbaar met 2006. Bij enkele rechtbanken kwam dat meer dan 1 keer voor.

Voor achtergronden bij de resultaten van afzonderlijke gerechten wordt verwezen naar de gerechtsspecifieke analyses in hoofdstuk 3 en volgende.

2.4.5 Mediation en publiceren van uitspraken

Mediation

De mate van doorverwijzingen naar mediation (tabel 19 a en 19b) is een kengetal op het gebied van vernieuwing in de Rechtspraak. Sinds 2005 is de doorverwijzingsvoorziening bij de Rechtspraak fasegewijs ingevoerd. Rechters kunnen via een verwijzingsbureau in het gerecht aan partijen tijdens een procedure de keus voor mediation voorleggen. Zij doen dit vooral in civielrechtelijke en bestuursrechtelijke zaken waarvan zij inschatten dat een juridische beslissing het achterliggende conflict niet kan oplossen. Op 1 april 2007 was de landelijke invoering van de doorverwijzingvoorziening bij alle gerechten in Nederland een feit. Vanaf die datum biedt de Rechtspraak in alle gerechten de keuze tussen drie manieren van afdoening: een rechterlijke uitspraak, schikken en doorverwijzen naar mediation. Het is het eerste jaar dat dit kengetal gepubliceerd wordt. Het komende jaar zal gezocht worden naar vergelijkingsmogelijkheden.

Van de in 2007 afgedane zaken bleken er in 3354 gevallen naar mediation te zijn doorverwezen, een toename van 57%. Gemiddeld slaagde daarvan 37% volledig. Deels geslaagde mediations zijn niet meegeteld.⁵ In totaal werd van de afgedane zaken bij de rechtbanken 3150 keer doorverwezen naar mediation. Dit is gemiddeld 166 doorverwijzingen per rechtbank. Van de doorverwijzingen slaagde 38% volledig, d.w.z. 1200 keer. Bij de gerechtshoven werd van de afgedane zaken 193 keer doorverwezen naar mediation, waarvan 25% slaagde. Het ging in totaal om 49 volledig geslaagde mediations bij de hoven.

⁵ Geheel of deels geslaagd 57%.

De slagingspercentages verschillen aanzienlijk van elkaar. Gemiddeld genomen is het slagingspercentage het hoogst bij de middelgrote rechtbanken. Voor meer achtergronden, zie de gerechtsspecifieke analyses in de volgende hoofdstukken.

Publicatie van uitspraken

Het openbaarmaken van uitspraken behoort tot de taken van de Rechtspraak. Criteria om te publiceren zijn in grote lijnen: het belang van de uitspraak voor jurisprudentie/rechtsvorming en de interesse en de belangen van burgers en het openbare leven. De jurisprudentie is van belang voor de kenbaarheid van het recht, de bevordering van rechtseenheid en de transparantie. De rechtbanken publiceerden in 2007 30% meer uitspraken dan in 2006. De gerechtshoven publiceerden evenveel uitspraken als in 2006. Alleen al op grond van een vergelijkende analyse is er nog ruimte voor verbetering. Immers, in verhouding tot gerechten met een vergelijkbare omvang publiceren sommige gerechten duidelijk minder. Dit is het geval bij de rechtbanken Amsterdam, Rotterdam, ‘s-Hertogenbosch en Roermond en het gerechtshof Amsterdam. Achtergronden bij de publicatiecijfers zijn te vinden bij de gerechtsspecifieke analyse van de kengetallen in de volgende hoofdstukken.

Tabel 11a: rechtbanken, gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden 2007 (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	3 grote steden			middelgrote rechtbanken					
	Amst	sGrav	Rott	Arnh	Breda	Haarl	sHert	Utr	Zwo
Civil recht									
Dagvaardingszaak handel met verweer	71	55	81	55	66	55	58	58	55
Verzoeksschriftprocedure handelszaak	9	12	12	8	6	8	6	12	9
Scheidingszaak	12	22	20	14	16	15	11	16	15
Verzoekschriftprocedure kinderrechter	9	10	11	8	7	7	7	7	9
Overige familiezaak excl. BOPZ	27	25	26	24	20	18	21	19	22
Bestuursrecht									
Bodemzaak bestuursrecht	79	50	36	38	36	42	44	36	36
Vreemdelingenzaak	40	36	38	22	29	28	27	30	41
Belastingzaak		57	62	42	49	54	67	49	50
Strafrecht									
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	18	15	18	14	9	11	14	15	15
Uitwerken MK-vonnis strafzaak	31	27	23	17	11	16	15	14	12
Politierechterzaak (incl. economische)	5	6	6	5	3	6	4	5	6
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	6	5	5	7	4	5	3	5	5
Kantonzaken									
Arbeids-, handelszaak verweer en enquête/pleidooi/descente	52	40	55	48	35	33	42	34	31
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	24	11	15	16	13	13	16	14	13
Verzoekschrift ontbinding arbeidsovereenkomst	3	3	3	3	2	2	2	3	3
Overig verzoekschrift (handel en huur)	16	12	55	8	5	9	13	11	8
Familiezaak	10	4	8	4	3	4	3	3	3
Strafzaak bij kanton (overtreding)	5	5	8	6	7		6	7	6

Tabel 11b: gerechtshoven, gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden 2007 (in weken)

	Amst	Arnh	sGrav	sHert	Leeuw	gemiddeld	
						2007	2006
Civil							
Handelszaak met verweer/beschikking handelsrekest	74	46	89	75	52	70	70
Beschikking familiezaak	30	26	40	26	37	32	31
Belasting							
Uitspraak belastingzaak	69	89	132	148	155	118	111
Straf							
Strafzaak (enkelvoudig of meervoudig behandeld)	32	33	25	31	30	30	31
Uitwerken arrest t.b.v. cassatie	29	22	27	24	25	25	24

Alkm	Almelo	Assen	Dordr	Gron	Leeuw	overige, kleinere rechtbanken				grote	gemiddeld		Type 1e aanlegzaak
						Maastr	Midd	Roerm	Zutph	verschillen	2007	2006	
Civiel recht													
58	51	59	56	60	60	55	61	49	52	x	60	75	Dagv. Handel met verweer
8	7	5	9	3	6	9	13	5	5		8	9	Verzoeksschr. handelszaak
14	12	16	19	18	18	24	16	16	14	x	16	16	Scheidingszaak
6	7	6	6	8	7	7	9	7	6		8	8	Verzoekschr. kinderrechter
22	15	19	22	23	22	25	18	20	21		22	22	Overig familiezaak excl. BOPZ
Bestuursrecht													
42	43	41	47	53	36	43	42	28	47	x	46	43	Bodemzaak bestuursrecht
	26	26	50	35		32	33	37	25	x	33	30	Vreemdingenzaak
67	30	66	67		46	54	40	63	58	x	53	38	Belastingzaak
Strafrecht													
19	16	11	8	13	8	11	13	11	10		12	14	Strafzaak MK
17	11	19	22	21	14	17	20	16	20	x	19	18	Uitwerken MK-vonniss
4	5	4	3	5	3	6	3	4	6		5	5	Politierechterzaak
4	5	2	4	4	3	8	3	4	6		5	5	Strafzaak kinderrechter EK
Kantonzaken													
42	51	40	31	47	47	48	45	38	37	x	43	44	Handelszaak en enquête etc.
17	13	14	12	26	20	16	15	14	13	x	16	15	Handelszaak zonder enq. etc.
3	2	2	2	2	2	2	3	2	2		3	2	Ontbinding arb.overeenkomst
10	8	9	14	8	4	14	26	5	7		9	8	Overige verzoekschr.
4	2	3	4	3	5	4	4	7	3		5	4	Familiezaak
6	4	4	6	5	4	7	8	6	5		6	6	Strafzaak kanton (overtreding)

Tabel 12a: rechtbanken, MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	3 grote steden			middelgrote rechtbanken					
	Amst	sGrav	Rott	Arnh	Breda	Haarl	sHert	Utr	Zwo
Verzoekschriftprocedure handelszaak	0%	1%	1%	0%	2%	0%	2%	1%	0%
Bodemzaak bestuursrecht	13%	6%	9%	7%	7%	8%	6%	6%	6%
Strafzaken	11%	8%	9%	9%	11%	18%	10%	9%	9%

Tabel 12b: gerechtshoven, MK aandeel = % zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type appelzaak	Amst	Arnh	sGrav	sHert	Leeuw	norm 2007
Dagvaardingszaak (handelszaak) met verweer	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Verzoekschriftprocedure	88%	100%	100%	100%	100%	100%
Strafzaak	47%	90%	75%	91%	69%	93%
Bodemzaak belastingrecht	64%	82%	96%	64%	71%	75%

Tabel 13a: rechtbanken, aantal afgehandelde zaken versus de bestuursafpraak, 2007

Productgroepen bij rechtbanken	3 grote steden			middelgrote rechtbanken					
	Amst	sGrav	Rott	Arnh	Breda	Haarl	sHert	Utr	Zwo
Civil recht	100%	98%	100%	97%	99%	97%	96%	99%	105%
Bestuursrecht	95%	103%	90%	88%	96%	101%	99%	89%	88%
Vreemdelingenkamer	90%	92%	86%	77%	111%	108%	87%	92%	95%
Belastingrecht		102%	121%	85%	126%	87%	74%	78%	103%
Strafrecht	96%	92%	95%	82%	97%	83%	98%	101%	117%
Kantonzaken	98%	98%	114%	109%	96%	101%	99%	90%	98%
Totaal	98%	97%	107%	101%	97%	96%	98%	93%	101%

Tabel 13b: gerechtshoven, aantal afgehandelde zaken versus de bestuursafpraak, 2007

Productgroepen bij gerechtshoven	Amst	Arnh	sGrav	sHert	Leeuw	hoven totaal
Civil recht	95%	93%	108%	98%	81%	97%
Belastingrecht	95%	103%	137%	161%	145%	125%
Strafrecht	96%	95%	90%	94%	105%	95%
Totaal	96%	95%	95%	99%	100%	96%

Tabel 14a: rechtbanken, aantal afgehandelde zaken versus de instroom, 2007

Productgroepen bij rechtbanken	3 grote steden			middelgrote rechtbanken					
	Amst	sGrav	Rott	Arnh	Breda	Haarl	sHert	Utr	Zwo
Civil recht	99%	102%	101%	102%	101%	97%	96%	99%	93%
Bestuursrecht	118%	99%	100%	111%	104%	107%	104%	104%	107%
Vreemdelingenkamer	114%	108%	113%	141%	137%	147%	113%	106%	123%
Belastingrecht		95%	115%	83%	95%	117%	108%	109%	109%
Strafrecht	97%	94%	98%	98%	100%	98%	95%	100%	96%
Kantonzaken	100%	98%	99%	99%	100%	100%	98%	98%	97%
Totaal	101%	98%	100%	100%	100%	102%	98%	99%	98%

Tabel 14b: gerechtshoven, aantal afgehandelde zaken versus de instroom, 2007

Productgroepen bij gerechtshoven	Amst	Arnh	sGrav	sHert	Leeuw	hoven totaal
Civil recht	130%	85%	110%	103%	85%	104%
Belastingrecht	64%	98%	84%	181%	141%	103%
Strafrecht	96%	106%	97%	96%	98%	98%
Totaal	101%	100%	99%	103%	96%	100%

Type 1e aanlegzaak	overige, kleinere rechtbanken										norm 2007	Type 1e aanlegzaak
	Alkm	Almelo	Assen	Dordr	Gron	Leeuw	Maastr	Midd	Roerm	Zutph		
Verzoekschriftprocedure handelszaak	1%	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	5%	Verzoekschriftprocedure handelszaak
Bodemzaak bestuursrecht	2%	5%	4%	9%	4%	9%	5%	11%	11%	7%	7%	Bodemzaak bestuursrecht
Strafzaken	8%	11%	10%	9%	10%	10%	10%	8%	10%	12%	15%	Strafzaken

Productgroepen bij rechtbanken	overige, kleinere rechtbanken										19 rb totaal	Productgroepen bij rechtbanken
	Alkm	Almelo	Assen	Dordr	Gron	Leeuw	Maastr	Midd	Roerm	Zutph		
Civil recht	103%	107%	101%	101%	105%	105%	100%	105%	100%	98%	100%	Civil recht
Bestuursrecht	81%	99%	99%	84%	104%	104%	73%	104%	87%	86%	93%	Bestuursrecht
Vreemdelingenkamer	0%	83%	82%	82%	91%		81%	102%	86%	83%	89%	Vreemdelingenkamer
Belastingrecht	133%	88%		111%		95%	123%	112%	130%	103%	97%	Belastingrecht
Strafrecht	95%	91%	112%	84%	116%	100%	99%	86%	93%	96%	95%	Strafrecht
Kantonzaken	106%	100%	101%	94%	109%	121%	111%	94%	99%	100%	102%	Kantonzaken
Totaal	103%	99%	101%	92%	108%	114%	105%	95%	97%	98%	100%	Totaal

Tabel 15a: rechtbanken, uurtarieven van rechters en ondersteuning tezamen, 2007

Productgroepen bij rechtbanken	3 grote steden					middelgrote rechtbanken				
	Amst	sGrav	Rott	Arnh	Breda	Haarl	sHert	Utr	Zwo	
Civil recht	67	78	71	63	72	73	70	63	66	
Bestuursrecht	61	67	63	73	67	66	65	72	81	
Vreemdelingenkamer	81	66	81	69	73	77	77	73	64	
Belastingrecht		69	62	79	67	67	127	73	44	
Strafrecht	108	129	124	80	82	99	96	114	109	
Kantonzaken	70	63	61	67	69	73	66	71	70	

Tabel 15b: gerechtshoven, uurtarieven van rechters en ondersteuning tezamen, 2007

Productgroepen bij gerechtshoven	Amst	Arnh	sGrav	sHert	Leeuw	gemiddeld	
						2007	2006
Civil recht	89	82	75	81	91	83	75
Belastingrecht	150	125	98	121	85	119	109
Strafrecht	161	93	116	95	110	112	95

Tabel 16a: rechtbanken, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim, 2007

	3 grote steden					middelgrote rechtbanken				
	Amst	sGrav	Rott	Arnh	Breda	Haarl	sHert	Utr	Zwo	
Arbeidsproductiviteit	1063	1065	1026	1173	1221	1184	1127	1132	1249	
Eigen vermogen als percentage van gemid- delde omzet	2,8%	-1,5%	5,2%	11,9%	2,5%	-2,8%	5,0%	-4,2%	2,7%	
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	3,9%	2,6%	2,6%	2,5%	4,7%	2,6%	4,2%	4,0%	2,0%	
Ziekteverzuim ondersteunend personeel (GA)	5,2%	6,4%	5,9%	4,6%	5,5%	5,1%	3,3%	5,1%	5,3%	

1) Ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 16b: gerechtshoven, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim, 2007

	Amst	Arnh	sGrav	sHert	Leeuw	gemiddeld hoven1)	
						2007	2006
Arbeidsproductiviteit	933	1123	1172	1105	1057	1078	
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	1,3%	3,9%	2,5%	1,7%	-1,7%	1,9%	5,5%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	5,4%	3,0%	1,6%	1,6%	6,2%	3,2%	2,7%
Ziekteverzuim ondersteunend personeel (GA)	8,1%	4,6%	6,2%	5,7%	4,7%	6,1%	4,9%

1) Ongewogen gemiddelde over alle 5 gerechtshoven

Tabel 17a: rechtbanken, aandeel rechters en ondersteuning, 2007

	3 grote steden					middelgrote rechtbanken				
	Amst	sGrav	Rott	Arnh	Breda	Haarl	sHert	Utr	Zwo	
Percentage rechters op totaal personeel	23%	23%	22%	25%	23%	23%	23%	23%	20%	
Percentage ondersteuning op totaal personeel	77%	77%	78%	75%	77%	77%	77%	77%	80%	

Tabel 17b: gerechtshoven, aandeel rechters en ondersteuning, 2007

	Amst	Arnh	sGrav	sHert	Leeuw	gerechtshoven totaal	
						2007	2006
Percentage rechters op totaal personeel	32%	36%	38%	36%	38%	36%	35%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	68%	64%	62%	64%	62%	64%	65%

overige, kleinere rechtbanken										gemiddeld		Productgroepen bij rechtbanken
Alkm	Almelo	Assen	Dordr	Gron	Leeuw	Maastr	Midd	Roerm	Zutph	2007	2006	
71	59	65	69	62	63	63	61	65	65	68	62	Civiel recht
70	66	59	71	66	64	73	69	69	68	68	66	Bestuursrecht
		69	75	85	75		87	77	83	77	74	Vreemdelingenkamer
67	81		65		73	72	57	68	64	68	68	Belastingrecht
129	95	89	116	100	93	100	111	113	109	106	95	Strafrecht
62	63	64	74	58	59	65	71	66	75	67	62	Kantonzaken

										overige, kleinere rechtbanken		gemiddeld 19 rb 1)		
Alkm	Almelo	Assen	Dordr	Gron	Leeuw	Maastr	Midd	Roerm	Zutph	2007	2006	Arbeidsproductiviteit		
1091	1267	1289	1035	1286	1392	1091	1336	1137	1271	1145		Eigen vermogen		
1,1%	7,3%	3,1%	-0,4%	2,9%	8,2%	-0,6%	-1,7%	-0,6%	-0,7%	2,2%	4,9%	Ziekteverzuim rechters (RA)		
3,3%	2,4%	5,1%	2,8%	4,7%	2,6%	2,5%	3,2%	4,0%	5,2%	3,3%	3,3%			
4,7%	5,4%	4,0%	3,8%	5,0%	4,6%	6,6%	5,5%	5,2%	6,2%	5,2%	5,1%	Ziekteverzuim ondersteuning (GA)		

										overige, kleinere rechtbanken		rechtbanken totaal		
Alkm	Almelo	Assen	Dordr	Gron	Leeuw	Maastr	Midd	Roerm	Zutph	2007	2006			
22%	24%	19%	23%	21%	19%	22%	22%	21%	23%	23%	23%	Percentage rechters op totaal		
78%	76%	81%	77%	79%	81%	78%	78%	79%	77%	77%	77%	Percentage ondersteuning op totaal		

Tabel 18a: rechtbanken, aandeel vrouwen en mannen en leeftijdsopbouw, 2007

	3 grote steden					middelgrote rechtbanken			
	Amst	sGrav	Rott	Arnh	Breda	Haarl	sHert	Utr	Zwo
Percentage vrouwen RA	56%	50%	54%	51%	42%	62%	51%	64%	43%
Percentage mannen RA	44%	50%	46%	49%	58%	38%	49%	36%	57%
Percentage vrouwen GA	67%	71%	71%	61%	61%	71%	70%	65%	61%
Percentage mannen GA	33%	29%	29%	39%	39%	29%	30%	35%	39%
Tot en met 39 jaar RA	18%	21%	24%	17%	21%	17%	13%	22%	11%
40 Tot en met 49 jaar RA	39%	39%	32%	34%	41%	37%	35%	44%	44%
50 Tot en met 59 jaar RA	25%	27%	29%	36%	29%	32%	36%	24%	35%
60 Jaar en ouder RA	17%	14%	15%	13%	9%	14%	16%	9%	11%
Tot en met 39 jaar GA	56%	53%	59%	51%	51%	53%	46%	56%	58%
40 Tot en met 49 jaar GA	29%	25%	25%	31%	25%	25%	29%	25%	26%
50 Tot en met 59 jaar GA	13%	18%	15%	14%	20%	17%	22%	15%	14%
60 Jaar en ouder GA	3%	4%	2%	3%	4%	4%	3%	4%	1%

Tabel 18b: gerechtshoven, aandeel vrouwen en mannen en leeftijdsopbouw, 2007

	Amst	Arnh	sGrav	sHert	Leeuw	totaal 2007
Percentage vrouwen RA	40%	37%	36%	38%	29%	37%
Percentage mannen RA	60%	63%	64%	62%	71%	63%
Percentage vrouwen GA	68%	67%	68%	63%	72%	67%
Percentage mannen GA	32%	33%	32%	37%	28%	33%
Tot en met 39 jaar RA	0%	3%	0%	0%	0%	1%
40 Tot en met 49 jaar RA	29%	24%	24%	25%	27%	26%
50 Tot en met 59 jaar RA	38%	51%	48%	47%	46%	46%
60 Jaar en ouder RA	32%	21%	28%	28%	27%	28%
Tot en met 39 jaar GA	51%	55%	59%	50%	55%	54%
40 Tot en met 49 jaar GA	24%	29%	22%	26%	31%	26%
50 Tot en met 59 jaar GA	20%	15%	15%	21%	13%	18%
60 Jaar en ouder GA	5%	1%	4%	3%	1%	3%

overige, kleinere rechtbanken										totaal 2007	
Alkm	Almelo	Assen	Dordr	Gron	Leeuw	Maastr	Midd	Roerm	Zutph		
49%	37%	39%	43%	55%	37%	37%	39%	41%	41%	50%	Percentage vrouwen RA
51%	63%	61%	57%	45%	63%	63%	61%	59%	59%	50%	Percentage mannen RA
69%	56%	63%	72%	52%	59%	63%	60%	65%	63%	66%	Percentage vrouwen GA
31%	44%	37%	28%	48%	42%	37%	40%	35%	37%	34%	Percentage mannen GA
18%	17%	3%	22%	15%	15%	14%	8%	15%	19%	18%	Tot en met 39 jaar RA
45%	31%	41%	41%	39%	50%	32%	32%	24%	37%	38%	40 Tot en met 49 jaar RA
27%	26%	30%	24%	30%	27%	39%	43%	54%	27%	30%	50 Tot en met 59 jaar RA
10%	26%	27%	12%	17%	8%	14%	16%	7%	17%	14%	60 Jaar en ouder RA
50%	40%	46%	53%	43%	49%	38%	48%	40%	45%	51%	Tot en met 39 jaar GA
28%	29%	32%	29%	34%	30%	34%	29%	39%	37%	28%	40 Tot en met 49 jaar GA
19%	28%	18%	13%	22%	18%	21%	23%	19%	18%	17%	50 Tot en met 59 jaar GA
3%	3%	4%	5%	2%	4%	7%	1%	2%	0%	3%	60 Jaar en ouder GA

Tabel 19a: rechtbanken, doorverwijzing naar mediation, klachte, wrakingen en gepubliceerde uitspraken, 2007

	3 grote steden			middelgrote rechtbanken					
	Amst	sGrav	Rott	Arnh	Breda	Haarl	sHert	Utr	Zwo
Aantal doorverwijzingen naar mediation	222	342	292	338	290	80	225	363	122
Aantal geslaagde mediations	82	90	101	186	109	17	131	154	69
Aantal klachten	80	87	56	72	33	71	37	57	24
Percentage gegronde klachten	19%	17%	36%	13%	42%	20%	11%	4%	8%
Aantal gehonoreerde wrakingen	3	4	0	0	2	3	1	0	0
Gepubliceerde uitspraken	657	811	517	966	484	898	397	469	347

Tabel 19b: gerechtshoven, doorverwijzing naar mediation, klachte, wrakingen en gepubliceerde uitspraken, 2007

	Amst	Arnh	sGrav	sHert	Leeuw	landelijk gemiddelde	
						2007	2006
Aantal doorverwijzingen naar mediation	13	43	74	41	22	39	n.b.
Aantal geslaagde mediations	4	19	14	12	0	10	n.b.
Aantal klachten	17	27	12	37	7	20	16
Percentage gegronde klachten	6%	30%	8%	8%	0%	13%	15%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0	0	0	0	1	0,2	0,2
Gepubliceerde uitspraken	515	608	779	939	356	639	636

Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld.

overige, kleinere rechtbanken										landelijk gemiddelde		
Alkm	Almelo	Assen	Dordr	Gron	Leeuw	Maastr	Midd	Roerm	Zutph	2007	2006	
144	60	105	38	109	84	115	65	9	147	166	n.b.	Aantal doorverwijzingen naar mediation
33	29	53	18	30	11	40	9	6	32	63	n.b.	Aantal geslaagde mediations
19	13	4	22	28	23	27	11	13	37	38	39	Aantal klachten
26%	31%	75%	18%	4%	13%	7%	9%	23%	11%	18%	19%	Percentage gegronde klachten
0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0,8	0,8	Aantal gehonoreerde wrakingen
316	230	183	321	213	334	314	215	143	505	438	333	Gepubliceerde uitspraken

Tabel 20a: rechtbanken, uitslagen klantwaarderingsonderzoek (2004 t/m 2006) over tevredenheid procespartijen, percentage tevreden respondenten

Onderzoeksjaar	3 grote steden			middelgrote rechtbanken					
	2002	2004	2007	2006	2005	2005	2001	2005	2005
(Zeer) tevreden rechtzoekenden	Amst	sGrav	Rott	Arnh	Breda	Haarl	sHert	Utr	Zwo
Deskundigheid van de rechter		74%	90%	84%	74%				
Onpartijdigheid van de rechter		71%	85%	79%	68%				
Uitleg/motivering van de beslissing		79%	95%	76%	66%				
Begrijpelijkheid van het besprokene		88%	89%	94%	66%				
Ruimte die rechter partijen biedt voor hun verhaal		84%	88%	84%	70%				
Luisteren van de rechter naar de standpunten		83%	89%	76%	77%				
Inleven van de rechter in de situatie		65%	79%	63%	63%				
Duur van de procedure/de doorlooptijd		50%	63%	46%	56%				
Gemiddelde rechtzoekenden		74%	85%	75%	68%				
(Zeer) tevreden professionals	Amst	sGrav	Rott	Arnh	Breda	Haarl	sHert	Utr	Zwo
Deskundigheid van de rechter		68%	80%	79%	79%	88%		76%	79%
Onpartijdigheid van de rechter		64%	83%	79%	77%	83%		72%	74%
Uitleg/motivering van de beslissing		45%	65%	58%	56%	69%		53%	56%
Leesbaarheid van de beslissing		70%	84%	84%	67%	80%		70%	78%
Ruimte die rechter partijen biedt voor hun verhaal		57%	81%	77%	77%	80%		71%	73%
Luisteren van de rechter naar de standpunten		65%	79%	78%	78%	80%		75%	75%
Inleven van de rechter in de situatie		48%	63%	58%	58%			58%	62%
Rechtseenheid van de beslissingen		35%	51%	45%	64%	63%		46%	46%
Duur van de procedure/de doorlooptijd		40%	28%	41%	46%	41%		39%	42%
Gemiddelde professionals		55%	68%	67%	67%	65%		62%	65%

Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld.

overige, kleinere rechtbanken												
2005	2005	2005	2005	2005	2006	2005	2005	2005	2006		rb	
Alkm	Almelo	Assen	Dordr	Gron	Leeuw	Maastr	Midd	Roerm	Zutph	norm	gemiddeld	Rechtzoekenden
87%	82%	76%	80%	68%	81%	85%	67%	70%	77%	> 75%	78%	Deskundigheid
88%	79%	79%	77%	83%	79%	80%	58%	69%	78%	> 70%	77%	Onpartijdigheid
82%	94%	91%	80%	77%	75%	67%	90%	83%	74%	> 70%	88%	Uitleg/motivering
91%	83%	92%	88%	92%	92%	96%	86%	88%	90%	> 70%	81%	Begrijpelijkheid
88%	92%	96%	83%	90%	88%	87%	82%	84%	78%	> 85%	85%	Ruimte aan partijen
89%	87%	90%	83%	93%	84%	92%	78%	72%	87%	> 80%	84%	Luisteren
78%	71%	80%	62%	66%	70%	69%	59%	64%	71%	> 70%	69%	Inleven
43%	41%	40%	43%	45%	47%	54%	49%	61%	54%		49%	Duur
81%	79%	81%	75%	77%	77%	79%	71%	74%	76%		76%	Gemiddelde
Alkm	Almelo	Assen	Dordr	Gron	Leeuw	Maastr	Midd	Roerm	Zutph	norm	gemiddeld	Professionals
80%	78%	77%	75%	79%	74%	76%	67%	74%	77%	> 75%	77%	Deskundigheid
73%	76%	81%	72%	78%	77%	79%	76%	76%	79%	> 75%	76%	Onpartijdigheid
56%	57%	63%	61%	57%	52%	45%	58%	52%	64%	> 65%	57%	Uitleg/motivering
87%	89%	83%	81%	80%	81%	78%	83%	84%	87%	> 75%	80%	Leesbaarheid
76%	72%	84%	70%	82%	79%	76%	79%	78%	74%	> 75%	76%	Ruimte aan partijen
77%	73%	84%	73%	78%	76%	75%	70%	70%	76%	> 75%	75%	Luisteren
60%	58%	79%	57%	67%	60%	56%	64%	57%	59%	> 60%	60%	Inleven
46%	49%	50%	43%	44%	46%	39%	47%	53%	54%	> 45%	48%	Rechtseenheid
42%	66%	43%	36%	42%	42%	34%	40%	59%	53%		43%	Duur
66%	69%	72%	63%	67%	65%	62%	65%	67%	69%		66%	Gemiddelde

Tabel 20b: gerechtshoven, tevredenheid procespartijen, percentage tevreden respondenten

Onderzoeksjaar	2007	2007	2007	2007	2007		hoven
(Zeer) tevreden rechtzoekenden	Amst	Arnh	sGrav	sHert	Leeuw	norm	gemiddeld
Deskundigheid van de rechter	84%	93%	83%	86%	90%	> 75%	87%
Onpartijdigheid van de rechter	78%	83%	86%	87%	87%	> 70%	84%
Uitleg/motivering van de beslissing	87%	89%	69%	90%	91%	> 70%	85%
Begrijpelijkheid van het besprokene	67%	90%	69%	90%	88%	> 70%	81%
Ruimte die rechter partijen biedt voor hun verhaal	83%	86%	68%	85%	88%	> 85%	82%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	78%	86%	70%	89%	90%	> 80%	83%
Inleven van de rechter in de situatie	70%	74%	55%	72%	67%	> 70%	68%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	50%	32%	26%	30%	53%		38%
Gemiddelde rechtzoekenden	75%	79%	66%	79%	82%		76%
(Zeer) tevreden professionals	Amst	Arnh	sGrav	sHert	Leeuw	norm	gemiddeld
Deskundigheid van de rechter	81%	84%	87%	83%	79%	> 75%	83%
Onpartijdigheid van de rechter	73%	76%	74%	75%	81%	> 75%	76%
Uitleg/motivering van de beslissing	66%	65%	59%	68%	65%	> 65%	65%
Leesbaarheid van de beslissing	83%	85%	85%	81%	85%	> 75%	84%
Ruimte die rechter partijen biedt voor hun verhaal	70%	80%	74%	77%	85%	> 75%	77%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	70%	75%	73%	72%	79%	> 75%	74%
Inleven van de rechter in de situatie	57%	63%	57%	62%	55%	> 60%	59%
Rechtseenheid van de beslissingen	51%	54%	45%	54%	59%	> 45%	53%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	24%	35%	25%	22%	25%		26%
Gemiddelde professionals	64%	69%	64%	66%	68%		66%

Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld.

Kengetallen 2007 Rechtbank Alkmaar

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen.

Rechtbank Alkmaar heeft in 2005 een klantwaarderingsonderzoek (KWO) laten uitvoeren onder professionele partners (zoals officieren van justitie en advocaten) en rechtzoekende burgers. Zij konden aangeven hoe tevreden zij waren over een aantal kwaliteitsaspecten. Op bijna alle kengetallen uit het klantwaarderingsonderzoek scoort de rechtbank Alkmaar rond of boven de landelijke doelstellingen. De tevredenheid van professionele klanten over de motivering van de beslissing en van de rechtzoekenden over de procedureduur lagen onder de landelijke doelstellingen. De strafsector is in 2007 gestart met het uitgebreider motiveren van vonnissen (conform het zgn. Promismodel) en zal dit verder uitbreiden in 2008. In 2006 is de rechtbank al gestart met het project “Naar een begrijpelijke rechtsgang”. Elke sector besteedt in dit project aandacht aan de motivering van uitspraken. Daarnaast heeft de rechtbank veel aandacht besteed aan het bevorderen van de rechtseenheid.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedureduur als kengetal te bezien.

Bij vrijwel alle zaakscategorieën is de gemiddelde duur van de gerechtelijke procedure korter of gelijk aan het landelijk gemiddelde. In 2006 was dit beeld hetzelfde. In 2005 lag toch de tevredenheid van rechtzoekenden over de duur van de procedure lager dan landelijk gemiddeld. De rechtbank denkt dat dit voor een deel komt doordat het rechtzoekenden onvoldoende duidelijk is wat de te verwachten duur is van een procedure. In het hiervoor genoemde project “Naar een begrijpelijke rechtsgang” wordt onder meer aandacht besteed aan de communicatie over de duur van (delen van) de procedure. De doorlooptijd van meervoudig behandelde strafzaken is in 2007 sterk toegenomen. Dit komt door een hoog aanhoudingspercentage. Veel zaken worden op zitting aangehouden doordat een rapportage niet gereed is of er (alsnog) rapportage moet worden aangevraagd, het onderzoek nog niet gereed is en advocaten nog getuigen willen laten horen door de RC. Hierdoor

komen zaken later nogmaals op zitting, waardoor de uiteindelijke afdoening langer op zich laat wachten

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meervoudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld.

De MK-aandelen lagen in Alkmaar onder de doelstellingen. Van de verzoekschriften “handelszaken” worden specifiek benoemde zaken meervoudig behandeld. De verzoekschriftprocedures bestaan voor het grootste deel uit insolventiereksten die enkelvoudig worden behandeld. Het MK-aandeel bij strafzaken ligt laag doordat enerzijds het OM onvoldoende meervoudige zaken aanlevert en anderzijds het aanhoudingspercentage hoog is, waardoor er minder MK zaken afgehandeld konden worden dan er instroomden. Voor 2008 zijn er afspraken met het openbaar ministerie gemaakt om het aantal meervoudig te behandelen zaken te verhogen. Het MK-aandeel bij bestuurszaken ligt lager dan de doelstelling. Binnen de sector bestuursrecht is beleid ontwikkeld voor het meervoudig behandelen van zaken, dat er toe moet leiden dat in 2008 het MK-aandeel zal toenemen.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden.

In zowel het civiel recht als bij de kantonzaken, zijn er meer zaken afgedaan dan was afgesproken. In het bestuursrecht zijn minder zaken afgedaan dan was afgesproken. Dit heeft te maken met de instroom die vooral in het begin van het jaar veel lager was dan verwacht. De medio 2007 weer aangetrokken instroom, stroomt voor een belangrijk deel pas in 2008 weer uit.

Er zijn minder strafzaken afgedaan dan was afgesproken. Dit is het gevolg van een geringere productie dan instroom als gevolg van het eerder genoemde hoge aanhoudingspercentage bij de MK-zaken. Hierdoor duurt het langer voordat zaken uitstromen en kosten zaken meer inzet van personeel.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakswaarte en uurtarieven.

In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden.

De kosten per zaak lagen op totaalniveau onder de afgesproken kosten per zaak. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door de lagere kosten per zaak voor kantonzaken. Daar was sprake van een hogere uitstroom van met name lichtere producten.

Voor bestuursrecht en strafrecht ligt de kostprijs per zaak hoger dan afgesproken door de lagere uitstroom van zaken, zie ook productie t.o.v. bestuursafpraak. Zowel bij bestuursrecht als bij strafrecht is gedurende het jaar gewerkt aan het verlagen van de kosten om de minderproductie deels te kunnen compenseren.

Voor belastingrecht ligt de kostprijs per zaak hoger dan afgesproken als gevolg van een zwaarder zaaksaanbod. Vanuit bestuursrecht is capaciteit bij belastingrecht ingezet voor de afhandeling van deze zwaardere zaken.

Gemiddelde werklast per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. De gewogen productie is gedeeld door het aantal afgehandelde zaken. In hoofdstuk 1.3 is een omschrijving te vinden.

De gerealiseerde gemiddelde werklast per zaak lag, met uitzondering voor belastingrecht, voor alle productiegroepen onder de afspraak. Er zijn verhoudingsgewijs meer lichtere zaken afgedaan dan vooraf verwacht. Bij strafrecht kwam dit doordat er minder MK-zaken zijn afgedaan. Dit kwam door enerzijds een lager aanbod dan afgesproken met OM en anderzijds door de, hiervoor aangegeven, vertraging in de afhandeling van zaken. Bij de kantonzaken is de instroom van beheerszaken en overtredingen hoger geweest dan verwacht. Deze zaken vallen in de lichtere categorieën zaken. Bij belastingrecht lag de gemiddelde werklast per zaak 8% boven de afspraak. In deze productgroep zijn meer zaken meervoudig behandeld dan vooraf voorzien.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Deze worden vergeleken met de landelijk gemiddelde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht.

In totaal ligt de productiviteit (uurtarief) rond het landelijk gemiddelde. Het gerealiseerde uurtarief ligt voor de kantonzaken duidelijk (-7%) onder het landelijk gemiddelde uurtarief door de hoge productie per fte.

Voor civiele (+5%) en strafzaken (+22%) ligt het uurtarief boven het landelijk gemiddelde uurtarief 2007. Bij strafzaken wordt dit veroorzaakt door de lagere dan geplande gewogen productie bij deze productgroep (zie opmerkingen bij gemiddelde werklast). Om weglekken van capaciteit zoveel mogelijk te voorkomen is capaciteit ingezet voor de behandeling van Haarlemse MK-zaken en een Haarlemse megazaak.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4.

Het aandeel rechters op de totale personeelsomvang van 22% is vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. Bijna de helft van de rechters is vrouw en van de niet-rechters bijna drie kwart. Ook dit correspondeert met het landelijk beeld.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1.

De rechtbank publiceerde 316 van haar uitspraken op Rechtspraak.nl, 14% meer dan vorig jaar. Verhoudingsgewijs ligt dit boven het landelijk gemiddelde.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2.

Er zijn in 2007 geen gehonoreerde wrakingsverzoeken geweest.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2005	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	87%	> 75%	80%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	46%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	91%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	82%	> 70%	56%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	87%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	88%	> 70%	73%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	88%	> 85%	76%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	89%	> 80%	77%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	78%	> 70%	60%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	43%	>50% ¹⁾	42%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken 2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	58	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	8	9	8
Scheidingszaak	14	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	6	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	22	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	42	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	n.v.t.	30	33
Belastingzaak	67	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	19	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	17	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	4	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	4	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	42	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	17	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	3	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	10	8	9
Familiezaak	4	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	6	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	1%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	2%	7%
Strafzaken	8%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	103%	100%	100%	99%
Bestuursrecht	81%	93%	90%	106%
Vreemdelingenkamer	n.v.t.	89%	n.v.t.	117%
Belastingrecht	133%	97%	161%	102%
Strafrecht	95%	95%	94%	97%
Kantonzaken	106%	102%	98%	99%
Totaal	103%	100%	98%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		prijs per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afspraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afspraak
Productgroepen bij rechtbanken				
Civil recht	8,2	94%	586	99%
Bestuursrecht	18,7	97%	1.298	104%
Vreemdelingenkamer	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingrecht	13,3	108%	894	107%
Strafrecht	4,5	81%	574	103%
Kantonzaken	1,4	91%	84	90%
Totaal	4,0	87%	300	94%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde 2006	2007
Civil recht	71	114%	105%
Bestuursrecht	70	105%	103%
Vreemdelingenkamer	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingrecht	67	98%	99%
Strafrecht	129	136%	122%
Kantonzaken	62	100%	93%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.091	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	1,1%	2,2%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	3,3%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	4,7%	5,2%

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	22%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	78%	77%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank RA %	19 rb totaal RA %	rechtbank GA %	19 rb totaal GA %
Percentage vrouwen	49%	50%	69%	66%
Percentage mannen	51%	50%	31%	34%
Tot en met 39 jaar	18%	18%	50%	51%
40 tot en met 49 jaar	45%	38%	28%	28%
50 tot en met 59 jaar	27%	30%	19%	17%
60 jaar en ouder	10%	14%	3%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	144	166
Aantal geslaagde mediations	33	63
Aantal klachten	19	38
Percentage gehonoreerde klachten	26%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0	0,8
Gepubliceerde uitspraken	316	

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Rechtbank Almelo

Samenvatting

In 2007 heeft de rechtbank over de hele linie een positief resultaat behaald. De productieafspraken zijn in totaal vrijwel behaald (99%) maar verschillen per sector: de sectoren civiel recht en kanton wel maar, de sectoren bestuursrecht (vooral vreemdelingenzaken) en strafrecht niet. De productiviteit lag op een bovengemiddeld niveau, terwijl het ziekteverzuim relatief laag bleef. Er zijn geen capaciteitsproblemen en geen noemenswaardige achterstanden. Bij burgers en professionele partners zijn goede kwaliteitsscores behaald terwijl bij vrijwel alle zaakscategorieën de gemiddelde doorlooptijden onder of rond de landelijke doelstelling liggen. Al met al sluit rechtbank Almelo in 2007 goed af met eveneens een positief financieel jaarresultaat van € 395.000 (na doelmatigheidsbijdrage). Dit geeft een eigen vermogen op 31/12/2007 van € 1,1 miljoen (7,3% van gemiddelde omzet).

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)
In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. De rechtbank Almelo heeft in 2005 een klantwaardingsonderzoek laten uitvoeren onder professionele partners en rechtzoekende burgers. De rechtbank scoort op één uitzondering na op alle kengetallen uit dit onderzoek boven de landelijke doelstellingen. Alleen bij motivering van beslissingen wordt onder professionele partners iets lager dan landelijk gescoord.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)
In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien. In grote lijnen zijn de doorlooptijden bekort. Bij vrijwel alle zaakscategorieën ligt de gemiddelde duur van de gerechtelijke procedures onder of rond het landelijke gemiddelde. Alleen bij de sector kanton bij arbeids- / handelszaken met verweer, enquête, pleidooi, descente en bij de sector strafrecht bij de meervoudige kamer is de doorlooptijd langer. Vooral de procedures handelszaken met verweer bij civiel recht zijn snel afgehandeld. In lijn met de relatief korte duur van de procedures is de tevredenheid van professionele partners daarover. De tevredenheid van burgers over de doorlooptijden was, althans in 2005, niet hoog.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)
Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meervoudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. Het aantal meervoudige behandelingen ligt nog onder de nieuwe normen. De rechtbank heeft hierop tot nu toe niet gestuurd. Het heeft nu speciale aandacht.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)
De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. In 2007 is de rechtbank Almelo geconfronteerd met een onverwacht dalende instroom. Dit is een landelijke trend. Deze “lagere” instroom is er de oorzaak van dat de rechtbank niet heeft kunnen voldoen aan de gemaakte productieafspraken bij de productgroepen vreemdelingenzaken, belastingen en straf. De productgroep kanton heeft wel kunnen voldoen aan de afspraak, terwijl de sector civiel zelfs ruimschoots meer heeft afgedaan. De voorraad bestuurszaken was dusdanig hoog, dat bij een lage instroom, toch voldoende kon worden geproduceerd. Bij vreemdelingenzaken is de tegenvallende instroom deels opvangen door zaken die nog op voorraad lagen af te handelen. Het beeld komt met uitzondering van belastingzaken overeen met de landelijke ontwikkelingen. De enigszins oplopende voorraad strafzaken heeft te maken met het grote aantal aanhoudingen op zitting als gevolg van het niet tijdig gereed zijn van persoonsrapportages.

Kostprijs per zaak (tabel 5)
Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakswaarte en uurtarieven. In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. De gemiddelde kostprijs per zaak is gelijk aan de bestuursafpraak. Bij de productgroepen bestuursrecht, vreemdelingenrecht en strafrecht ligt de gerealiseerde kostprijs per zaak boven de afspraak. Bij de andere productgroepen ligt deze eronder. De hogere kostprijs bij vreemdelingenrecht wordt veroorzaakt door de tegenvallende instroom en een hogere gemiddelde zaakswaarte terwijl de kosten onvoldoende afnamen. Ten opzicht van de landelijke kostprijs is deze bij

vreemdelingenrecht een stuk lager. De hogere kostprijs bij bestuur en straf is gelijk aan het landelijke gemiddelde. Bij de productgroepen waar de gerealiseerde kostprijzen lager zijn dan de bestuursafpraak, is het vooral een lager kostenpatroon dat hiervan de oorzaak is, soms in combinatie met hogere instroom.

Gemiddelde werklast per zaak (tabel 5)
Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. De gewogen productie is gedeeld door het aantal afgehandelde zaken. In hoofdstuk 1.3 is een nadere uitleg te vinden. De totale gemiddelde zaakswaarte wijkt nauwelijks af van de bestuursafpraak. De werklast per zaak is vooral bij de productgroep vreemdelingen hoger dan de afspraak. Met andere woorden: er zijn verhoudingsgewijs meer zware zaken afgedaan dan vooraf verwacht. Belastingrecht en strafrecht realiseren een lagere werklast per zaak. Dit betekent dat er meer lichte zaken zijn behandeld en minder meervoudige kamerzaken

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)
De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Deze worden vergeleken met de landelijk gemiddelde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht. Ten opzichte van het landelijke gemiddelde is de gemiddelde totale productiviteit (uurtarieven) en arbeidsproductiviteit in Almelo hoger. Alleen bij de belastingrecht ligt het uurtarief hoger dan het landelijke gemiddelde zowel in 2006 als 2007. Door de lagere kosten komt de rechtbank uit op een toename van het eigen vermogen tot 7,3% van de gemiddelde omzet. Het ziekteverzuim bij rechters ligt lager dan het landelijke gemiddelde. Bij gerechtsambtenaren op hetzelfde niveau.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)
Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4. Het percentage rechters is ongeveer gelijk aan het landelijke gemiddelde. Het percentage vrou-

welijke rechters (37%) ligt onder het landelijke gemiddelde (50%). Er wordt geen aannamebeleid hierop gevoerd. Hoewel meer dan de helft van de niet-rechters vrouw is (56%), is dat lager dan het landelijke gemiddelde.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)
Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1. Het aantal mediations ligt iets onder het landelijk gemiddelde; de slagingspercentages laten een stijgende lijn zien. Voor 2008 is het streven om het aantal mediations in het bestuursrecht omhoog te krijgen, en voor alle sectoren om de slagingspercentages verder te doen stijgen. In totaal zijn in 2007 58 zaken afgerond, waarvan 29 met totale overeenstemming en 2 met gedeeltelijke overeenstemming.

Klachten en wrakingen (tabel 10)
Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2. Ten opzichte van 2006 is het aantal klachten aanzienlijk gedaald. Dit valt voornamelijk toe te schrijven aan een verminderd aantal klachten van één klager, die een belangrijk deel van de klaagschriften voor zijn rekening nam. Doordat veel van die klachten niet-ontvankelijk moesten worden verklaard omdat ze over rechterlijke beslissingen gingen, is relatief gezien het aantal gegrondverklaringen in 2007 hoger. Desondanks had ook in 2007 een deel van de ingediende klachten betrekking op rechterlijke beslissingen en moest daarom niet-ontvankelijk worden verklaard. Toch wordt ook aan de inhoud van deze klachten aandacht besteed in de rechtbank, omdat zij belangrijke informatie opleveren over de manier waarop rechterlijk handelen is overgekomen op de rechtzoekende. Van de gegrond verklaarde klachten had een deel betrekking op administratieve fouten en een deel op bejegening. Het betrof steeds incidenten: de procedures waren op zichzelf correct, maar ze waren in dit specifieke geval niet (helemaal) correct uitgevoerd. Uiteraard is daarop aandacht besteed aan het belang van een correcte naleving van de desbetreffende procedures, maar het is niet nodig geweest om procedures te veranderen. In 2008 zijn zijn wrakingsverzoeken gehonoreerd.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2005	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	82%	> 75%	78%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	49%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	83%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	94%	> 70%	57%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	89%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	79%	> 70%	76%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	92%	> 85%	72%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	87%	> 80%	73%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	71%	> 70%	58%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	41%	>50% ¹⁾	66%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken 2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	51	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	7	9	8
Scheidingszaak	12	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	7	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	15	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	43	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	26	30	33
Belastingzaak	30	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	16	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	11	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	5	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	5	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	51	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	13	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	2	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	8	8	9
Familiezaak	2	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	4	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	0%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	5%	7%
Strafzaken	11%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	107%	100%	99%	99%
Bestuursrecht	99%	93%	115%	106%
Vreemdelingenkamer	83%	89%	118%	117%
Belastingrecht	88%	97%	88%	102%
Strafrecht	91%	95%	96%	97%
Kantonzaken	100%	102%	100%	99%
Totaal	99%	100%	100%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		prijs per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afspraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afspraak
Productgroepen bij rechtbanken				
Civil recht	8,4	98%	490	90%
Bestuursrecht	19,9	101%	1.314	106%
Vreemdelingenkamer	7,7	117%	527	119%
Belastingrecht	9,6	90%	783	80%
Strafrecht	5,1	92%	481	110%
Kantonzaken	1,2	97%	78	100%
Totaal	3,8	98%	259	100%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde 2006	2007
Civil recht	59	94%	87%
Bestuursrecht	66	100%	97%
Vreemdelingenkamer	69	92%	91%
Belastingrecht	81	119%	119%
Strafrecht	95	100%	89%
Kantonzaken	63	102%	95%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.267	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	7,3%	2,2%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	2,4%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	5,4%	5,2%

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	24%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	76%	77%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank RA %	19 rb totaal RA %	rechtbank GA %	19 rb totaal GA %
Percentage vrouwen	37%	50%	56%	66%
Percentage mannen	63%	50%	44%	34%
Tot en met 39 jaar	17%	18%	40%	51%
40 tot en met 49 jaar	31%	38%	29%	28%
50 tot en met 59 jaar	26%	30%	28%	17%
60 jaar en ouder	26%	14%	3%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	60	166
Aantal geslaagde mediations	29	63
Aantal klachten	13	38
Percentage gehonoreerde klachten	31%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0	0,8
Gepubliceerde uitspraken	230	

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Rechtbank Amsterdam

Samenvatting

In 2007 handelde de rechtbank Amsterdam 205.971 zaken af; in 2006 waren dat 216.989 zaken. De bestuursafpraak met de Raad voor de rechtspraak is net niet gerealiseerd; de afspraak was 210.983 zaken. Daarvoor zijn drie oorzaken te geven: de verminderde instroom van (straf)zaken, de vacatures bij de rechters en de inzet op zichtbare kwaliteitsverbetering (bijvoorbeeld permanente educatie). Vermeldenswaardig is dat het ziekteverzuim in 2007 daalde; bij rechters van 4,3% in 2006 naar 3,9% en bij de overige personeel van 6,3% naar 5,2%. Het begrotingsjaar 2007 wordt afgesloten met een bescheiden positief resultaat.

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. Volledige en actuele cijfers rondom gehouden klantwaarderingsonderzoeken zijn niet beschikbaar. Het klantwaarderingsonderzoek van de sector strafrecht van 2002 is gedateerd, beperkt van opzet en representeert daarmee niet de huidige situatie. In 2007 is aan een extern bedrijf de opdracht verstrekt om een (eerste) rechtbankbreed klantwaarderingsonderzoek uit te voeren. De resultaten van het onderzoek komen in het voorjaar van 2008 beschikbaar.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien. Bij vrijwel alle zaakscategorieën in civiel recht ligt de gemiddelde duur van de gerechtelijke procedure rond het landelijk gemiddelde of daaronder. Vooral de echtscheidingsprocedures worden snel afgehandeld. De procedures in bestuurs- en vreemdelingen-zaken duren, vergeleken met de landelijke gemiddelden, lang. De rechtbank is die procedures aan het verkorten. Het wegwerken van voorraden, i.c. oude zaken, is tijdelijk van invloed op de doorlooptijd. Desondanks daalde de gemiddelde doorlooptijd in bestuurszaken bij de rechtbank Amsterdam in 2007 al van 91 weken in 2006 naar 79 weken.

De stijging van het aanhoudingspercentage in strafzaken veroorzaakte een stijging van de doorlooptijd. van 16 weken in 2006 naar 18 weken in 2007. Mede ten gevolge van een groter aantal uitwerkingen van een vonnis voor hoger beroep steeg de gemiddelde doorlooptijd ervan 19 weken in 2006 naar 31 weken in 2007. De gemiddelde doorlooptijd van politierechter-zaken bleef met 5 weken gelijk aan de doorlooptijd in 2006. De doorlooptijd van strafzaken bij de kinderrechter (enkelvoudige zittingen) daalde van 7 weken in 2006 naar 6 weken in 2007. Het grote aantal effectenlease-zaken in combinatie met de tijd die gemoeid was met het opstellen van zogenoemde voorbeeldvonnissen waren bepalend voor het oplopen van de doorlooptijden bij de handelszaken kanton. Met de ontwikkeling van het uitstroomprofiel (= de meest effectieve manier waarop zaken kunnen worden afgedaan) zullen naar verwachting de doorlooptijden afnemen.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meer-voudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. In strafzaken ligt het MK-aandeel onder de norm. Dit heeft alles te maken met een veranderde zittingsvraag door het Openbaar Ministerie, zoals die zich manifesteert in een verminderd aanbod van MK-zaken.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. In 2007 realiseerde de rechtbank Amsterdam een productie van 205.971 zaken (2006: 216.989 zaken). Dit is 98% van de bestuursafpraak. Met een verminderde instroom van zaken werd vooral in de productgroepen bestuursrecht en vreemdelingenrecht ingeteerd op de voorraden. In totaal deed de rechtbank 101% van de instroom af. In de strafsector kon de aangeboden zittingscapaciteit onvoldoende benut worden door het OM en stond het zittingsrendement onder druk door een stijging van het aanhoudingspercentage van strafzaken

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakswaarte en uurtarieven. In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. De kosten per zaak waren gemiddeld lager dan de bestuursafspraken. Dit heeft te maken met een relatief groter aandeel lichtere zaakstypen in de in- en uitstroom en de lagere (personeels)kosten dan voorzien door het niet volledig kunnen benutten van de vacatureruimte bij de rechters.

Gemiddelde werklast per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. De gewogen productie is gedeeld door het aantal afgehandelde zaken. In hoofdstuk 1.3 is een omschrijving te vinden. De gerealiseerde gemiddelde werklast per zaak lag, met uitzondering van het vreemdelingenrecht, voor alle productgroepen van de rechtbank onder de afspraak. Met andere woorden: er werden in die productgroepen verhoudingsgewijs meer lichtere zaken afgedaan dan vooraf verwacht. Dit was vooral het gevolg van een gewijzigd profiel binnen het aanbod van zaken (zie ook aandeel MK-zaken)

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Deze worden vergeleken met de landelijk gemiddelde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht. Over de hele linie daalde het gerealiseerde uurtarief van rechters en ondersteuning bij de rechtbank Amsterdam ten opzichte van het landelijk gemiddelde in 2007. Het gemiddelde uurtarief binnen de productgroepen civielrecht en bestuursrecht was onder het landelijk gemiddelde. Overall is het gerealiseerde uurtarief in de buurt gekomen van het landelijk gemiddelde tarief. De arbeidsproductiviteit daalde naar 1.063 uur per fte (2006: 1.122) en ligt daarmee onder het landelijk gemiddelde. De gedaalde arbeidsproductiviteit is voor een belangrijk deel te relateren aan de kwaliteitsbevordering, waaronder permanente educatie.

De inzet op zichtbare kwaliteitsverbetering, de verminderde instroom van zaken en een onvoldoende aantal rechters veroorzaakten enige minderproductie. Ondanks een zeer intensieve werving is de rechtbank er slechts beperkt in geslaagd het totale aantal rechters uit te breiden. Mede doordat niet alle vacatureruimte kon worden benut kwamen de kosten lager uit dan begroot, wat leidde tot een financieel resultaat van € 210.000. Daardoor nam het vermogen toe tot € 1,5 miljoen. Het ziekteverzuim daalde bij de rechtbank Amsterdam in 2007 naar 3,9% voor rechters (2006: 4,3%) en naar 5,2% voor niet-rechters (2006: 6,3%).

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4.

Het percentage rechters op het totaal aan personeel is gelijk aan het landelijke gemiddelde. Bij de rechtbank Amsterdam werken meer vrouwen binnen de rechtelijke macht dan mannen. Elders is dat fifty-fifty. Een verklaring is niet onmiddellijk te geven. Bij de ondersteuning zijn de vrouwen nog ruimer (twee derde) vertegenwoordigd, hetgeen overeenkomt met het landelijke beeld. De leeftijdsopbouw komt in grote lijnen overeen met het rechtbankgemiddelde in Nederland.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1. De rechtbank heeft een zeer forse toename bereikt in het aantal gepubliceerde vonnissen op rechtspraak.nl. In 2007 zijn 657 uitspraken en vonnissen gepubliceerd tegen 288 in het jaar daarvoor. Het aantal doorverwijzingen naar mediation ligt bij een grote rechtbank als de rechtbank Amsterdam boven het landelijk gemiddelde. Het aantal geslaagde mediations wijkt met 37% nauwelijks af van het landelijke gemiddelde van 38%.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2. In 2007 werden bij de rechtbank Amsterdam 3 gehonoreerde wrakingen geteld (2006: 0). Er werden 80 klachten ingediend (2006: 95), waarvan er 15 gegrond zijn verklaard. Het wijkt slechts 1% af van het landelijke gemiddelde.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

	(zeer) tevreden rechtzoekenden	(zeer) tevreden professionals
Jaar van uitvoering onderzoek 2002		
Geen realisatiecijfers; onderzoek is te oud	norm	norm
Deskundigheid van de rechter	> 75%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	> 70%	x
Uitleg/motivering van de beslissing	> 70%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	> 70%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	> 85%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	> 80%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	> 70%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	>50% ¹⁾	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken	
		2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	71	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	9	9	8
Scheidingszaak	12	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	9	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	27	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	79	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	40	30	33
Belastingzaak	n.v.t.	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	18	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	31	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	5	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	6	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	52	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	24	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	3	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	16	8	9
Familiezaak	10	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	5	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	0%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	13%	7%
Strafzaken	11%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	100%	100%	99%	99%
Bestuursrecht	95%	93%	118%	106%
Vreemdelingenkamer	90%	89%	114%	117%
Belastingrecht	n.v.t.	97%	n.v.t.	102%
Strafrecht	96%	95%	97%	97%
Kantonzaken	98%	102%	100%	99%
Totaal	98%	100%	101%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		prijs per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afpraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afpraak
Productgroepen bij rechtbanken				
Civil recht	7,9	90%	528	89%
Bestuursrecht	18,1	92%	1.112	89%
Vreemdelingenkamer	7,1	101%	572	111%
Belastingrecht	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Strafrecht	4,7	85%	511	96%
Kantonzaken	1,2	92%	86	99%
Totaal	3,4	90%	260	94%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde	
		2006	2007
Civil recht	67	107%	99%
Bestuursrecht	61	93%	90%
Vreemdelingenkamer	81	108%	106%
Belastingrecht	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Strafrecht	108	114%	102%
Kantonzaken	70	113%	105%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.063	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	2,8%	2,2%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	3,9%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	5,2%	5,2%

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	23%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	77%	77%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank RA %	19 rb totaal RA %	rechtbank GA %	19 rb totaal GA %
Percentage vrouwen	56%	50%	67%	66%
Percentage mannen	44%	50%	33%	34%
Tot en met 39 jaar	18%	18%	56%	51%
40 tot en met 49 jaar	39%	38%	29%	28%
50 tot en met 59 jaar	25%	30%	13%	17%
60 jaar en ouder	17%	14%	3%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	222	166
Aantal geslaagde mediations	82	63
Aantal klachten	80	38
Percentage gehonoreerde klachten	19%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	3	0,8
Gepubliceerde uitspraken	657	

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Rechtbank Arnhem

Samenvatting

Ofschoon de gewogen productie door een toename van het aandeel lichtere afdoeningen terugliep, slaagde de rechtbank erin haar financiële positie zo te bewaken dat de lagere gewogen productie niet heeft geleid tot moeilijkheden voor de rechtbank. Evenmin kwamen kwaliteitsimpulsen hierdoor in gevaar.

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen.

De rechtbank Arnhem heeft in 2006 een klantwaarderingsonderzoek (KWO) laten uitvoeren. Op vrijwel alle punten scoort de rechtbank Arnhem rond of boven de norm en in een aantal gevallen zelfs duidelijk boven de norm. Alleen de tevredenheid van professionele klanten over de motivering van de beslissing was aan de lage kant. In 2007 is op rechtbank- en sectorniveau een verbeterplan opgesteld naar aanleiding van de resultaten van het klantwaarderingsonderzoek. De verbeteracties zijn uitgevoerd en de resultaten zijn teruggekoppeld aan de deelnemers van het KWO via een brochure en de website. Een van de verbeteracties was het houden van klantenpanels. Dit was een groot succes.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien.

De lengte van vrijwel alle proceduretypen lag rond het landelijk gemiddelde of was korter op enkele uitzondering na, hieronder besproken. De relatief lange doorlooptijden bij contradictoire kantonvonnissen worden veroorzaakt doordat in 2007 relatief veel oude zaken zijn afgedaan; dat heeft tijdelijk een verhogend effect. De doorlooptijden bij jeugd- en MK strafzaken zijn relatief lang, omdat in dit soort zaken relatief vaak wordt aangehouden o.m. omdat rapportages van deskundigen niet gereed zijn, of omdat de door het OM aangeleverde zaken vaak niet zittingsrijp blijken te zijn.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de eenvoudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. Het aantal MK-zaken is bij bestuurszaken conform de norm. Bij de overige categorieën ligt het aantal afgedane MK-zaken onder de norm.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. Totaal gezien was het aantal afgehandelde zaken vrijwel gelijk (+1%) aan de afgesproken productie. De productie van kanton is in vergelijking met de afspraak hoog. Dit heeft voornamelijk te maken met de hoge instroom.

De productie-afspraken voor bestuurszaken, vreemdelingenprocedures, belastingzaken en strafzaken zijn niet gehaald. Bij bestuur, vreemdelingenzaken en straf komt dit voornamelijk doordat de instroom lager was dan verwacht. De kwaliteit van de aangeleverde strafzaken was vaak niet goed. Volgens zeggen heeft het OM sinds april 2007 een tekort aan voorbereidingscapaciteit. Dit geeft problemen. Oude of incomplete zaken komen hierdoor op zitting. Dit zorgt voor stagnatie. Andere oorzaken van verminderde uitstroom is relatief veel zittingscapaciteit voor megazaken, veel tullen, vorderingen en voegingen, hoog aanhoudingspercentage een prop bij afhandeling appellen. Door capaciteitsproblemen is de afgesproken productie bij de belastingsector niet gerealiseerd. Dit heeft gezorgd voor voorraadvorming.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakswaarte en uurtarieven.

In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden.

De kosten per zaak lagen op totaalniveau ver onder de afgesproken kosten per zaak. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat het verwachte overschot van de rechtbank als kosten waren geraamd. Hierdoor waren de initieel geraamde kosten (en dus ook het afgesproken tarief) te hoog.

De gerealiseerde productgroepprijzen in de categorieën civiel, belasting en kanton waren

laag in vergelijking met de afgesproken kostprijs. Bij kanton kwam dit doordat de gewogen uitstroom hoger was dan verwacht. Met dezelfde bezetting zijn meer kantonzaken afgedaan. Bij belasting zijn er minder personele kosten gemaakt, doordat een aantal rechtersvacatures niet zijn ingevuld. Voor civiel geldt hetzelfde als bij kanton: er zijn meer zaken afgehandeld waarbij het benodigde aantal functionarissen minder dan evenredig is toegenomen. Bij vreemdelingenzaken was sprake van overcapaciteit, omdat het aantal ingestroomde zaken in 2007 tegenviel. Ondanks dat de voorraad aanzienlijk is verkleind en personele capaciteit van de vreemdelingenkamer zoveel mogelijk elders is ingezet, kon de terugval in instroom niet volledig worden gecompenseerd.

Gemiddelde werklast per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. De gewogen productie is gedeeld door het aantal afgehandelde zaken.

In hoofdstuk 1.3 is een omschrijving te vinden.

De gerealiseerde gemiddelde werklast per zaak lag voor het grootste gedeelte van de productgroepen van de rechtbank onder de afspraak. Dit komt doordat het aandeel lichtere afdoeningen is toegenomen.

Bij straf zijn relatief minder MK's uitgestroomd, omdat het OM niet in staat was het aantal MK's aan te leveren dat was afgesproken. Bij vreemdelingenzaken (juist de lichte AC-zaken werden minder aangeboden) lag de gerealiseerde gemiddelde werklast boven de afspraak.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Deze worden vergeleken met de landelijk gemiddelde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht.

Het productiviteitscijfer is totaal gezien bij de rechtbank Arnhem bovengemiddeld. De uurtarieven bestuur en belasting waren relatief hoog. Het afhandelen van civiele zaken, vreemdelingenzaken en strafzaken ging gepaard met lage uurtarieven. Vooral de strafsector heeft relatief gezien een zeer laag uurtarief.

Bij bestuursrecht (bestuur klassiek, vreemdelingen en belastingzaken) waren de prestaties onder de norm. Dit wordt echter ruimschoot gecompenseerd door de overige productgroepen. Het financiële resultaat was daardoor hoog, het eigen vermogen heeft reeds in 2006 het plafond bereikt. In 2007 was dat niet anders. De minuten-tarieven, op basis waarvan de rechtbank wordt gefinancierd, zijn in 2007 gestegen. Dat heeft gezorgd voor een autonome stijging in de opbrengsten van ongeveer 2 miljoen. De kostenstijging in 2007 ten opzichte van 2006 was gering. De overheadkosten van de rechtbank ten opzichte van het landelijk gemiddelde zijn laag. Het ziekteverzuim lag voor RA en GA ruim onder het landelijke gemiddelde.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4.

Het aandeel rechters op het totale personeel is bij de rechtbank Arnhem met 25% wat hoger dan bij de andere rechtbanken.

De percentages vrouwelijke rechters en vrouwelijke niet-rechters komen min of meer overeen met de landelijke gemiddelden.

De rechters zijn wat ouder dan het gemiddelde bij alle rechtbanken: 49% is ouder dan 50 jaar. De leeftijdsopbouw van niet-rechters is vergelijkbaar met het gemiddelde.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1.

In 2006 zijn er door de rechtbank 603 uitspraken gepubliceerd op Rechtspraak.nl. Een stijging dus van 60% t.o.v. 2007. In vergelijking met andere rechtbanken, doet de rechtbank Arnhem het goed.

Van de doorverwezen zaken naar mediation slaagt 61% geheel of deels. Vergeleken met de landelijke cijfers (43% geheel of gedeeltelijk geslaagd) is dat hoog.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2.

In 2007 zijn er 72 klachten ingediend en hiervan waren er negen gegrond (13%). Het percentage gegrond verklaarde klachten is in 2007 lager dan in 2006.

In 2006 was er sprake van twee gehonoreerde wrakingen. In 2007 waren er geen.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2006	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	84%	> 75%	79%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	45%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	94%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	76%	> 70%	58%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	84%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	79%	> 70%	79%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	84%	> 85%	77%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	76%	> 80%	78%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	63%	> 70%	58%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	46%	>50% ¹⁾	41%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken 2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	55	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	8	9	8
Scheidingszaak	14	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	8	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	24	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	38	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	22	30	33
Belastingzaak	42	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	14	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	17	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	5	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	7	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	48	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	16	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	3	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	8	8	9
Familiezaak	4	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	6	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	0%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	7%	7%
Strafzaken	9%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	97%	100%	102%	99%
Bestuursrecht	88%	93%	111%	106%
Vreemdelingenkamer	77%	89%	141%	117%
Belastingrecht	85%	97%	83%	102%
Strafrecht	82%	95%	98%	97%
Kantonzaken	109%	102%	99%	99%
Totaal	101%	100%	100%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		prijs per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afspraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afspraak
Productgroepen bij rechtbanken				
Civil recht	8,5	101%	532	92%
Bestuursrecht	19,3	98%	1.405	100%
Vreemdelingenkamer	10,8	110%	740	115%
Belastingrecht	11,2	83%	880	78%
Strafrecht	5,1	85%	404	97%
Kantonzaken	1,3	93%	84	86%
Totaal	3,7	87%	254	85%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde 2006	2007
Civil recht	63	101%	93%
Bestuursrecht	73	110%	107%
Vreemdelingenkamer	69	92%	90%
Belastingrecht	79	115%	115%
Strafrecht	80	84%	75%
Kantonzaken	67	108%	100%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.173	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	11,9%	2,2%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	2,5%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	4,6%	5,2%

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	25%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	75%	77%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank RA %	19 rb totaal RA %	rechtbank GA %	19 rb totaal GA %
Percentage vrouwen	51%	50%	61%	66%
Percentage mannen	49%	50%	39%	34%
Tot en met 39 jaar	17%	18%	51%	51%
40 tot en met 49 jaar	34%	38%	31%	28%
50 tot en met 59 jaar	36%	30%	14%	17%
60 jaar en ouder	13%	14%	3%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	337	166
Aantal geslaagde mediations	186	63
Aantal klachten	72	38
Percentage gehonoreerde klachten	13%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0	0,8
Gepubliceerde uitspraken	966	

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Rechtbank Assen

Samenvatting

Bij de rechtbank Assen stroomden in 2007 bij de productgroepen civiel, straf en kanton meer zaken in dan verwacht. De productgroepen bestuur algemeen en vreemdelingenzaken lieten echter een lagere instroom zien. Hier realiseerde de rechtbank ook een lagere uitstroom. De rechtbank totaal realiseerde een kleine meerproductie. De (arbeids)productiviteit was relatief hoog. Conform de instroomontwikkelingen bracht de sector bestuur de bezetting omlaag, terwijl de strafsector juist meer personeel aantrok. De doorlooptijden van de rechtbank Assen liggen onder of op het landelijke gemiddelde. In Assen doet men minder meervoudige zaken af dan de norm. De rechtbank Assen sluit 2007 af met een positief eigen vermogen van € 355.675.

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. De rechtbank Assen liet eind 2005 met de maat-rechtbanken een klantwaarderingsonderzoek (KWO) uitvoeren onder professionele partners (zoals officieren van justitie en advocaten) en rechtzoekende burgers. Zij konden aangeven hoe tevreden zij waren over een aantal kwaliteits-aspecten. De rechtbank scoort op nagenoeg alle kengetal-len uit het klantwaarderingsonderzoek boven of rond de geformuleerde landelijke doelstellingen. De rechtbank startte in 2007 op beperkte schaal met de verbetering van de leesbaarheid en moti-vering van strafvonnissen door Promis.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien.

Bij vrijwel alle zaakscategorieën ligt de gemid-delde duur van de gerechtelijke procedure rond het landelijke gemiddelde of daaronder. Vooral de handelszaken met verweer behandelen de sectoren civiel en kanton snel. Dit komt door het verkorten van de termijnen van beoordelen van zaken op de “slaaprol”. De sector civiel handelt eveneens de beschikkingen op verzoekschrift snel af. De strafsector handelt de meervoudige strafzaken snel af. Plaatsing van aangehouden zaken op zitting kan sneller doordat er geen voorraad bij het OM ligt.

De procedures belastingzaken duurden vergele-ken met het landelijke gemiddelde lang. Vanaf 2007 behandelt de rechtbank Assen geen nieuwe belastingzaken meer. In 2007 handelde men alleen nog de laatste voorraad belastingzaken af. Niet in lijn met de lage doorlooptijden is de in 2006 gemeten tevredenheid van professionals en rechtzoekenden over de doorlooptijden. Deze ligt onder de landelijke doelstelling. De verlaging van de doorlooptijden in 2007 moet in een nieuw klantwaarderingsonderzoek tot een hogere tevrenheid leiden.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meer-voudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. De sector civiel voldoet niet aan de landelijke doelstellingen voor het meervoudig behandelen van zaken. De sector stelde in 2006 criteria op welke zaken voor meervoudige behandeling in aanmerking komen. In 2007 kwamen er niet voldoende zaken binnen die aan deze criteria voldeden. De sector waarborgt haar kwaliteit verder door in elk dossier van zaken op tegen-spraak (ook de enkelvoudige zaken) een mee-lezer toe te delen.

Ook de sector bestuur deed minder zaken meer-voudig af dan de landelijke doelstelling doordat het soort zaken zich niet leende voor meervoudig afdoen. In 2008 besteedt de sector bestuur hier nog nadrukkelijker aandacht aan. Het aanbod meervoudige straffkamerzaken was niet voldoende om aan de landelijke doelstelling te komen. Eind 2007 sprak de strafsector met het OM af om in 2008 het aantal meervoudige strafzaken te verhogen, onder andere door de zaken van PR+ zittingen meervoudig te behande-len.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percen-tage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofd-stuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. De sector bestuur kreeg in 2007 te maken met een lage instroom van vreemdelingenzaken door het Generaal Pardon. Dit had zijn weerslag op de uitstroom die fors achterbleef bij de bestuursaf-spraak. Zowel bij de vreemdelingenzaken als bij

bestuur algemeen liep de sector flink in op de voorraad en bereikte de ijzeren voorraad. De strafsector laat een gerealiseerde productie zien die fors boven de afspraak ligt. Dit betrof vooral enkelvoudige zaken en raadkamerzaken.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakzwaarte en uurtarieven. In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. De kosten per zaak lagen op totaalniveau rond de afgesproken kosten per zaak. Voor vreemdelingen-zaken kwamen de kosten per zaak veel hoger uit door de lagere uitstroom dan de afspraak. Dit ondanks een afname van de bezetting.

Gemiddelde werklast per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. De gewogen productie is gedeeld door het aantal afgehandelde zaken. In hoofdstuk 1.3 is een nadere uitleg te vinden. De gerealiseerde gemiddelde werklast per zaak lag voor alle productgroepen van de rechtbank net onder de afspraak. Een uitzondering hierop vormde de vreemdelingenkamer. Hier bleef vooral de instroom van lichtere zaken uit waar-door de sector meer zware zaken uit de voorraad afhandelde.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseer-de uurtarieven. Deze worden vergeleken met de landelijk gemiddelde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht.

De uurtarieven liggen in 2007 allemaal onder het landelijke gemiddelde. Wel zijn ze voor de totale rechtbank hoger dan de afspraak, ondanks een hogere gewogen productie en een vrijwel gelijke bezetting. De oorzaak ligt vooral in de hogere (incidentele) indirecte kosten. De arbeidsproduc-tiviteit ligt boven het landelijke gemiddelde. Door een klein negatief financieel resultaat nam het eigen vermogen iets af. Het eigen vermogen bedraagt ruim 3% van de gemiddelde jaarlijkse baten.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4.

Het aandeel rechters in de totale bezetting ligt onder het landelijke gemiddelde. De rechtbank delegeert relatief veel taken van rechters naar juridisch medewerkers. Opvallend is dat het percentage vrouwen in Assen lager is dan het landelijke percentage. Zeker bij de rechterlijke macht is hier een afwijking van het landelijke beeld te zien. De oorzaak hiervan is niet bekend. De rechtbank voert hierop geen specifiek beleid.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1.

De rechtbank Assen publiceerde iets meer uit-spraken op Rechtspraak.nl dan vorig jaar. Net als landelijk steeg het percentage op Rechtspraak.nl geleverde zaken ten opzichte van het totale aantal uitspraken. De rechtbank gaf in 2007 een impuls aan het bevorderen van publicatie van uitspraken binnen de rechtbank. Vanuit het reguliere “intro-platform-overleg” stelde de rechtbank een pool van redacteurs aan (één per sector). Er zijn verder twee persrechters die alert zijn op publica-tie van uitspraken en de afdeling communicatie publiceert zelf vonnissen die van belang zijn voor de pers (actualiteiten). De rechtbank Assen doet volop mee aan het project Mediation naast rechtspraak. Het aantal doorverwijzingen naar mediation is vergeleken met de andere gerechten laag. Het percentage geslaagde doorverwijzingen mediation is juist hoger in Assen.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2.

Opvallend is dat de rechtbank Assen in 2007 maar vier klachten ontving, terwijl dat er in 2006 nog twintig waren. Voor de enorme daling in het aantal klachten is geen verklaring te geven. De toekomst moet uitwijzen of dit een tijdelijke daling blijkt.

In tegenstelling tot 2006 kwam er in 2007 wel één wraking voor bij de rechtbank Assen. Het aantal wrakingen in Assen is tot nu toe doorgaans gering. Daarop wordt dan ook niet speciaal gestuurd.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2005	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	76%	> 75%	77%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	50%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	92%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	91%	> 70%	63%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	83%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	79%	> 70%	81%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	96%	> 85%	84%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	90%	> 80%	84%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	80%	> 70%	79%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	40%	>50% ¹⁾	43%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken 2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	59	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	5	9	8
Scheidingszaak	16	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	6	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	19	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	41	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	26	30	33
Belastingzaak	n.v.t.	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	11	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	19	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	4	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	2	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	40	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	14	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	2	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	9	8	9
Familiezaak	3	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	4	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	1%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	4%	7%
Strafzaken	10%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	101%	100%	99%	99%
Bestuursrecht	99%	93%	106%	106%
Vreemdelingenkamer	82%	89%	121%	117%
Belastingrecht	n.v.t.	97%	n.v.t.	102%
Strafrecht	112%	95%	97%	97%
Kantonzaken	101%	102%	100%	99%
Totaal	101%	100%	101%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		prijs per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afspraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afspraak
Productgroepen bij rechtbanken				
Civil recht	8,8	99%	571	102%
Bestuursrecht	18,0	100%	1.059	99%
Vreemdelingenkamer	8,6	112%	648	111%
Belastingrecht	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Strafrecht	5,5	96%	485	98%
Kantonzaken	1,3	99%	81	102%
Totaal	3,8	99%	258	101%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde 2006	2007
Civil recht	65	104%	96%
Bestuursrecht	59	89%	87%
Vreemdelingenkamer	75	101%	99%
Belastingrecht	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Strafrecht	89	94%	84%
Kantonzaken	64	103%	96%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.289	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	3,1%	2,2%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	5,1%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	4,0%	5,2%

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	19%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	81%	77%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank RA %	19 rb totaal RA %	rechtbank GA %	19 rb totaal GA %
Percentage vrouwen	39%	50%	63%	66%
Percentage mannen	61%	50%	37%	34%
Tot en met 39 jaar	3%	18%	46%	51%
40 tot en met 49 jaar	41%	38%	32%	28%
50 tot en met 59 jaar	30%	30%	18%	17%
60 jaar en ouder	27%	14%	4%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	105	166
Aantal geslaagde mediations	53	63
Aantal klachten	4	38
Percentage gehonoreerde klachten	75%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	1	0,8
Gepubliceerde uitspraken	183	

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Rechtbank Breda

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. Elke vier jaar voert de rechtbank Breda een groot klantwaarderingsonderzoek (KWO) uit en tussen-tijds wordt gewerkt met klantenpanels. Het laatste dateert van 2005. Deze gegevens worden thans niet meer als actueel beschouwd.

Het percentage rechtzoekenden dat tevreden was over de wijze waarop de rechter ruimte bood het verhaal te doen scoorde in 2005 met 70% onder de doelstelling van 85%. Dit is volledig te ver-klaren door de andere onderzoekssystematiek die gehanteerd is. De resultaten gaven geen aanlei-ding tot het uitzetten van concrete acties. De tevredenheid over de doorlooptijden lag bij de rechtzoekenden en bij de professionele par-tijen boven de het gemiddelde. Dit sluit aan bij het feit dat de gerealiseerde doorlooptijden bij de rechtbank Breda in zo goed als alle categorieën (ruim) lager liggen dan het landelijk gemiddelde.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien.

Bij alle zaakscategorieën, uitgezonderd de han-delszaken met verweer sector civiel, ligt de gemiddelde duur van de gerechtelijke procedure rond het landelijk gemiddelde of daaronder. De werkvoorraad belastingzaken zal in de periode 2008-2010 verkleind worden, wat zal leiden tot een verkorting van de doorlooptijd. De rechtbank blijft werken aan zo kort mogelijke procedures.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meer-voudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. Het ‘lage’ aandeel MK-zaken bij verzoekschrift-procedures was het gevolg van de instroom van een grote hoeveelheid ruilverkavelingszaken die enkelvoudig worden afgedaan. In 2007 is het MK-aandeel strafzaken toegenomen van 9% tot 11%. Niet voorzien is dat het gemiddelde rendement van MK-strafzittingen in 2007 onder druk zou komen te staan. Dit vloeit o.a. voort uit een forse stijging van het aanhou-dingspercentage, mini-mega’s en de tendens dat het aanbod van MK-zaken zwaarder wordt wat effect heeft op het aanhoudingspercentage, maar

ook op de gemiddelde behandel tijd voor een zaak.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. De productie week in de meeste gevallen niet substantieel af van de bestuursafpraak. Alleen vreemdelingenrecht en belasting komen daar ver bovenuit. De oorzaak bij vreemdelingenzaken is dat veel zaken in de tweede helft van het jaar zijn uitgestroomd door intrekking vanwege de Generaal Pardonregeling. Als gevolg van de instroom, die lager was dan geprognosticeerd, kon de voorraad zaken aanzienlijk worden terug-gebracht. Het team belastingrecht heeft er hard aan gewerkt de structureel hoge(re) instroom ook daadwerkelijk uit te laten stromen. In 2007 is de formatie uitgebreid. Toch kon niet worden voor-komen dat desondanks de voorraad licht opliep. In de komende jaren zal de voorraad verkleind worden.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakswaarte en uurtarieven. In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. De kosten per zaak wijken op totaalniveau niet erg af van de bestuursafpraak. Vreemdelingen-recht en belasting zitten respectievelijk 8 en 21% onder de afspraak. Straf zit 7% boven de afspraak. Bij vreemdelingenrecht en belastingrecht is met gelijkblijvende kosten meer geproduceerd waar-door de kostprijs per zaak is gedaald. De productgroepprijs strafzaken is fors gestegen, maar ligt nog steeds onder het landelijk gemid-delde. Langdurige ziekte van een rechter was een belangrijke oorzaak voor de stijging. Daarnaast vergden nog niet afgeronde mega-zaken zittings-capaciteit en is het aanhoudingspercentage gestegen. Bij MK-zaken is de belangrijkste reden van aanhouding dat het onderzoek niet volledig is afgerond, wat vaak verwijzing naar de RC of een pro forma behandeling tot gevolg heeft.

Gemiddelde werklast per zaak (tabel 5)

In hoofdstuk 1.3 is een omschrijving te vinden. De gerealiseerde gemiddelde werklast per zaak ligt zonder uitzondering voor alle productgroe-pen in geringe mate onder de afspraak.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseer-de uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide pro-ductiviteitsindicatoren toegelicht. De uurtarieven zijn over het algemeen vrijwel gelijk aan of lager dan het landelijk gemiddelde. De arbeidsproductiviteit was daardoor hoger dan de landelijke uitkomst. Het eigen vermogen komt uit boven de 2% wat betekent dat in 2008 € 144.000 van het EV zal worden afgeroomd.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4. Het percentage rechters op de totale personeels-omvang is vergelijkbaar met het landelijke.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1. De rechtbank heeft ongeveer anderhalf keer zo veel uitspraken gepubliceerd als vorig jaar. Er is een lokale redactieraad opgericht. In deze redac-tieraad bekijken contactpersonen van de verschil-lende sectoren gezamenlijk waar verbeteringen mogelijk zijn rond de selectie en publicatie van uitspraken. Ook zijn er streefcijfers geformuleerd voor de aantallen publicaties. Het aandeel doorverwijzingen naar mediation is vergeleken met de andere gerechten hoog te noemen. Dit geldt ook voor het aantal succes-volle mediations.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2. In 2007 heeft het bestuur van de rechtbank 33 klachten ontvangen. In vergelijking met het jaar 2006 is dit een substantiële afname. Dit hoge klachtenaantal in 2006 werd in hoofdzaak ver-oorzaakt door de omstandigheid dat een groot deel daarvan (20 klachten) een repeterend karak-ter had en afkomstig was van één klager. De behandeling en afdoening van klachten heeft plaatsgevonden overeenkomstig de klachtenrege-ling van de rechtbank. De aard en strekking van de klachten heeft niet geleid tot het inschakelen van de klachtenadviescommissie. In totaal werd

42% van de klachten gegrond bevonden. Deze gegronde klachten hebben geleid tot het treffen van maatregelen, die hoofdzakelijk liggen in de sfeer van het bijstellen en/of aanscherpen van instructies en het geven van prioriteit aan de afdoening van zaken. Bij één klacht is een finan-ciële genoegdoening (voor de veroorzaakte kosten) aan de klager toegekend. Vijf klachten gingen over rechterlijke beslissin-gen en hebben daarom geleid tot kennelijke niet-ontvankelijkheid. Drie klachten gingen over een onheuse bejegening en zijn ongegrond bevonden. In 2007 hebben zich twintig wrakingsincidenten voorgedaan. De toename ervan sinds 2006 is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan een substantieel aantal gelijktijdig ingediende, dan wel repeterende verzoeken van dezelfde proces-partijen tegen dezelfde rechters, namelijk dertien incidenten in totaal. Twee wrakingsincidenten hebben geleid tot een gegrondverklaring en bij één incident is de verzoeker niet-ontvankelijk verklaard. De overige zeventien incidenten zijn ongegrond verklaard. Daarnaast heeft een rechter in een door hem te behandelen strafzaak verzocht zich daarin te mogen verschonen, welk verzoek is toegewezen. De zaak waarin het verschoningsverzoek werd gedaan hield direct verband met de strafzaak waarin de rechter met succes werd gewraakt.

In 2007 zijn in totaal veertien notariële klachten binnengekomen. Een aantal van negen in 2006 ingekomen klachtzaken lag per 1 januari 2007 nog ter behandeling. In totaal hebben in 2007 vijftien klachten geleid tot een behandeling van de (volle) kamer van toezicht en zijn deze afge-daan bij beslissing, terwijl één klacht (ontvangen na verwijzing) alsnog is ingetrokken. In één klachtzaak heeft verwijzing plaatsgevonden naar een andere kamer van toezicht. Op 31 december 2007 waren nog 6 klachtzaken in behandeling.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2005	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	74%	> 75%	79%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	64%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	66%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	66%	> 70%	56%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	67%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	68%	> 70%	77%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	70%	> 85%	77%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	77%	> 80%	78%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	63%	> 70%	58%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	56%	>50% ¹⁾	46%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken 2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	66	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	6	9	8
Scheidingszaak	16	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	7	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	20	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	36	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	29	30	33
Belastingzaak	49	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	9	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	11	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	3	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	4	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	35	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	13	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	2	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	5	8	9
Familiezaak	3	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	7	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	2%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	7%	7%
Strafzaken	11%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	99%	100%	101%	99%
Bestuursrecht	96%	93%	104%	106%
Vreemdelingenkamer	111%	89%	137%	117%
Belastingrecht	126%	97%	95%	102%
Strafrecht	97%	95%	100%	97%
Kantonzaken	96%	102%	100%	99%
Totaal	97%	100%	100%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		prijs per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afspraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afspraak
Productgroepen bij rechtbanken				
Civil recht	9,0	98%	648	100%
Bestuursrecht	19,1	96%	1.280	101%
Vreemdelingenkamer	11,6	98%	843	92%
Belastingrecht	10,1	98%	682	79%
Strafrecht	5,2	95%	426	107%
Kantonzaken	1,4	98%	98	102%
Totaal	4,2	99%	303	102%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde 2006	2007
Civil recht	72	115%	106%
Bestuursrecht	67	101%	99%
Vreemdelingenkamer	73	98%	96%
Belastingrecht	67	98%	99%
Strafrecht	82	87%	77%
Kantonzaken	69	112%	103%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.221	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	2,5%	2,2%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	4,7%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	5,5%	5,2%

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	23%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	77%	77%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank RA %	19 rb totaal RA %	rechtbank GA %	19 rb totaal GA %
Percentage vrouwen	42%	50%	61%	66%
Percentage mannen	58%	50%	39%	34%
Tot en met 39 jaar	21%	18%	51%	51%
40 tot en met 49 jaar	41%	38%	25%	28%
50 tot en met 59 jaar	29%	30%	20%	17%
60 jaar en ouder	9%	14%	4%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	290	166
Aantal geslaagde mediations	109	63
Aantal klachten	33	38
Percentage gehonoreerde klachten	42%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	2	0,8
Gepubliceerde uitspraken	484	

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Rechtbank Dordrecht

Samenvatting

Het jaar 2007 kenmerkt zich als een zwaar en turbulent jaar. Tegenvallende instroom bij de sectoren strafrecht, bestuursrecht en VK hebben geleid tot een lagere uitstroom en een negatief financieel resultaat, waardoor het eigen vermogen volledig moest worden aangesproken. Daarnaast heeft het vertrek van veel ervaren medewerkers (zowel RA als GA) en het invullen van die vacatures veel druk gelegd op de opleidingscapaciteit en daarmee ook op de productiecapaciteit. Eén en ander heeft geleid tot kengetallen die er in vergelijking met de lokale bestuursafspraken en landelijke kengetallen, minder positief uitspringen: hoge minutentarieven en arbeidsproductiviteit lager dan voorgenomen. Kort samengevat: minder productie en gelijkblijvende kosten werken nu eenmaal één op één minder gunstig door in de relevante productiegerelateerde en financiële kengetallen dan vooraf kon worden aangenomen. Daar staat tegenover een algemeen beeld van lage doorlooptijden, lage werkvoorraden, laag ziekteverzuim, hoge mate van tevredenheid door professionals/rechtzoekenden en toename van geslaagde mediations en publicaties van uitspraken.

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen.

De rechtbank Dordrecht heeft eind 2005 een klantwaarderingsonderzoek (KWO) laten uitvoeren onder professionele partners (zoals officieren van justitie en advocaten) en rechtzoekende burgers. Zij hebben aangegeven hoe tevreden zij waren over een aantal kwaliteitsaspecten. De rechtbank scoorde voor nagenoeg alle kengetallen boven of rond de landelijke doelstellingen. De rechtbank heeft geen scores onder de landelijke doelstelling van 10 procentpunten of meer.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien.

Bij vrijwel alle zaakscategorieën ligt de gemiddelde procedureduur rond het landelijk gemiddelde of daaronder. Vooral de arbeids- en handelszaken met verweer, MK-strafzaken en politierechter en kinderzaken worden snel afgehandeld. Voor vreemdelingenzaken, belastingzaken en verzoekschriftprocedures kanton lag de doorlooptijd

4 weken boven het landelijk gemiddelde. Over de sector bestuursrecht en VK kan gemeld worden dat door het wegwerken van relatief veel oude zaken deze doorlooptijden tijdelijk zijn opgelopen. In het jaarplan 2008 zijn doelstellingen geformuleerd om de procedures te verkorten.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meervoudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. Verzoekschriftprocedures handelszaken leenden zich volgens de rechtbank niet voor meervoudige behandeling. Voor bestuursrechtelijke zaken is de norm ruimschoots gehaald. Er zijn door het OM te weinig strafzaken aangeleverd voor MK, waardoor de norm voor strafzaken niet is gehaald.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. Bij bestuurs- en vreemdelingenzaken lag de productie duidelijk onder de bestuursafpraak als gevolg van de tegenvallende instroom. Binnen de sector strafrecht lag de productie 16% lager dan de bestuursafspraken. Oorzaak is voorraadvorming bij het OM, waardoor er te lage instroom bij de rechtbank is ontstaan. Bij bestuur/belasting daarentegen is boven de bestuursafpraak gerealiseerd (111%). Het betreft m.n. lichte zaken (de gewogen productie lag duidelijk onder de bestuursafpraak). De hoge instroom aan belastingzaken kon door een herverdeling van capaciteit (fte's) tot een hoge productie (uitstroom) leiden.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden.

Over de gehele linie is de gerealiseerde productgroepprijs hoger dan de geplande productgroepprijs (bestuursafspraken). Dit is het gevolg van relatief hoge kosten bij de sectoren strafrecht en bestuursrecht. Deze ontwikkeling is terug te voeren op een (te) lage productie (door lage instroom) in relatie tot de kosten die daarvoor zijn gemaakt. Hoewel de VK ook een zeer lage productie heeft gerealiseerd (82%) en in die zin te vergelijken is met de sectoren bestuursrecht en

strafrecht, is de gerealiseerde productgroepprijs van VK weliswaar hoger dan de eigen bestuursafpraak, maar beduidend lager dan de landelijke productgroepprijs. Herverdeling van fte's ten behoeve van het wegwerken van de verhoogde instroom belastingzaken is hier mede de oorzaak van. Voor de belastingkamer geldt dat zowel ten opzichte van de afspraak als ten opzichte van de landelijke prijs een lagere prijs is gerealiseerd.

Gemiddelde werklust per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. In hoofdstuk 1.3 is een nadere uitleg te vinden.

De totale gemiddelde werklust per zaak lag met uitzondering van bestuur onder de bestuursafpraak. Met name in de belastingkamer en de sector strafrecht is de verhouding lichtere versus zware zaken groter dan vooraf afgesproken (bestuursafspraken); de behandeling van "een zaak" kostte dus gemiddeld minder tijd.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht.

Op totaalniveau was het uurtarief hoger dan het landelijk gemiddelde wat weerspiegeld is in de relatief lage arbeidsproductiviteit. Dit is vooral toe te schrijven aan de lage gerealiseerde (gewogen) productie bij bestuurszaken, vreemdelingenzaken en strafzaken als gevolg van de tegenvallende instroom. Daarnaast hebben 8 ervaren rechters en 17 gerechtsambtenaren de rechtbank verlaten; dit is ca 18%, resp. 11% van het totaal! Een hoge uitstroom van (ervaren) medewerkers leidt tot tijdelijke onderbezetting, en eenmaal nieuwe medewerkers geworven leidt aansluitend het opleidingstraject tot capaciteitsverlies en daardoor verlies op productie.

De sectorale resultaten hebben geleid tot een negatief financieel resultaat. Het eigen vermogen is hierdoor geëindigd op -/- € 43.785. Door de rechtbank is een beroep op de hardheidsclausule gedaan (onvoorziene, tegenvallende instroom van zaken in de sectoren VK en strafrecht).

Het ziekteverzuim vertoont in 2007 een dalende trend en is landelijk gezien laag.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4.

Het percentage vrouwelijke rechters (43%) ligt onder het landelijke gemiddelde (50%). De rechters zijn relatief jong; 63% is jonger dan 50, waar dat landelijk 56% is.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1.

Het aantal gepubliceerde uitspraken en actualiteiten is met 45% toegenomen. Net zoals dat het geval was in het jaar 2006 maakte Dordrecht daarin een spectaculaire groei door. Ook in 2007 heeft dit geleid tot een nominatie voor de Rechtspraak.nl trofee 2007. In 2007 is 38 keer verwezen naar een mediator (in 2006: 47). Eén keer is de mediation uiteindelijk niet gestart, in 18 verwijzingen is totale overeenstemming tussen partijen bereikt, in 3 verwijzingen gedeeltelijke overeenstemming.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2.

Het aantal klachten dat binnen het kader van de landelijke klachtenregeling bij het bestuur is ingediend is toegenomen: 22 in 2007 waarvan 4 gegrond versus 10 in 2006 waarvan 4 gegrond. Het merendeel van de klachten heeft betrekking op procedures c.q. behandelingen binnen de rechtbank waarin partijen in persoon hebben geprocedeerd. De aard van de klachten varieert van vooringenomenheid van een rechter (bejegening) tot administratieve fouten door de griffie en vermeende procedurefouten. De vier klachten die gegrond zijn verklaard hadden alle betrekking op procedurefouten en administratieve fouten door de griffie. In de (veelal sectorale) processen zijn verbeteringen aangebracht. Er is afzonderlijk verslag gedaan over dit onderwerp. Er zijn in 2007 drie verzoeken tot wraking ontvangen. In 2 gevallen heeft de betrokken rechter berust in het wrakingsverzoek en is de behandeling overgedragen. Eén wrakingsverzoek is niet gehonoreerd. De wrakingen zijn binnen de rechtbank volgens het wrakingsprotocol afgehandeld.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2005	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	80%	> 75%	75%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	43%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	88%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	80%	> 70%	61%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	81%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	77%	> 70%	72%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	83%	> 85%	70%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	83%	> 80%	73%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	62%	> 70%	57%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	43%	>50% ¹⁾	36%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken 2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	56	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	9	9	8
Scheidingszaak	19	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	6	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	22	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	47	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	50	30	33
Belastingzaak	67	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	8	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	22	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	3	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	4	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	31	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	12	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	2	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	14	8	9
Familiezaak	4	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	6	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	0%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	9%	7%
Strafzaken	9%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	101%	100%	101%	99%
Bestuursrecht	84%	93%	103%	106%
Vreemdelingenkamer	82%	89%	101%	117%
Belastingrecht	111%	97%	118%	102%
Strafrecht	84%	95%	96%	97%
Kantonzaken	94%	102%	98%	99%
Totaal	92%	100%	99%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		prijs per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afspraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afspraak
Productgroepen bij rechtbanken				
Civil recht	8,6	96%	588	102%
Bestuursrecht	18,3	104%	1.293	112%
Vreemdelingenkamer	5,2	94%	445	109%
Belastingrecht	8,9	82%	577	80%
Strafrecht	4,7	80%	543	114%
Kantonzaken	1,3	96%	98	102%
Totaal	3,8	93%	308	105%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde 2006	2007
Civil recht	69	110%	101%
Bestuursrecht	71	107%	104%
Vreemdelingenkamer	85	115%	113%
Belastingrecht	65	95%	95%
Strafrecht	116	122%	109%
Kantonzaken	74	120%	111%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.035	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	-0,4%	2,2%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	2,8%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	3,8%	5,2%

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	23%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	77%	77%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank RA %	19 rb totaal RA %	rechtbank GA %	19 rb totaal GA %
Percentage vrouwen	43%	50%	72%	66%
Percentage mannen	57%	50%	28%	34%
Tot en met 39 jaar	22%	18%	53%	51%
40 tot en met 49 jaar	41%	38%	29%	28%
50 tot en met 59 jaar	24%	30%	13%	17%
60 jaar en ouder	12%	14%	5%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	38	166
Aantal geslaagde mediations	18	63
Aantal klachten	22	38
Percentage gehonoreerde klachten	18%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0	0,8
Gepubliceerde uitspraken	321	

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Rechtbank 's-Gravenhage

Samenvatting

Door onvoorziene ontwikkelingen in de bekostiging van de rechtspraak is de rechtbank in een spagaat terecht gekomen. In de begrotingscyclus voor 2007 is op instigatie van de Raad voor de rechtspraak zwaar ingezet op verbetering van de kwaliteit van rechtspraak en waar nodig vermindering van de werkdruk. Onderdeel van de plannen vormde onder meer het aannemen van meer personeel vooral voor de strafsector. In de loop van 2007 werd duidelijk hoe de bekostiging van de rechtspraak met ingang van 2008 er zou uitzien. Deze nieuwe bekostiging pakt bijzonder ongunstig uit voor deze rechtbank als geheel en in het bijzonder voor de strafsector; dat is door de Raad ook onderkend. Dit perspectief heeft ertoe geleid dat de plannen die gemaakt waren voor 2007 in de loop van dat jaar al moesten worden bijgesteld. Voor de strafsector is een ingrijpend meerjaren verbeterplan gemaakt, dat ertoe moet leiden dat de strafsector in 2010 weer in de zwarte cijfers komt.

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. De rechtbank 's-Gravenhage heeft in 2004 een klantwaarderingsonderzoek (KWO) laten uitvoeren onder professionele partners (zoals officieren van justitie en advocaten) en rechtzoekende burgers. Zij konden aangeven hoe tevreden zij waren over een aantal kwaliteitsaspecten. De rechtbank heeft sinds de uitvoering van het onderzoek een aantal activiteiten ondernomen die naar verwachting leiden tot een hogere tevredenheidsscore bij procespartijen. Zo is door verbetering van de zittingsplanning de uitlooptijd van strafzaken, familiezaken en jeugdzaken verkort en daarmee ook de wachttijd voor behandeling. Medio 2008 wordt een nieuw KWO gehouden.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien. De doorlooptijden van familie- en jeugdzaken liggen boven het landelijke gemiddelde. De doorlooptijden van echtscheidingen en alimentatiezaken worden negatief beïnvloed door met name de grensoverschrijdende zaken, welke uitsluitend door de rechtbank 's-Gravenhage

worden behandeld en die per definitie veel ingewikkelder zijn en een langere doorlooptijd hebben dan reguliere zaken. Verder worden ook de zaken van fiscale vluchtelingen bij uitsluiting door de Haagse rechtbank behandeld. Bij jeugdzaken is de rechtbank erg afhankelijk van rapportages door de Raad voor de Kinderbescherming en de wachttijden daarbij. De doorlooptijd voor het uitwerken van MK-strafvonnissen is opgelopen doordat enkele zeer oude appelsen zijn weggewerkt. Ook heeft de invoering van delegatie in enkelvoudige zaken tijdelijk een vertraging in de afhandeling van appelsen opgeleverd doordat griffiers hun tijd besteedden aan de voorbereiding van zittingen en niet aan de appelsen. De voorraad wordt sinds kort nog strikter gemonitord dan voorheen.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meervoudige kamer zijn behandeld. Achtergronden bij dit kengetal zijn te vinden in hoofdstuk 1.2.3. Van de verzoekschriften 'handelszaken' worden alleen verzoekschriften met betrekking tot de Rijkswet op het Nederlanderschap, bij hoge uitzondering, meervoudig behandeld. Bij strafzaken ligt het aandeel MK-zaken onder de norm. Van oudsher biedt het parket relatief weinig MK-zaken en veel PR-zaken aan. Omgekeerd biedt de rechtbank van oudsher weinig MK-zittingsruimte en veel PR-zittingsruimte aan. Er zijn geen objectieve factoren aan te wijzen die de afwijking van de landelijke gemiddelden verklaren. Het is kennelijk een kwestie van cultuur. Met het parket zijn afspraken gemaakt om het MK-percentages de komende jaren te verhogen: in 2008 tot 9,1%, in 2009 tot 10,5%.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. De uitstroom vreemdelingenzaken is achtergebleven bij de bestuursafpraak door de instroomdaling. De uitstroom lag wel duidelijk boven de instroom. Overigens is het achterblijven van de productie bij vreemdelingenzaken door de sector bestuursrecht gedeeltelijk gecompenseerd met

een verhoogde uitstroom in de productgroepen bestuur en belasting. De bestuursafpraak voor strafzaken bleek niet reëel te zijn. Er was een veel te optimistische schatting gemaakt van het aantal zaken dat per PR-zitting afgehandeld kan worden. Ook bleek het parket een aantal zogenoemde bulkzittingen (met heel veel kleine zaken) niet te kunnen aanbieden. Er ligt een beperkte voorraad zaken (± 100) bij de bijzondere raadkamer.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. De kosten per zaak vertonen een grote samenhang met de gemiddelde zaakszwaarte. Alleen in de sector strafrecht is de kostprijs per zaak hoger dan de afspraak, ondanks een gemiddelde zaakszwaarte duidelijk onder die in de afspraak. Voor deze productgroep zijn extra mensen aangenomen als investering in kwaliteit en werkdrukverlaging, maar de productie viel uiteindelijk tegen.

Gemiddelde werklast per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. In hoofdstuk 1.3 is een nadere uitleg te vinden. De gemiddelde werklast per zaak lag voor de meeste productgroepen onder de afspraak: er werden verhoudingsgewijs meer lichtere zaken afgedaan dan vooraf verwacht. Dit was overigens, behalve bij vreemdelingenzaken, vooral een gevolg van het aanbod aan zaken.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Deze worden vergeleken met de landelijk gemiddelde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht. Het hoge gerealiseerde uurtarief bij de sector strafrecht (productgroep strafrecht) is vooral veroorzaakt doordat zaken die elders meervoudig worden afgehandeld in Den Haag op de politierechterzitting komen. Deze zaken kosten veel meer tijd (en daarmee geld) dan de normering inhoudt. Er zullen maatregelen genomen worden waardoor de efficiency kan toenemen. Als gevolg van de hoge tarieven strafrecht lag in

2007 de arbeidsproductiviteit onder het landelijke gemiddelde. Door een fors negatief financieel resultaat daalde het eigen vermogen onder nul tot -1,5% van de gemiddelde jaarlijkse baten. In de afspraken met de Raad was een toegestaan negatief eigen vermogen van 3% opgenomen.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4. Het aandeel rechters op het totale personeel en het aandeel vrouwen onder de rechters liggen in de buurt van het landelijke gemiddelde. Het aandeel vrouwen onder de ondersteuning is iets hoger (5,5%) dan het landelijke gemiddelde.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1. De rechtbank heeft circa 40% meer uitspraken gepubliceerd dan vorig jaar, maar publiceert desondanks verhoudingsgewijs minder uitspraken dan landelijk gezien het geval is. Het beleid van de rechtbank 's-Gravenhage is om "zo veel mogelijk" uitspraken te publiceren. De sectoren zullen verzocht worden om naleving van dit beleid verder te verbeteren. In vergelijking met andere gerechten is het aandeel doorverwijzingen voor mediation in bestuursrechtelijke zaken aan de lage en het aandeel doorverwijzingen in familiezaken aan de hoge kant. Het totaal aandeel doorverwijzingen naar mediation is vergeleken met de andere gerechten normaal.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2. In 2007 zijn 20 wrakingsverzoeken ingediend, waarvan 3 zijn toegewezen. Daarnaast is een oud wrakingsverzoek (uit 2006) alsnog toegewezen. In alle vier toegewezen wrakingsverzoeken heeft de wrakingskamer geconcludeerd dat de rechter in kwestie "aangaande een standpunt in een zaak, een vooringenomenheid koestert, althans dat de bij een rechtzoekende dienaangaande bestaande vrees (...) objectief gerechtvaardigd is".

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2004	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	74%	> 75%	68%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	35%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	88%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	79%	> 70%	45%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	70%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	71%	> 70%	64%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	84%	> 85%	57%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	83%	> 80%	65%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	65%	> 70%	48%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	50%	>50% ¹⁾	40%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken 2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	55	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	12	9	8
Scheidingszaak	22	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	10	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	25	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	50	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	36	30	33
Belastingzaak	57	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	15	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	27	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	6	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	5	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	40	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	11	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	3	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	12	8	9
Familiezaak	4	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	5	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	1%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	6%	7%
Strafzaken	8%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	98%	100%	102%	99%
Bestuursrecht	103%	93%	99%	106%
Vreemdelingenkamer	92%	89%	108%	117%
Belastingrecht	102%	97%	95%	102%
Strafrecht	92%	95%	94%	97%
Kantonzaken	98%	102%	98%	99%
Totaal	97%	100%	98%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

		tijd per zaak		prijs per zaak
	realisatie	t.o.v. (%)	realisatie	t.o.v. (%)
Productgroepen bij rechtbanken	in uren	afpraak	in Euro	afpraak
Civil recht	8,0	98%	625	99%
Bestuursrecht	18,0	97%	1.198	98%
Vreemdelingenkamer	6,2	93%	414	94%
Belastingrecht	8,5	104%	586	105%
Strafrecht	4,3	94%	561	103%
Kantonzaken	1,3	95%	80	94%
Totaal	3,5	97%	285	99%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde 2006	2007
Civil recht	78	124%	115%
Bestuursrecht	67	101%	98%
Vreemdelingenkamer	66	89%	88%
Belastingrecht	69	101%	101%
Strafrecht	129	136%	122%
Kantonzaken	63	103%	95%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.065	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	-1,5%	2,2%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	2,6%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	6,4%	5,2%

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	23%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	77%	77%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank RA %	19 rb totaal RA %	rechtbank GA %	19 rb totaal GA %
Percentage vrouwen	50%	50%	71%	66%
Percentage mannen	50%	50%	29%	34%
Tot en met 39 jaar	21%	18%	53%	51%
40 tot en met 49 jaar	39%	38%	25%	28%
50 tot en met 59 jaar	27%	30%	18%	17%
60 jaar en ouder	14%	14%	4%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	342	166
Aantal geslaagde mediations	90	63
Aantal klachten	87	38
Percentage gehonoreerde klachten	17%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	4	0,8
Gepubliceerde uitspraken	811	

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Rechtbank Groningen

Samenvatting

De gerealiseerde productie van de rechtbank Groningen is hoger geweest dan bij bestuursafsprak is overeengekomen. De meerproductie is over het algemeen voortgekomen uit een lichter afdoeningsprofiel, wat we onder andere terugzien in het aandeel MK-zaken de kostprijs per zaak en de werkl last per zaak. De meerproductie heeft geresulteerd in het opbouwen van een eigenvermogen.

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. De Rechtbank Groningen heeft in 2005 in samenwerking met de zogenaamde maatrechtbanken een klantwaarderingsonderzoek (KWO) laten uitvoeren onder 162 professionele partners (zoals officieren van justitie en advocaten) en 50 rechtzoekende burgers. Zij konden aangeven hoe tevreden zij waren over een aantal kwaliteitsaspecten. De rechtbank scoort op vrijwel alle kengetallen uit het klantwaarderingsonderzoek boven of rond de geformuleerde landelijke doelstellingen.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien. Bij de sector civielrecht is de gemiddelde duur van handelszaken met verweer gelijk aan het landelijk gemiddelde van 2007. Van de overige zaakscategorieën van deze sector ligt de gemiddelde duur vrijwel rond of onder het landelijk gemiddelde. Door het verkleinen van de voorraad langlopende zaken ligt de gemiddelde duur van bodemzaken bestuursrecht boven het landelijk gemiddelde. Dit zelfde geldt ook voor vreemdelingenzaken. Bij de sector strafrecht ligt de gemiddelde duur van strafzaken meervoudige kamer rond het landelijk gemiddelde. Dit geldt eveneens voor de overige zaakscategorieën. De arbeids- en handelszaken met verweer bij de sector kanton duren vergeleken met het landelijk gemiddelde lang. Oorzaak is onderbezetting ten gevolge van langdurige ziekte en vacatures bij de kantonrechters en het secretariaat.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meervoudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. In alle gevallen ligt bij rechtbank Groningen het MK-aandeel onder de gestelde norm. Het MK-aandeel bij de verzoekschriftprocedure handelszaak is laag doordat er te weinig instroom van principiële zaken is geweest. Bij de bodemzaken bestuursrecht is het MK-aandeel eveneens lager. Hoewel hier de zaken wel op zitting waren gepland, is het aantal MK-aandoeningen niet gehaald door intrekking voor zitting en verdaging. Ook bij strafzaken is het MK-aandeel beneden de norm gebleven. Een geringer aanbod en het feit dat meer dan anders MK-zaken voor (verdere) behandeling dienden te worden aangehouden omdat deskundigenrapportages omtrent de persoon van de verdachte(n) niet tijdig gereed waren, zijn hieraan debet.

Productie t.o.v. de bestuursafsprak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafsprak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. In alle sectoren met uitzondering van de vreemdelingenkamer zijn meer zaken afgedaan dan in de bestuursafspraken waren opgenomen. De resultaten van de vreemdelingenkamer bleven mede vanwege de onverwacht lage instroom achter bij de bestuursafsprak. Bij de sectoren strafrecht en kanton is de meerproductie het gevolg van een toename in het aanbod van respectievelijk politierechterzaken en verstekzaken. Bij de sector bestuursrecht (algemeen en vreemdelingenkamer) is de voorraad zaken sterk teruggebracht; de uitstroom lag duidelijk hoger dan de instroom.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakswaarte en uurtarieven. In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. De kosten per zaak waren gemiddeld lager dan de bestuursafspraken. Dit heeft te maken met een groter aandeel lichtere zaakstypen (zie gemiddelde werkl last).

Gemiddelde werkl last per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. De gewogen productie is gedeeld door het aantal afgehandelde zaken. In hoofdstuk 1.3 is een nadere uitleg te vinden. De gerealiseerde gemiddelde werkl last per zaak lag met uitzondering van de vreemdelingenkamer voor alle productgroepen van de rechtbank onder de afspraak. Met andere woorden: er werden verhoudingsgewijs meer lichtere zaken afgedaan dan vooraf verwacht. Het was vooral een gevolg van het aanbod aan zaken. Zo was er weinig aanbod van MK-strafzaken (zie aandeel MK-zaken) en een stijging van het aantal verstekvonnissen (basisverzekeringzaken) en beschikkingen handelsrekest bij de sector kanton wat leidt tot een licht afdoeningsprofiel in vergelijking met de planning. Bij de sector bestuursrecht zijn minder MK-zaken afgehandeld dan gepland door intrekkingen voor zittingen en verdagingen. Dat bij de vreemdelingenkamer de werkl last boven de afspraak is uitgekomen, is het gevolg van het zogenaamde Generaal Pardon waardoor de uitstroom van asiel regulier en asiel oud/nieuw sterk is beïnvloed.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Deze worden vergeleken met de landelijk gemiddelde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht.

Het uurtarief bij de sectoren ligt overal onder het landelijk gemiddelde 2007. Dit hangt samen met de hoge productiviteit in relatie met een relatief licht afdoeningsprofiel. Als gevolg daarvan lag in 2007 de arbeidsproductiviteit boven het landelijke gemiddelde. Door een positief financieel resultaat is er in tegenstelling tot het vorige jaar een eigen vermogen gerealiseerd van 2,9% van de gemiddelde jaarlijkse baten berekend over de laatste drie jaar. Het ziekteverzuim van het ondersteunend personeel is beneden de doelstelling van 6% gebleven. Het ziekteverzuim bij de rechters lag 0,7 procentpunt boven het streefpercentage van 4% en 1,4 procentpunt boven het landelijk gemiddelde.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4.

Het percentage rechters is vrijwel gelijk aan het landelijke gemiddelde. Het percentage vrouwen geeft een interessant beeld. Daar waar het aantal vrouwelijke rechters 5% boven het landelijk gemiddelde ligt, is dat bij de ondersteund personeel geheel anders en blijft het aantal vrouwen ruim achter. Landelijk is 2/3 deel van het ondersteunend personeel vrouw, bij de rechtbank Groningen houden het aantal mannen en vrouwen elkaar nagenoeg in evenwicht.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1.

De rechtbank heeft vrijwel even veel uitspraken op Rechtspraak.nl gepubliceerd als vorig jaar, maar de rechtbank publiceert verhoudingsgewijs minder uitspraken dan landelijk gezien het geval is. De rechtbank heeft de volgende maatregelen genomen om de publicatie van uitspraken binnen de rechtbank te bevorderen: Meer medewerkers zijn toegerust voor het publiceren van uitspraken. De interne Redactieraad Internet is gereactiveerd en per sector is (opnieuw) een contactpersoon aangewezen die de tijdige publicatie van uitspraken bevordert. Per 1 januari 2007 is het project mediation gefaseerd ingevoerd bij de rechtbank Groningen. Groningen behoort hiermee tot het laatste cluster waar mediation geïmplementeerd wordt. Dit is tevens de verklaring waarom het aantal doorverwijzingen en het aantal geslaagde mediations achterblijft bij de andere gerechten.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2.

Het aantal klachten is iets lager dan vorig jaar. Van deze klachten is er één gehonoreerd. De uitkomst daarvan heeft niet tot het ondernemen van activiteiten binnen de organisatie geleid. Dit jaar is één wraking gehonoreerd. De gehonoreerde wraking is door de gewraakte voorzitter geëvalueerd met de voorzitter van de strafsector. Besproken is hoe in de toekomst in vergelijkbare gevallen zou kunnen worden gehandeld.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2005	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	68%	> 75%	79%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	44%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	92%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	77%	> 70%	57%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	80%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	83%	> 70%	78%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	90%	> 85%	82%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	93%	> 80%	78%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	66%	> 70%	67%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	45%	>50% ¹⁾	42%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken 2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	60	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	3	9	8
Scheidingszaak	18	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	8	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	23	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	53	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	35	30	33
Belastingzaak	n.v.t.	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	13	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	21	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	5	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	4	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	47	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	26	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	2	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	8	8	9
Familiezaak	3	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	5	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	1%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	4%	7%
Strafzaken	10%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	105%	100%	99%	99%
Bestuursrecht	104%	93%	118%	106%
Vreemdelingenkamer	91%	89%	129%	117%
Belastingrecht	n.v.t.	97%	n.v.t.	102%
Strafrecht	116%	95%	99%	97%
Kantonzaken	109%	102%	96%	99%
Totaal	108%	100%	99%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		prijs per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afspraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afspraak
Productgroepen bij rechtbanken				
Civil recht	8,9	95%	551	98%
Bestuursrecht	18,8	92%	1.237	106%
Vreemdelingenkamer	8,9	115%	660	113%
Belastingrecht	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Strafrecht	5,2	84%	519	90%
Kantonzaken	1,1	86%	62	91%
Totaal	3,4	91%	237	96%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde 2006	2007
Civil recht	62	99%	91%
Bestuursrecht	66	100%	97%
Vreemdelingenkamer	75	100%	98%
Belastingrecht	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Strafrecht	100	106%	95%
Kantonzaken	58	94%	87%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.286	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	2,9%	2,2%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	4,7%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	5,0%	5,2%

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	21%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	79%	77%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank RA %	19 rb totaal RA %	rechtbank GA %	19 rb totaal GA %
Percentage vrouwen	55%	50%	52%	66%
Percentage mannen	45%	50%	48%	34%
Tot en met 39 jaar	15%	18%	43%	51%
40 tot en met 49 jaar	39%	38%	34%	28%
50 tot en met 59 jaar	30%	30%	22%	17%
60 jaar en ouder	17%	14%	2%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	109	166
Aantal geslaagde mediations	30	63
Aantal klachten	28	38
Percentage gehonoreerde klachten	4%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	1	0,8
Gepubliceerde uitspraken	213	

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Rechtbank Haarlem

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen.

In het jaar 2005 is alleen onder de professionele partners van de rechtbank Haarlem een klant-waarderingsonderzoek (KWO) uitgevoerd. Vragen over inleving en bejegening zijn niet gesteld, omdat het KWO bewust beperkt van omvang is gehouden. Over de hele linie liggen de uitkomsten boven de norm en zijn deze positiever dan in het klantwaarderingsonderzoek dat is uitgevoerd in 2001.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien.

Bij vrijwel alle zaakscategorieën ligt de gemiddelde duur van de gerechtelijke procedure rond het landelijk gemiddelde of daaronder. De hoge doorlooptijd strafzaken kanton is veroorzaakt door administratieve opschoning in het registratiesysteem van oude door aangehouden en ten-slotte door het OM afgedane zaken.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meervoudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. Veruit de meeste verzoekschriftenprocedures handelszaken waren weinig complex. Afdoening van deze zaken door een meervoudige kamer was daarom niet geïndiceerd. Het MK-aandeel binnen de productgroep bestuurszaken ligt op het niveau van de afspraken. Het aandeel MK-strafzaken lag in 2007 met 18% duidelijk boven de norm (15%). Voor een deel ligt dit aan de achterblijvende EK-productie door te lage instroom (zie hieronder). Deels is dit het gevolg van een administratieve opschoning. Correctie voor dit laatste geeft 15% MK.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. De vreemdelingenkamer kon ondanks een instroomdaling meer zaken afdoen dan de bestuursafpraak. Er is harder en efficiënter gewerkt. De afdoening van belastingzaken bleef sterk achter bij de bestuursafspraken. Dit had enerzijds te maken met de onverwacht gedaalde instroom en anderzijds met een ontoereikende

formatie. Bij de huidige arbeidsmarkt is er onvoldoende gekwalificeerd personeel te vinden om de belastingzaken af te doen. Door een efficiëntere wijze van werken, waarbij de kwaliteit nauwlettend in het oog gehouden is, is in 2007 de werkvoorraad met ongeveer 1000 zaken verminderd. De totale productie in de strafsector is achtergebleven zowel ten opzichte van de bestuursafpraak als (in lichte mate) ten opzichte van de instroom. De oorzaak ligt in het achterblijven van de EK-productie. De EK-instroom vanuit het parket lag op 75% van de convenantafpraak tussen parket en rechtbank. Het resultaat van alle andere zaakscategorieën ligt rond of boven bestuursafpraak 2007.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakswaarte en uurtarieven. In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. De productgroepprijzen van de sectoren worden nadelig beïnvloed door de relatief hoge lasten aan rente-en afschrijvingskosten en boekwaardeverlies desinvesteringen en afschrijvingskosten. De hoge gemiddelde kostprijs in civiele zaken is het gevolg van de hoge kostprijs van familie- en jeugdzaken. Dit komt door veel langdurig ziekteverzuim wat in een relatief kleine sector van grote invloed is op de productie. Binnen de productgroep bestuurszaken ligt de gerealiseerde productgroepprijs zowel boven de afspraak als boven de landelijke prijs. Een verklaring kon op korte termijn niet gevonden worden. Er is meer dan 100% van de bestuursafpraak gerealiseerd, de gemiddelde bezetting lag niet boven de norm en er is evenmin sprake van bovenmatige beloning van medewerkers. De prijs per zaak bij vreemdelingenzaken ligt duidelijk onder de afgesproken prijs. Dit is het gevolg van de relatief hoge productie in 2007. De hoge prijs per zaak in de strafsector is het gevolg van het aanbod van relatief zware zaken.

Gemiddelde werklast per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod van zaken gemiddeld was. In hoofdstuk 1.3 is een nadere uitleg te vinden. De zaakswaarte (tijd per zaak) lag bij vreemdelingenzaken en strafzaken duidelijk boven de productie-afspraken. Het aandeel (relatief zware) reguliere vreemdelingenzaken was hoger en het aandeel (relatief lichte) bewaringszaken lager.

In de eerste helft van 2007 zijn nauwelijks bewaringszaken ingekomen omdat door de tijdelijke sluiting van het aanmeldcentrum op Schiphol. Er is ook geen voorraad bewaringszaken waaruit geput kan worden, omdat in die zaken binnen veertien dagen na binnenkomst uitspraak moet worden gedaan. Binnen strafrecht is 17% meer tijd aan een zaak besteed dan afgesproken: het aantal MK-zaken is boven de planning uitgekomen en het aantal PR-zaken is achtergebleven (zie productie). De zaakswaarte kanton kwam ten opzichte van de bestuursafpraak laag uit. Het aandeel arbeidsontbindingen, kort gedingen op tegenspraak en handelszaken met verweer, waarbij een enquête, descente of pleidooi plaatsvond, nam af.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht. Totaal gezien realiseerde de rechtbank een lagere productiviteit, d.w.z. hogere uurtarieven, dan het gemiddelde van de Nederlandse rechtbanken. De uurtarieven waren relatief hoog bij kantonzaken en civiele zaken. Het hoge uurtarief in civiele zaken is het gevolg van het hoge uurtarief in familie- en jeugdzaken. In de sector familie- en jeugdrecht is in 2007 de productiviteit afgenomen omdat de sector te kampen heeft gehad met veel afwezigen wegens ziekte en zwangerschap. Bij de sector kanton zijn de personele kosten relatief hoog. De rechters in de kantonsector zijn allen vice presidenten. Veel van de andere medewerkers zitten al lange tijd in de top van hun schaal omdat er weinig verloof is. Het gemiddelde uurtarief in de strafsector is gezakt van boven het landelijk gemiddelde naar onder het landelijk gemiddelde. Dit wordt enerzijds veroorzaakt doordat de sector strafrecht in verband met zijn pilotfunctie in Promis de voorziene toename van rechters heeft vertaald in (goedkooper) juridisch ondersteunend personeel. De voorbereiding van zaken gebeurt in belangrijke mate door hen. Anderzijds kent de sector straf een relatief hoge gewogen productie vanwege hoge aantal MK-zaken en lage aantal PR-zaken.

Het hoge negatieve financiële resultaat wordt grotendeels verklaard door:

- minderproductie ten opzichte van de afspraak;
- een boekwaardeverlies desinvesteringen;
- hogere extra afschrijvings- en rentekosten en een correctie in 2007 van de inbreng van bedrijfsinstallaties van ruim € 1 miljoen.

Het gevolg is een negatief eigen vermogen van bijna € 1 miljoen. De rechtbank doet een beroep op de hardheidsclausule voor een bedrag van ruim € 900.000 en de garantieregeling tot een bedrag van € 350.000.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4.

Het aandeel rechters in de totale personeelsomvang is vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. Het percentage vrouwen ligt boven het landelijk gemiddelde.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

De rechtbank Haarlem heeft 114 uitspraken meer gepubliceerd dan in 2006. Het aantal doorverwijzingen naar mediation is bij kanton laag. Dit komt door de korte doorlooptijden, geen verplichte procesvertegenwoordiging (goedkoop) en het grote aantal comparities na antwoord waar een aanzienlijk deel van de zaken wordt geschikt.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2.

Het aantal afgehandelde klachten is van 53 in 2006 gestegen naar 71 in 2007. Het hoge aantal klachten is het gevolg van het actief wijzen op de mogelijkheid een formele klacht in te dienen als mensen via de e-mail of telefonisch contact opnemen. Ook worden brieven die niet als formele klacht worden ingediend, maar na beoordeling wel klachtaspecten (b)lijken te bevatten wel als zodanig in behandeling genomen en afgedaan. In 2007 hebben de klachten aanleiding gegeven tot het inzetten van acht verbeteracties. In de meeste gevallen betreft het een aanpassing of aanscherping van de werkinstructie zodat vergelijkbare fouten in de toekomst voorkomen worden. In totaal zijn 13 wrakingsverzoeken ontvangen. Drie wrakingsverzoeken zijn toegewezen, negen verzoeken zijn afgewezen en één verzoek is voor de behandeling ingetrokken.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2005	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	n.v.t.	> 75%	88%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	63%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	n.v.t.	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	n.v.t.	> 70%	69%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	80%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	n.v.t.	> 70%	83%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	n.v.t.	> 85%	80%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	n.v.t.	> 80%	80%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	n.v.t.	> 70%	n.v.t.	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	n.v.t.	>50% ¹⁾	41%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken 2006	2007
Civiel recht			
Handelszaak met verweer	55	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	8	9	8
Scheidingszaak	15	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	7	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	18	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	42	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	28	30	33
Belastingzaak	54	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	11	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	16	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	6	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	5	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	33	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	13	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	2	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	9	8	9
Familiezaak	4	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	33	6	6

1) Deze doorlooptijd is vervuld met te laat afgeboekte zaken, die veel eerder zijn afgedaan

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	0%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	8%	7%
Strafzaken	18%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

Productgroepen bij rechtbanken	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank %	19 rb totaal %	rechtbank %	19 rb totaal %
Civiel recht	97%	100%	97%	99%
Bestuursrecht	101%	93%	107%	106%
Vreemdelingenkamer	108%	89%	147%	117%
Belastingrecht	87%	97%	117%	102%
Strafrecht	83%	95%	98%	97%
Kantonzaken	101%	102%	100%	99%
Totaal	96%	100%	102%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

Productgroepen bij rechtbanken	tijd per zaak		prijs per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afspraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afspraak
Civiel recht	8,9	98%	652	110%
Bestuursrecht	19,3	101%	1.280	108%
Vreemdelingenkamer	10,4	110%	806	92%
Belastingrecht	9,7	101%	651	98%
Strafrecht	6,8	117%	674	122%
Kantonzaken	1,4	87%	101	100%
Totaal	5,0	100%	387	104%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	Euro	uurtarief (%) van landelijk gemiddelde 2006	2007
Civiel recht	73	117%	108%
Bestuursrecht	66	100%	98%
Vreemdelingenkamer	77	104%	102%
Belastingrecht	67	98%	99%
Strafrecht	99	105%	94%
Kantonzaken	73	118%	109%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.184	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	-2,8%	2,2%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	2,6%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	5,1%	5,2%

1) Ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	23%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	77%	77%

Tabel 9: man – vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank RA %	19 rb totaal RA %	rechtbank GA %	19 rb totaal GA %
Percentage vrouwen	62%	50%	71%	66%
Percentage mannen	38%	50%	29%	34%
Tot en met 39 jaar	17%	18%	53%	51%
40 tot en met 49 jaar	37%	38%	25%	28%
50 tot en met 59 jaar	32%	30%	17%	17%
60 jaar en ouder	14%	14%	4%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	80	166
Aantal geslaagde mediations	17	63
Aantal klachten	71	38
Percentage gehonoreerde klachten	20%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	3	0,8
Gepubliceerde uitspraken	898	

1) Ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Rechtbank 's-Hertogenbosch

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen.

De rechtbank heeft in 2001 als een van de eerste gerechten een (beperkt) klantwaarderingsonderzoek (KWO) laten uitvoeren onder professionele partners (zoals officieren van justitie en advocaten) en rechtzoekende burgers. Zij konden aangeven hoe tevreden zij waren over een aantal kwaliteitsaspecten. Over het algemeen lagen de scores op of boven de huidige normen, behalve de tevredenheid over de doorlooptijden. Het onderzoek is inmiddels te oud om daar conclusies over de huidige stand van de kwaliteit te kunnen trekken. In de tussentijd zijn klantenpanels uitgevoerd om meer achtergronden te kunnen achterhalen en indicaties te verkrijgen over verbetermaatregelen. De uitkomsten wijzen op een verhoging van de tevredenheid sinds 2001.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien.

Bij vrijwel alle zaakscategorieën ligt de gemiddelde duur van de gerechtelijke procedure rond het landelijk gemiddelde of daaronder. Vooral het uitwerken van strafvonnissen voor appel en scheidingszaken worden relatief snel afgehandeld. Relatief lang duurden de belastingzaken en de verzoekschriftprocedures handel kanton. Aangezien het een aantal jaren geleden is dat de peiling over de tevredenheid van professionals en rechtzoekenden over de doorlooptijden heeft plaatsgevonden, zou het onjuist zijn om deze uitkomst in verband te brengen met de gerealiseerde doorlooptijden in 2007.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meervoudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. De verzoekschriften handel bestaan vooral uit insolventiezaken. Deze worden per definitie enkelvoudig afgedaan. Ontbindingen van arbeidsovereenkomsten van statutair directeurs maken eveneens deel uit van deze categorie, maar worden meervoudig afgedaan. Aangezien de hoeveelheid insolventiezaken het merendeel

vormt van het totaal van categorie 106 is het aandeel EK dienovereenkomstig hoog. De gerealiseerde verhouding EK / MK bestuurszaken komt overeen met de doelstelling. De tendens is om steeds meer zaken meervoudig af te doen. De reden voor het ten opzichte van de norm lage aandeel MK-strafzaken is het achterblijven van het aanbod van MK-zaken, in combinatie met een relatief “lichtere” mix van de zaaksinstroom vanuit het OM.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. De productie bij de productgroepen vreemdelingenzaken (VK) en belastingzaken zijn achtergebleven bij de bestuursafpraak als gevolg van de onverwacht gedaalde instroom. In beide categorieën zaken is de voorraad verkleind.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakswaarte en uurtarieven. In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. Op rechtbank totaalniveau is de productprijs vrijwel gelijk aan de afspraak. Dit beeld is echter niet gelijk voor de afzonderlijke productgroepen. De productgroepen civiel (105%), VK (111%) en belasting (137%) kennen in 2007 een ten opzichte van de bestuursafpraak hoge prijs. De verklaring daarvoor is de onderproductie ten opzichte van de bestuursafpraak in deze productgroepen. Bij de productgroep bestuur (92%) ligt de gerealiseerde kostprijs per zaak relatief laag, doordat de kosten lager uitvielen dan verwacht.

Gemiddelde werklust per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. De gewogen productie is gedeeld door het aantal afgehandelde zaken. In hoofdstuk 1.3 is een omschrijving te vinden. Op totaalniveau is de gerealiseerde gemiddelde hoeveelheid uren per zaak 8% onder de bestuursafpraak uitgekomen. De gerealiseerde gemiddelde werklust per zaak lag met uitzondering van VK voor alle productgroepen van de rechtbank onder de afspraak. Met andere woorden: er

werden verhoudingsgewijs meer lichtere zaken afgedaan dan vooraf verwacht. Het aandeel ‘zware’ zaken is ten opzichte van vorig jaar afgenomen, behalve bij belastingzaken en strafzaken afgenomen.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Deze worden vergeleken met de landelijk gemiddelde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht. In de strafsector was het uurtarief lager dan het landelijk gemiddelde en in de belastingsector hoger. Alles bij elkaar genomen was de productiviteit (weergegeven in uurtarieven) in 2007 vergelijkbaar met het gemiddelde over alle rechtbanken. Ook de arbeidsproductiviteit lag ongeveer op dezelfde hoogte.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4. Het aandeel rechters op de totale personeelsomvang (23%) was bij de rechtbank 's-Hertogenbosch gelijk aan het landelijk gemiddelde. Het aandeel vrouwelijke rechters was 51% en het aandeel vrouwen bij niet rechters was 70%. Dit was vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1. De rechtbank heeft bijna tweemaal zo veel uitspraken op Rechtspraak.nl gepubliceerd als vorig jaar, maar de rechtbank publiceert verhoudingsgewijs minder uitspraken dan het landelijk gemiddelde. Dit is door het bestuur onderkend en er wordt actie ondernomen om in 2008 te komen tot een hogere aanlevering van zaken aan Rechtspraak.nl. Sinds 1 november 2006 werkt er als experiment een lokaal Bureau Mediation voor zowel de rechtbank als het gerechtshof. Deze situatie is eind 2007 geëvalueerd en met ingang van 1 januari 2008 werkt de rechtbank op het gebied van doorverwijzing naar mediation officieel

samen met het gerechtshof, een landelijk gezien uniek samenwerkingsverband. Zowel in absolute aantallen als procentueel blijkt dat het jaar 2007 is afgesloten met goede resultaten. Landelijk gezien is 43% van het totaal aantal doorverwijzingen (deels) geslaagd. Voor de rechtbank 's-Hertogenbosch geldt dat 67% is afgerond met een gehele of gedeeltelijke overeenstemming.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2. In 2007 is er van de twintig wrakingverzoeken één verzoek toegewezen. In 2006 is eveneens één wrakingverzoek toegewezen, zij het dat er toen eenentwintig verzoeken werden ingediend. In 2007 zijn 37 klachten bij het gerechtsbestuur ingediend. Ter vergelijking: in 2006 zijn 43 klachten ingediend. Van het totaal aantal klachten bleken er vier gegrond. In 2006 waren zes van de 43 klachten gegrond.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2001	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	n.v.t.	> 75%	82%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	43%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	n.v.t.	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	n.v.t.	> 70%	n.v.t.	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	n.v.t.	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	n.v.t.	> 70%	92%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	n.v.t.	> 85%	84%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	n.v.t.	> 80%	75%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	n.v.t.	> 70%	75%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	n.v.t.	>50% ¹⁾	21%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken 2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	58	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	6	9	8
Scheidingszaak	11	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	7	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	21	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	44	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	27	30	33
Belastingzaak	67	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	14	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	15	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	4	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	3	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	42	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	16	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	2	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	13	8	9
Familiezaak	3	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	6	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	2%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	6%	7%
Strafzaken	10%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	96%	100%	96%	99%
Bestuursrecht	99%	93%	104%	106%
Vreemdelingenkamer	87%	89%	113%	117%
Belastingrecht	74%	97%	108%	102%
Strafrecht	98%	95%	95%	97%
Kantonzaken	99%	102%	98%	99%
Totaal	98%	100%	98%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	realisatie	tijd per zaak t.o.v. (%)	realisatie	prijs per zaak t.o.v. (%)
Productgroepen bij rechtbanken	in uren	afpraak	in Euro	afpraak
Civil recht	8,5	96%	595	105%
Bestuursrecht	18,3	92%	1.191	92%
Vreemdelingenkamer	7,4	101%	573	111%
Belastingrecht	7,6	77%	967	137%
Strafrecht	5,0	91%	486	98%
Kantonzaken	1,4	90%	94	98%
Totaal	3,9	92%	292	99%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde	
		2006	2007
Civil recht	70	113%	104%
Bestuursrecht	65	98%	96%
Vreemdelingenkamer	77	103%	101%
Belastingrecht	127	185%	186%
Strafrecht	96	102%	91%
Kantonzaken	66	106%	98%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.127	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	5,0%	2,2%

Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	4,2%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	3,3%	5,2%

1) Ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters – ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	23%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	77%	77%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank RA %	19 rb totaal RA %	rechtbank GA %	19 rb totaal GA %
Percentage vrouwen	51%	50%	70%	66%
Percentage mannen	49%	50%	30%	34%
Tot en met 39 jaar	13%	18%	46%	51%
40 tot en met 49 jaar	35%	38%	29%	28%
50 tot en met 59 jaar	36%	30%	22%	17%
60 jaar en ouder	16%	14%	3%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	225	166
Aantal geslaagde mediations	131	63
Aantal klachten	37	38
Percentage gehonoreerde klachten	11%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	1	0,8
Gepubliceerde uitspraken	397	

1) Ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Rechtbank Leeuwarden

Tevredenheid rechtzoekende en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. Rechtbank Leeuwarden heeft in 2006 een klantwaarderingsonderzoek (KWO) laten uitvoeren onder professionele partners (zoals officieren van justitie en advocaten) en rechtzoekende burgers. Zij konden aangeven hoe tevreden zij waren over een aantal kwaliteitsaspecten. De rechtbank scoort op de meeste kengetallen uit het klantwaarderingsonderzoek boven of rond de geformuleerde landelijke doelstellingen. Vooral de tevredenheid van rechtzoekenden op het gebied van waargenomen deskundigheid en begrijpelijkheid scoren beduidend hoger. De rechtbank scoort bij de professionele partners lager voor de motivering van de beslissing. Ter verbetering hiervan is het project Promis binnen de straf sector gestart.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien.

Binnen de sector civiel liggen de doorlooptijden met uitzondering van scheidingszaken rond of onder het landelijk gemiddelde. Door aanscherping van de interne processen m.b.t. appointering zal de doorlooptijd weer op een lager niveau worden gebracht. Voor handelszaken met verweer ligt de doorlooptijd beduidend lager dan het landelijk gemiddelde. Tevens is deze gedaald ten opzichte van 2006. Binnen de sector bestuur liggen de doorlooptijden eveneens lager. De reguliere bestuurszaken duurden korter dan in 2006. Bij de belastingkamer is er een stijging waarneembaar ten opzichte van 2006. De oorzaak ligt in de nog steeds in opstart zijnde kamer en het gebrek aan voldoende rechters om de zaken te behandelen. De doorlooptijd belastingzaken ligt overigens duidelijk onder het landelijk gemiddelde. Ook bij de strafsector liggen alle doorlooptijden lager dan het landelijke gemiddelde. Bij de sector kanton zijn de doorlooptijden van arbeidszaken, de handelszaken met verweer en de familiezaken hoger dan het landelijke gemiddelde. De rest ligt lager of rond het landelijk gemiddelde. Voor de handelszaken met verweer is de stijging veroorzaakt door de effectenlease zaken.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meer-voudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. Bij de verzoekschriftprocedures handelszaak rechtbank evenals bij de strafzaken is het aandeel MK lager dan de landelijke norm. Voor strafzaken geldt dat het OM onvoldoende MK-zaken heeft kunnen aanleveren. Het aandeel MK-zaken bestuursrecht ligt erboven.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden.

Binnen de sector bestuur is de uitstroom hoger dan de instroom. De oorzaak ligt in het feit dat binnen de sector bestuur een wijziging heeft plaats gevonden met betrekking tot de invulling van het zittingsschema. Bij de belastingkamer is de uitstroom lager dan de instroom. Eveneens geldt dit voor de uitstroom t.o.v. het plan. De oorzaak ligt in de beperkte inzetbaarheid van rechters. Bij de sector kanton is de uitstroom hoger dan het plan, doordat ook de instroom beduidend hoger was. Het streven is dat instroom gelijk is aan uitstroom. Dit is ook gerealiseerd.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakzwaarte en uurtarieven. In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. Alle sectoren behalve de bestuurssector realiseren, door met name de hoge productieaantallen, een lagere prijs per zaak dan gepland. Bij de belastingkamer is de lagere kostprijs het gevolg van een geringere inzet van rechters. Bij de sector kanton is de financiering van Aegon-zaken volgens de (hogere) norm van civiel. Mede hierdoor en door de overproductie zijn de relatieve kosten gedaald.

Gemiddelde werklust per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. De gewogen productie is gedeeld door het aantal afgehandelde zaken. In hoofdstuk 1.3 is een omschrijving te vinden. De werklust per zaak viel in totaal lager uit dan verwacht. Bij de sector belasting en straf was het lager dan verwachte aandeel MK zaken een oorzaak voor deze lager gemiddelde zaakzwaarte.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Deze worden vergeleken met de landelijk gemiddelde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht. De totale productiviteit is grotendeel gelijk of gedaald ten opzichte van het vorige jaar. Toch kwamen de uurtarieven uit beneden het landelijk gemiddelde. Ook de arbeidsproductiviteit was bovengemiddeld. De overproductie lag ten grondslag aan een positief financieel resultaat. Het eigen vermogen is wederom gestegen.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4. Het aandeel rechters in de totale personeelsomvang ligt onder het landelijke gemiddelde. Het percentage vrouwen ligt zowel bij rechters als niet-rechters onder het landelijk gemiddelde. Leeuwarden heeft relatief jonge rechters; 65% is jonger dan 50, terwijl dat landelijk 56% is.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1. In aantallen daalde de gepubliceerde uitspraken op Rechtspraak.nl ten opzichte van 2006. Het percentage t.o.v. alle gepubliceerde uitspraken is gelijk gebleven. Het aandeel doorverwijzingen naar mediation is vergeleken met vergelijkbare rechtbanken (de zogenaamde maatrechtbanken) hoger.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2. Het aantal klachten ligt gelijk aan voorgaand jaar. De gegrond verklaarde klachten zijn licht gestegen van 2 naar 3. Er waren net als in 2006 geen wrakingen.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2006	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	81%	> 75%	74%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	46%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	92%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	75%	> 70%	52%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	81%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	79%	> 70%	77%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	88%	> 85%	79%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	84%	> 80%	76%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	70%	> 70%	60%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	47%	>50% ¹⁾	42%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken 2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	60	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	6	9	8
Scheidingszaak	18	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	7	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	22	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	36	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	n.v.t.	30	33
Belastingzaak	46	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	8	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	14	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	3	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	3	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	47	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	20	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	2	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	4	8	9
Familiezaak	5	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	4	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	0%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	9%	7%
Strafzaken	10%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	105%	100%	97%	99%
Bestuursrecht	104%	93%	122%	106%
Vreemdelingenkamer	n.v.t.	89%	n.v.t.	117%
Belastingrecht	95%	97%	72%	102%
Strafrecht	100%	95%	102%	97%
Kantonzaken	121%	102%	100%	99%
Totaal	114%	100%	100%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

		tijd per zaak		prijs per zaak
	realisatie	t.o.v. (%)	realisatie	t.o.v. (%)
Productgroepen bij rechtbanken	in uren	afspraak	in Euro	afspraak
Civil recht	8,7	97%	547	93%
Bestuursrecht	20,4	103%	1.301	99%
Vreemdelingenkamer	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingrecht	10,2	85%	742	97%
Strafrecht	5,1	89%	472	97%
Kantonzaken	1,2	95%	70	87%
Totaal	3,5	88%	239	87%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde	
		2006	2007
Civil recht	63	101%	93%
Bestuursrecht	64	97%	94%
Vreemdelingenkamer	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingrecht	73	106%	107%
Strafrecht	93	98%	88%
Kantonzaken	59	96%	89%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.392	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	8,2%	2,2%

Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	2,6%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	4,6%	5,2%

1) Ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters – ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	19%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	81%	77%

Tabel 9: man – vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank RA %	19 rb totaal RA %	rechtbank GA %	19 rb totaal GA %
Percentage vrouwen	37%	50%	59%	66%
Percentage mannen	63%	50%	42%	34%
Tot en met 39 jaar	15%	18%	49%	51%
40 tot en met 49 jaar	50%	38%	30%	28%
50 tot en met 59 jaar	27%	30%	18%	17%
60 jaar en ouder	8%	14%	4%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	84	166
Aantal geslaagde mediations	11	63
Aantal klachten	23	38
Percentage gehonoreerde klachten	13%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0	0,8
Gepubliceerde uitspraken	334	

1) Ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Rechtbank Maastricht

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. Rechtbank Maastricht heeft in 2005 een klant-waarderingsonderzoek (KWO) laten uitvoeren onder professionele partners en rechtzoekende burgers. Hieruit is gebleken dat de rechtbank op nagenoeg alle kengetallen uit het KWO boven of rond de geformuleerde landelijke doelstellingen scoort. Het enige kengetal uit het KWO dat duidelijk onder de norm ligt, is de ‘tevredenheid professionele klanten over de motivering van de beslissing’. Bij de strafsector loopt sinds november 2006 het project Promis, dat als doelstelling heeft de motivering in strafvonnissen te verbeteren.

Naar aanleiding van het KWO zijn door de sectoren civiel en kanton klantenpanels georganiseerd. Op basis van de resultaten uit de klantenpanels zijn door de sectoren verbeterpunten geformuleerd. De verbeterpunten hebben met name betrekking op de telefonische bereikbaarheid en de tijdigheid van het afdoen van zaken. De leiding van de sectoren zal de voortgang bewaken en hierover periodiek rapporteren in het bestuur. Tevens zullen deze onderwerpen de nodige aandacht krijgen in de interne sectoroverleggen en de reguliere overleggen met de balie en de deurwaarders.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien.

De meeste doorlooptijden liggen rond het landelijk gemiddelde of er onder. Uitzonderingen waren de doorlooptijden arbeids- of handelszaken met verweer en handelsrekesten bij de sector kanton. Deze lagen circa vijf weken boven het landelijk gemiddelde. Oorzaak hiervan was onder andere het overlijden van één van de kantonrechters en het pas weer later op sterkte brengen van de bezetting. In 2008 wordt, nog meer dan voorheen, de productie gemonitord. De scheidingszaken duurden 8 weken langer dan het landelijk gemiddelde. Oorzaak hiervan waren capaciteitsproblemen vanwege ziekte. Daarnaast is er prioriteit gegeven aan jeugdrechtspraak. Ook het wegwerken van oude zaken heeft een negatieve invloed gehad op die gemiddelde doorlooptijd.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meer-voudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. De sector civiel heeft in 2007 geen actief beleid gevoerd om het MK-aandeel te vergroten (het bestaande beleid is gecontinueerd). In de sector bestuursrecht is ten opzichte van 2006 een actiever beleid gevoerd. Het resultaat hiervan is dat in 2007 het MK-aandeel 5% is geworden. In 2006 was dat nog 2%. Het aantal afgehandelde MK-zaken bij de straf-sector is lager dan vooraf ingeschat. Dit is vooral veroorzaakt doordat de in 2007 geplande activiteiten om tot een hoger MK-aandeel te komen niet zijn gerealiseerd.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. Bij civiel bleef de productie 7% achter t.o.v. de instroom. Reden hiervan is dat begin 2007 het bestuur de beslissing heeft genomen de bezetting bij straf op peil te brengen / te houden. Concreet betekent dit dat een aantal rechters van civiel is overgegaan naar straf. Doordat de opengevallen functies bij civiel nog niet zijn opgevuld, is de werkvoorraad toegenomen. Bij reguliere bestuurszaken en vreemdelingen-zaken was er sprake van een sterk achterblijvende instroom waardoor er uiteindelijk 8% respectievelijk 11% ingeteerd is op de werkvoorraden.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakswaarte en uurtarieven. In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. In totaal kwam de gerealiseerde prijs per zaak uit beneden de afspraak. Bij bestuur en de vreemdelingen-zaken ligt de gerealiseerde productgroep-prijs hoger dan de afspraak. Deze hogere prijs wordt vooral veroorzaakt door het achterblijven van de instroom en het niet tijdig kunnen inzetten van personeel bij andere sectoren. Door het achterblijven van de instroom bij bestuur en VK is er personeel overgeheveld naar de belastingkamer. Hierdoor zijn er meer zaken afgedaan dan in de bestuursafspraken was afgesproken.

Gemiddelde werklust per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. De gewogen productie is gedeeld door het aantal afgehandelde zaken. In hoofdstuk 1.3 is een nadere uitleg te vinden. De gerealiseerde gemiddelde werklust per zaak lag, met uitzondering van belasting en kanton, rond de afspraak. Bij belasting lag het percentage 13% hoger dan de afspraak. Dit kwam voornamelijk door het hoge aantal MK-afdoeningen, veroorzaakt door de verhoogde uitstroom van oude zaken. Bij kanton lag het percentage 7% lager omdat bij de instroom het aandeel lichtere zaakstypen hoger dan verwacht was.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Deze worden vergeleken met de landelijk gemiddelde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht. Op totaalniveau lag de productiviteit in Maastricht rond het landelijk gemiddelde. In de productiviteitsanalyse zijn de gerealiseerde uurtarieven van rechters en ondersteuning in samenhang bekeken. De productiviteit bij bestuur, vreemdelingenkamer, straf en kanton lag beneden de landelijke norm. Door de lage instroom bij bestuur heeft er productieverlies plaatsgevonden, terwijl het niet is gelukt om mensen tijdig elders productief te maken. Bij strafzaken was er sprake van capaciteitsverlies vanwege het opleiden en inwerken van personeel. Overigens was het uurtarief vergelijkbaar met het landelijk gerealiseerde. Bij kanton heeft een relatief licht zaaksaanbod geleid tot een, naar rato, lagere gewogen productie ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De minderproductie bij de bestuurssector en de extra kosten in het kader van kwaliteit hadden tot gevolg dat het boekjaar is afgesloten met een negatief resultaat. Na inzet van het volledige eigen vermogen sluit de begroting van de rechtbank met een negatief eigen vermogen van € 109.129. Dat is -0,6% van de gemiddelde jaarlijkse baten.

Het ziekteverzuim bij rechters lag met 2,5% ruim onder het landelijk gemiddelde. Opvallend was het ziekteverzuim van 6,6% bij de gerechtsambtenaren. Dit arbeidsverzuim betrof voornamelijk langdurige zieken en was hoofdzakelijk niet-arbeidsgerelateerd.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4. Het aandeel rechters op het totale personeel is in Maastricht vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde. Het aandeel vrouwelijke rechters is met 37% lager dan de landelijke 50%.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1. De publicatie van vonnissen blijft achter bij het landelijke gemiddelde. De rechtbank besteedt in 2008 bijzondere aandacht aan dit onderwerp. De komst van een nieuwe communicatiemedewerker draagt hiertoe bij. Maastricht is in 2007 gestart met mediation. Het aantal doorverwijzingen is hoog vergeleken met de andere gerechten.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2. Het aantal klachten nam toe van 15 naar 27, maar omdat het percentage gegronde klachten bijna halveerde nam het aantal gegronde klachten niet toe. Er zijn geen gehonoreerde wrakingen.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Jaar van uitvoering onderzoek 2005				
Deskundigheid van de rechter	85%	> 75%	76%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	39%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	96%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	67%	> 70%	45%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	78%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	80%	> 70%	79%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	87%	> 85%	76%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	92%	> 80%	75%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	69%	> 70%	56%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	54%	>50% ¹⁾	34%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken 2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	55	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	9	9	8
Scheidingszaak	24	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	7	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	25	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	43	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	32	30	33
Belastingzaak	54	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	11	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	17	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	6	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	8	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	48	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	16	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	2	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	14	8	9
Familiezaak	4	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	7	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	0%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	5%	7%
Strafzaken	10%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	100%	100%	93%	99%
Bestuursrecht	73%	93%	108%	106%
Vreemdelingenkamer	81%	89%	111%	117%
Belastingrecht	123%	97%	100%	102%
Strafrecht	99%	95%	101%	97%
Kantonzaken	111%	102%	98%	99%
Totaal	105%	100%	98%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		prijs per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afspraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afspraak
Productgroepen bij rechtbanken				
Civil recht	8,5	100%	534	98%
Bestuursrecht	18,8	98%	1.378	126%
Vreemdelingenkamer	7,0	101%	604	111%
Belastingrecht	10,3	113%	740	139%
Strafrecht	5,6	95%	563	102%
Kantonzaken	1,4	93%	91	93%
Totaal	3.8	89%	277	95%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde 2006	2007
Civil recht	63	101%	93%
Bestuursrecht	73	111%	108%
Vreemdelingenkamer	87	116%	114%
Belastingrecht	72	105%	106%
Strafrecht	100	106%	95%
Kantonzaken	65	105%	97%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.091	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	-0,6%	2,2%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	2,5%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	6,6%	5,2%

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters – ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	22%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	78%	77%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank RA %	19 rb totaal RA %	rechtbank GA %	19 rb totaal GA %
Percentage vrouwen	37%	50%	63%	66%
Percentage mannen	63%	50%	37%	34%
Tot en met 39 jaar	14%	18%	38%	51%
40 tot en met 49 jaar	32%	38%	34%	28%
50 tot en met 59 jaar	39%	30%	21%	17%
60 jaar en ouder	14%	14%	7%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	115	166
Aantal geslaagde mediations	40	63
Aantal klachten	27	38
Percentage gehonoreerde klachten	7%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0	0,8
Gepubliceerde uitspraken	314	

1) Ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Rechtbank Middelburg

Samenvatting

De Rechtbank Middelburg is in 2007 globaal gezien binnen de gestelde bandbreedtes gebleven. Dit ondanks een moeilijk jaar door de reorganisatie van het bedrijfsbureau, de opheffing van de nevenlocaties Zierikzee en Tholen en het overbrengen van de werkplekken van medewerkers van de nevenvestiging Terneuzen naar het gerechtsgebouw te Middelburg. Het ziekteverzuim is gelijk aan het landelijk gemiddelde. Er waren geen gehonoreerde wrakingen en het aantal klachten is gedaald ten opzichte van 2006. Het uiteindelijke, relatief geringe, financiële tekort is geheel te verklaren door de extra inspanningen voor kwaliteit en de kosten die gepaard zijn gegaan met de reorganisatie en de overbrenging van een deel van het archief naar het Rijksarchief. Een punt van aandacht bij het lezen van de kengetallen blijft de kleinschaligheid van de Rechtbank Middelburg; een kleine verschuiving in absolute zin geeft een grote procentuele afwijking te zien.

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. In 2005 is een klantwaarderingsonderzoek gehouden onder professionele partners (zoals officieren van justitie en advocaten) en rechtzoekende burgers. Zij konden aangeven hoe tevreden zij waren over een aantal kwaliteitsaspecten. De resultaten lagen globaal rond of boven de doelstelling. Een aantal aspecten scoorde lager dan de doelstelling. Naar aanleiding van het klantwaarderingsonderzoek hebben in 2006 de onderwerpen integriteit en zittingsvaardigheden de aandacht gekregen.

Alle medewerkers hebben een workshop morele dilemma's gevolgd en alle terugtrekkingen en verschoningen worden voortaan gemeld bij de president. Het overzicht van terugtrekkingen, verschoningen en klachten wordt besproken op de rechtersvergadering. Alle bij mediation betrokken rechters hebben een cursus gevolgd die ook gericht was op zittingsvaardigheden. In 2007 is, in vervolg op de cursus morele dilemma's, door bijna alle medewerkers een training "feedback geven en ontvangen" gevolgd.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien. Bij handelszaken met verweer (civiel recht) en strafrecht ligt de duur van de gerechtelijke procedure rond het landelijk gemiddelde. Bij bodemzaken bestuursrecht ligt de duur van de gerechtelijke procedure onder het landelijk gemiddelde. De verzoekschriftprocedures handel excl. ontbinding arbeidsovereenkomst bij de sector kanton duurden langer dan landelijk. Voor 2007 werd uitgegaan van een volledige optimale bezetting van kantonrechters en senior secretarissen, een goed functionerend delegatiesysteem en derhalve teruglopende doorlooptijden. Door het vertrek van één kantonrechter en twee senior secretarissen is de productie zeer onder druk komen te staan wat heeft geleid tot meer aanhoudingen en tussenvonnissen en langere doorlooptijden.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meer-voudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. In 2007 waren er onvoldoende MK-strafzaken om aan de norm voor strafzaken te kunnen voldoen. Ook bij verzoekschriftprocedure handelszaken en strafzaken ligt het MK-aandeel onder de norm. In 2007 zijn er geen verzoekschriftprocedures handelszaken MK behandeld. Bij bodemzaak bestuursrecht ligt het MK-aandeel boven de norm.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. Bij belastingzaken was de productie substantieel hoger dan de bestuursafpraak; de instroomprognose was te laag ten opzichte van wat daadwerkelijk is gerealiseerd. De meerproductie heeft niet kunnen voorkomen dat de voorraden zijn opgelopen; meer instroom dan uitstroom. Bij strafzaken was de productie substantieel lager dan de bestuursafpraak. De in de convenanten neergelegde afspraken met het O.M. zijn niet gehaald en daarbij liep de voorraad zaken enigszins op. Ook bij kantonzaken kwam de productie uit onder de bestuursafpraak. Door het vertrek

van een kantonrechter en twee senior secretarissen is de productie zeer onder druk komen te staan. Bij bestuurszaken en vreemdelingenzaken was de instroom onverwacht laag. Door het verkleinen van de voorraden (meer uitstroom dan instroom) is de afspraak ruimschoots gehaald.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakswaarte en uurtarieven. In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. De kosten per zaak lagen op totaalniveau boven de afgesproken kosten per zaak. De reden hiervoor is dat de kosten voor straf- en kantonzaken hoger uitkwamen, doordat met dezelfde bezetting een lagere uitstroom is gerealiseerd dan de bestuursafpraak.

Gemiddelde werklast per zaak (tabel 5)

In hoofdstuk 1.3 is een omschrijving te vinden. De gemiddelde gerealiseerde werklast per zaak kwam uit op het afgesproken niveau.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Deze worden vergeleken met de landelijk gemiddelde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht. De uurtarieven bij de sectoren straf en kanton laten een gering nadeel zien ten opzichte van de afgesproken uurtarieven. In de lastensfeer zijn er geen bijzondere omstandigheden, zodat als hoofdoorzaak de lagere uitstroom geldt. Voor de overige sectoren zijn de gerealiseerde uurtarieven nagenoeg gelijk aan de afspraak. Wel zijn de uurtarieven belastingrecht en civiel recht duidelijk onder het landelijk gemiddelde uitgekomen. Alles tezamen was de productiviteit vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. De hoge arbeidsproductiviteit kan mede worden verklaard doordat bij het vaststellen van de personeelsformatie de indirecte uren (zoals deelname aan de ondernemingsraad, landelijke commissies, etc.) buiten beschouwing worden gelaten. Aangezien Middelburg een klein perso-

neelsbestand kent, heeft dit een relatief grote invloed op het arbeidsproductiviteitscijfer. Het ziekteverzuim in 2007 is ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde. De Rechtbank Middelburg sloot 2007 af met een negatief eigen vermogen. Oorzaken zijn:

- gemaakte kosten (inclusief productieverlies) in verband met investeringen in kwaliteit;
- gemaakte kosten in verband met de reorganisatie van het bedrijfsbureau en in verband met opschoning en overdracht van (een deel van) het archief naar het Rijksarchief;
- minder productie sectoren straf en kanton.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4. Het aandeel rechters op het totale personeelsbestand komt overeen met het landelijk gemiddelde. Het aandeel vrouwen was kleiner dan het landelijk gemiddelde. Ook hier speelt de kleinschaligheid van de Rechtbank Middelburg een rol. De leeftijd van rechters is hoger, althans het aandeel rechters van 50 jaar en ouder; dat was in Middelburg 59%, waar dat landelijk 44% was.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1. Er zijn in 2007 door de sectoren minder zaken voor publicatie aangeleverd. Procentueel gezien wordt er nauwelijks van het landelijk gemiddelde afgeweken. In 2008 wordt extra aandacht geschonken aan publicatie van uitspraken, gezien het belang van openheid, transparantie en externe oriëntatie. Om structureel meer uitspraken op Rechtspraak.nl te zetten en de plaatsing zo efficiënt mogelijk te laten verlopen, heeft het bestuur besloten het anonimiseren van uitspraken door de sectoren zelf te laten uitvoeren. Het aandeel doorverwijzingen naar mediation is vergeleken met de andere gerechten aan de lage kant. Ook hier speelt de kleinschaligheid van de Rechtbank Middelburg een rol.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2. Er zijn in 2007 geen gehonoreerde wrakingen geweest. In 2006 waren er drie gegronde klachten en in 2007 één op een totaal van respectievelijk 13 en 11.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	67%	> 75%	67%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	47%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	86%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	90%	> 70%	58%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	83%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	58%	> 70%	76%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	82%	> 85%	79%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	78%	> 80%	70%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	59%	> 70%	64%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	49%	>50% ¹⁾	40%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken 2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	61	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	13	9	8
Scheidingszaak	16	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	9	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	18	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	42	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	33	30	33
Belastingzaak	40	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	13	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	20	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	3	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	3	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	45	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	15	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	3	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	26	8	9
Familiezaak	4	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	8	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	0%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	11%	7%
Strafzaken	8%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	105%	100%	95%	99%
Bestuursrecht	104%	93%	108%	106%
Vreemdelingenkamer	102%	89%	134%	117%
Belastingrecht	112%	97%	88%	102%
Strafrecht	86%	95%	95%	97%
Kantonzaken	94%	102%	96%	99%
Totaal	95%	100%	97%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		prijs per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afspraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afspraak
Productgroepen bij rechtbanken				
Civil recht	8,9	97%	542	98%
Bestuursrecht	19,4	100%	1,333	101%
Vreemdelingenkamer	11,4	100%	883	88%
Belastingrecht	8,3	92%	474	90%
Strafrecht	4,9	96%	546	117%
Kantonzaken	1,2	96%	88	106%
Totaal	4,3	101%	313	105%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde 2006	2007
Civil recht	61	97%	90%
Bestuursrecht	69	104%	101%
Vreemdelingenkamer	77	104%	102%
Belastingrecht	57	83%	84%
Strafrecht	111	117%	105%
Kantonzaken	71	115%	106%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.336	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	-1,7%	2,2%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	3,2%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	5,5%	5,2%

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters – ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	22%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	78%	77%

Tabel 9: man – vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
	RA %	RA %	GA %	GA %
Percentage vrouwen	39%	50%	60%	66%
Percentage mannen	61%	50%	40%	34%
Tot en met 39 jaar	8%	18%	48%	51%
40 tot en met 49 jaar	32%	38%	29%	28%
50 tot en met 59 jaar	43%	30%	23%	17%
60 jaar en ouder	16%	14%	1%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	65	166
Aantal geslaagde mediations	9	63
Aantal klachten	11	38
Percentage gehonoreerde klachten	9%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0	0,8
Gepubliceerde uitspraken	215	

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

de Rechtspraak

Rechtbank Middelburg

Kengetallen 2007 Rechtbank Roermond

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. Het in 2005 gehouden klantwaarderingsonderzoek (KWO) resulteerde in uitslagen die vrijwel op alle kengetallen rond de norm of daarboven lagen. Alleen op de indicator “tevredenheid professionele klanten over de motivering van de beslissing” was een duidelijk lagere uitslag. De sector civiel heeft dit onderwerp besproken in de klantenpanels handel en familie. De aanbevelingen zijn momenteel onderwerp van gesprek in de sector. De sector straf is in 2007 als pilot gestart met het toepassen van de Promis-methodiek. Dit heeft er in geresulteerd dat alle meervoudige uitspraken, inclusief de meervoudige uitspraken van de kinderrechter volgens de Promis-methode zijn gemotiveerd.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien. Een groot aantal doorlooptijden van de zaken bij Rechtbank Roermond ligt onder de als doel gestelde doorlooptijden. Tevens liggen de gemiddelde doorlooptijden in Roermond vrijwel allemaal rond het landelijk gemiddelde of ruim daaronder. Vreemdelingenzaken en belastingzaken duurden langer dan het gemiddelde over Nederland. De rechtbank voldoet, m.u.v. de categorieën belastingzaken en overtredingen, nu al aan de onlangs vastgestelde normering van doorlooptijden voor het jaar 2010. De rechtbank richt zich voor 2008 en volgende jaren met name op die normering.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meervoudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. De doelstelling om 15% MK-strafzaken te realiseren is niet haalbaar gebleken. In 10% van de uitspraken is sprake van een MK-uitspraak. Daarbij hebben de beschikbare zittingscapaciteit en de inspanningen ten behoeve van Promis, die een fors beslag hebben gelegd op de inzet van rechters en ondersteuning een rol gespeeld.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. In 2007 is er sprake van een omslag: na jaren van groei in de uitstroom van zaken is er voor 2007 sprake van een onverwachte daling. Vergeleken met 2006 zijn er 910 zaken minder uitgestroomd. Het verschil met de prognose 2007 bedraagt zelfs 3530 zaken. De lagere uitstroom is het directe gevolg van een lagere instroom. Omdat ook voor het afgelopen jaar geldt dat in grote lijnen evenveel zaken zijn afgedaan als instroomden en er geen sprake is van te grote werkvoorraden, is de totale uitstroom minder dan verwacht.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakswaarte en uurtarieven. In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. De productgroepprijs van de rechtbank totaal ligt precies op het niveau van de afspraak. Ten opzichte van de afspraak per sector is sprake van een overschrijding in de productgroepen Bestuur, VK en Straf.

Gemiddelde werklast per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. De gewogen productie is gedeeld door het aantal afgehandelde zaken. In hoofdstuk 1.3 is een nadere uitleg te vinden. Het aantal uren per zaak kwam uit beneden de afspraak. Bij civiel recht, strafrecht en kantonzaken is het aandeel zware zaken (gemeten in genormeerde werklast per zaak) teruggelopen ten opzichte van 2006.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Deze worden vergeleken met de landelijk gemiddelde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht. Doordat de uitstroom is achtergebleven bij de prognose maar de formatie was afgestemd op de

prognose, kwam het uurtarief hoger uit dan afgesproken. Waar mogelijk is in de loop van het jaar de formatie aangepast aan de verlaagde instroom, maar de praktijk wijst uit dat daarbij altijd sprake is van een vertraging en dat vaste dienstverbanden hierbij een belemmering vormen. Ten opzichte van de landelijke tarieven moet rekening worden gehouden met het feit dat rechtbank Roermond in 2007 een bedrag van circa € 422.000 heeft geïnvesteerd in kwaliteit. In de landelijke tarieven voor 2007 is nog geen component ten behoeve van kwaliteit opgenomen. Alle uurtarieven tezamen genomen was de productiviteit in Roermond vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. Ook de arbeidsproductiviteit kwam daarmee overeen. Rechtbank Roermond laat voor 2007 een negatief resultaat zien. Dit wordt veroorzaakt door een aantal factoren:

- een lagere instroom, waardoor ook een lagere uitstroom is gerealiseerd als verwacht. Het is in de praktijk niet mogelijk de formatie direct op deze ontwikkeling aan te passen, waardoor de kosten ten behoeve van de productie en de opbrengst van de productie niet met elkaar in de pas lopen;
- inzet van formatie op kwaliteitsactiviteiten die niet in de bekostiging zaten (te weten 2,88 fte RA en 2,24 fte GA).

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4.

De verhouding aantal rechters–overig personeel wordt voor een belangrijk deel bepaald door het vigerende delegatiepatroon. Doordat de delegatie van rechterstaken naar de ondersteuning bij rechtbank Roermond vergaand is doorgevoerd, wijkt de verhouding bij rechtbank Roermond af van het landelijk beeld. Het aandeel vrouwelijke rechters is met 41% wat lager dan het landelijk gemiddelde van 50%. De rechters in Roermond zijn wat ouder; 61% is ouder dan 50 jaar, terwijl dit landelijk 44% is.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1. Ten opzichte van 2006 is het aantal geleverde zaken aan rechtspraak.nl toegenomen. Rechtbank Roermond blijft echter achter bij het landelijk gemiddelde. Om een hoger aandeel te realiseren

worden in 2008 de te hanteren criteria en werkwijze in de sectoren nader bezien. Het blijkt dat binnen de rechtbank Roermond het aantal zaken dat doorverwezen wordt voor mediation in 2007 fors is gedaald. Dit wordt onderzocht en de resultaten hiervan worden geanalyseerd. Op basis van deze analyse wordt een plan van aanpak voor 2008 opgesteld.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2. Het aantal klachten is afgenomen van 15 in 2006 naar 13 in 2007. Het aantal gegronde klachten is gedaald van 5 naar 3. Hiermee wordt de doelstelling voor 2007, dat het aandeel gegronde klachten lager is dan in 2006, gerealiseerd. In heel 2007 is één wrakingverzoek gehonoreerd.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2005	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	70%	> 75%	74%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	53%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	88%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	83%	> 70%	52%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	84%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	69%	> 70%	76%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	84%	> 85%	78%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	72%	> 80%	70%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	64%	> 70%	57%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	61%	>50% ¹⁾	59%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken 2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	49	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	5	9	8
Scheidingszaak	16	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	7	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	20	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	28	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	37	30	33
Belastingzaak	63	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	11	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	16	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	4	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	4	5	5
Kantonzaken			
arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	38	44	43
handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	14	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	2	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	5	8	9
Familiezaak	7	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	6	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	0%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	11%	7%
Strafzaken	10%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	100%	100%	98%	99%
Bestuursrecht	87%	93%	99%	106%
Vreemdelingenkamer	86%	89%	111%	117%
Belastingrecht	130%	97%	104%	102%
Strafrecht	93%	95%	96%	97%
Kantonzaken	99%	102%	100%	99%
Totaal	97%	100%	100%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	realisatie	tijd per zaak t.o.v. (%)	realisatie	prijs per zaak t.o.v. (%)
Productgroepen bij rechtbanken	in uren	afpraak	in Euro	afpraak
Civil recht	8,2	97%	537	100%
Bestuursrecht	19,5	104%	1.340	110%
Vreemdelingenkamer	6,6	95%	547	103%
Belastingrecht	8,2	73%	559	77%
Strafrecht	4,7	88%	530	103%
Kantonzaken	1,3	99%	89	104%
Totaal	3,9	95%	291	100%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde	
		2006	2007
Civil recht	65	105%	96%
Bestuursrecht	69	104%	101%
Vreemdelingenkamer	83	112%	110%
Belastingrecht	68	99%	100%
Strafrecht	113	120%	107%
Kantonzaken	66	107%	99%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.137	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	-0,6%	2,2%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	4,0%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	5,2%	5,2%

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters – ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	21%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	79%	77%

Tabel 9: man – vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank RA %	19 rb totaal RA %	rechtbank GA %	19 rb totaal GA %
Percentage vrouwen	41%	50%	65%	66%
Percentage mannen	59%	50%	35%	34%
Tot en met 39 jaar	15%	18%	40%	51%
40 tot en met 49 jaar	24%	38%	39%	28%
50 tot en met 59 jaar	54%	30%	19%	17%
60 jaar en ouder	7%	14%	2%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	9	166
Aantal geslaagde mediations	6	63
Aantal klachten	13	38
Percentage gehonoreerde klachten	23%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	1	0,8
Gepubliceerde uitspraken	143	

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Rechtbank Rotterdam

Samenvatting

De resultaten van het bij de rechtbank Rotterdam gehouden klantwaarderingsonderzoek zijn goed. Bij veel zaakscategorieën ligt de gemiddelde duur van de gerechtelijke procedure boven het landelijk gemiddelde; de oorzaken hiervan zijn divers. Waar mogelijk zijn maatregelen genomen procedures te bekorten. Het aandeel MK-vonnissen ligt in sommige sectoren beneden de landelijk vastgestelde norm; dit is voornamelijk het gevolg van het aanbod van zaken. Ondanks de meerproductie in aantallen zaken ten opzichte van de bestuursafpraak kwamen de uurtarieven in de meeste sectoren boven de bestuursafpraak en het landelijk tarief uit. Dit is veroorzaakt doordat de productie uitgedrukt in (genormeerde) werklast onder de bestuursafpraak lag. Toch is het jaar afgesloten met een positief financieel resultaat. Het aantal door de Klachtencommissie behandelde klachten is afgenomen, maar het percentage gegronde klachten is gestegen. In 2007 werd geen van de wrakingsverzoeken gehonoreerd.

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. De rechtbank heeft in 2007 een klantwaarderingsonderzoek (KWO) laten uitvoeren onder professionele ketenpartners (zoals officieren van justitie en advocaten) en rechtzoekende burgers. De rechtbank scoort op alle kengetallen uit het klantwaarderingsonderzoek boven de geformuleerde landelijke doelstellingen, met uitzondering van tevredenheid bij professionele klanten over de doorlooptijden. Het gerechtshof heeft een ambitie geformuleerd voor de periode tot 2015. De gemiddelde waardering dient te zijn verhoogd van de huidige 7 naar een 7,5 in 2011 en een 8 in 2015. In 2008 wordt daartoe een meerjarenverbeterplan in het Bestuur vastgesteld.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien.

Ondanks dat in 2007 globaal gezien de doorlooptijden zijn afgenomen, lag bij veel zaakscategorieën de gemiddelde duur van de procedure boven het landelijk gemiddelde. Dit is kennelijk van invloed op de tevredenheid van professionals

over de doorlooptijden. die achter bleef bij het landelijk gemiddelde (28% vs 40%). Rechtzoekenden waren aanmerkelijk tevredener: 63%. Bij de sector civiel recht duren alle onderscheiden proceduuretypen relatief lang. De oorzaken zijn divers. De sector was in 2007 relatief soepel met het verlenen van uitstel; het rolreglement wordt niet strikt gehandhaafd. Daarnaast werden er in verhouding veel ingewikkelde zaken aangebracht, waarbij met enige regelmaat zaken op de parkeerrol werden gezet in afwachting van arbitrage in het buitenland. Ten derde hadden de rechters relatief weinig ervaring in het civiele recht. Ten vierde is gebleken dat de efficiëntie in het werkproces verbeterd kan worden. Tot slot is door een actief rolbeleid het aantal zaken op de parkeerrol verminderd waardoor er relatief veel ‘oude’ zaken zijn uitgestroomd. Voor 2008 is het verbeterplan ‘Afgewogen procederen’ opgesteld dat onder andere tot doel heeft deze doorlooptijden te bekorten.

De duur van de strafzaken, inclusief die bij de kinderrechter is in 2007 substantieel afgenomen ten opzichte van 2006. Toch duurden de meer-voudige strafzaken en het uitwerken van vonnissen langer dan gemiddeld in Nederland. In Rotterdam kwamen zeer veel pro forma behandelingen en aanhoudingen voor, wat een negatief effect heeft op de procedureduur. De sectorleiding heeft maatregelen genomen die aan het einde van 2009 voor een gezonde sector strafrecht moeten zorgen. Gezond in de zin van productie en financiën, maar ook in termen van werkplezier en deskundigheid. De doorlooptijden vreemdelingenzaken en belastingzaken zijn lang. Bij belastingzaken stroomden in 2007 meer langlopende procedures uit dan in 2006, het jaar na invoering van de belastingrechtspraak. De gemiddelde doorlooptijd van bodemzaken bestuursrecht was circa tien weken korter dan het landelijke gemiddelde. Naar de oorzaken van de relatief lange doorlooptijden bij de kantonsector wordt een onderzoek ingesteld.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Achtergronden bij dit kengetal zijn te vinden in hoofdstuk 1.2.3.

In 2007 is van alle verzoekschriftprocedures in slechts 1% meervoudig behandeld. Van alle strafzaken is 9% meervoudig behandeld

terwijl de landelijke norm 15% bedroeg. In principe geldt dat in Rotterdam elke zaak die MK-waardig is daadwerkelijk meervoudig wordt afgedaan. Dat het MK-aandeel beneden de norm ligt, houdt enerzijds verband met het gebrek aan MK-voorzitters, waardoor aan het OM slechts een beperkt MK-aanbod kan worden gedaan. Daarnaast wordt veel zittingsruimte gebruikt voor mega- en mini-megazaken en hiermee verband houdende proformabehandelingen. Het aandeel meervoudig behandelde bestuurszaken lag met 9% boven de landelijke norm.

Productie ten opzichte van de bestuursafpraak en ten opzichte van de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. Het aantal afgehandelde zaken is op totaalniveau hoger dan afgesproken. Dit komt voornamelijk door de stijging van het aantal belasting- en kantonzaken. In alle productgroepen kon de instroom in grote lijnen verwerkt worden, waarbij de voorraden vreemdelingenzaken en belastingzaken zijn teruggebracht.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakswaarte en uurtarieven.

In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. De kosten per zaak waren totaal gezien iets lager dan de bestuursafspraken. Dit is het gevolg van een groter aantal kantonzaken dan afgesproken en daarvan is de zaakswaarte relatief gering.

Gemiddelde werklast per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. In hoofdstuk 1.3 is een nadere uitleg te vinden.

De gerealiseerde gemiddelde werklast per zaak lag met uitzondering van de vreemdelingenzaken en de belastingzaken onder de afspraak: er werden verhoudingsgewijs meer lichte zaken afgedaan dan vooraf verwacht. Dit was vooral een gevolg van het aanbod van zaken. Ook het niet halen van de doelstelling om 12% van de strafzaken door de meervoudige kamer te laten behandelen, droeg daaraan bij.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht. Het uurtarief steeg ten opzichte van 2005, ook na correctie voor loon-prijsindexatie. Die toename werd veroorzaakt door civiel en straf. Bestuursregulier, belasting en kanton hebben juist een daling van het gemiddelde uurtarief weten te realiseren. Een van de oorzaken voor de stijging was de uitstroom van relatief minder zware zaken. Totaal gezien kwam de productiviteit wat lager uit dan het landelijk gemiddelde. Dit gold ook voor de arbeidsproductiviteit. Door een positief financieel resultaat groeide het eigen vermogen in 2007 tot 5,2% van de gemiddelde omzet in de laatste drie jaar. De doelstelling voor wat betreft het ziekteverzuim gehaald.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4.

Het aandeel van 22% rechters is vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde van 23%. Het percentage vrouwen is zowel bij rechters als bij niet-rechters hoger dan landelijk. De leeftijdsopbouw van de rechters in Rotterdam is vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. De niet-rechters zijn jonger dan gemiddeld; 59% is jonger dan 39 jaar tegenover gemiddeld 51%.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1.

De rechtbank heeft 8% minder uitspraken gepubliceerd dan vorig jaar. De rechtbank publiceerde verhoudingsgewijs minder uitspraken dan landelijk gezien het geval was. In totaal zijn 292 zaken doorverwezen naar mediation en daarvan is 37% geslaagd. Civiel-familie heeft de meeste zaken doorverwezen naar mediation.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2.

Het aantal klachten bedroeg 56, waarvan twintig gegronnd waren. Het totale aantal klachten is vrijwel gelijk aan 2006; wel valt op dat het percentage gegronde zaken is gestegen van 24% in 2006 tot 36% in 2007. Gedurende het jaar 2007 zijn er 26 wrakingsverzoeken ingediend; in 2006 waren dat er 35. Er zijn in 2007 geen wrakingen gehonoreerd.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2007	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	90%	> 75%	80%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	51%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	89%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	95%	> 70%	65%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	84%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	85%	> 70%	83%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	88%	> 85%	81%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	89%	> 80%	79%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	79%	> 70%	63%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	63%	>50% ¹⁾	28%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken 2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	81	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	12	9	8
Scheidingszaak	20	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	11	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	26	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	36	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	38	30	33
Belastingzaak	62	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	18	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	23	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	6	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	5	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	55	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	15	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	3	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	55	8	9
Familiezaak	8	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	8	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	1%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	9%	7%
Strafzaken	9%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	100%	100%	101%	99%
Bestuursrecht	90%	93%	100%	106%
Vreemdelingenkamer	86%	89%	113%	117%
Belastingrecht	121%	97%	115%	102%
Strafrecht	95%	95%	98%	97%
Kantonzaken	114%	102%	99%	99%
Totaal	107%	100%	100%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		prijs per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afspraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afspraak
Productgroepen bij rechtbanken				
Civil recht	7,5	88%	534	106%
Bestuursrecht	18,2	96%	1.151	99%
Vreemdelingenkamer	6,5	105%	527	132%
Belastingrecht	7,8	132%	488	134%
Strafrecht	4,8	83%	595	112%
Kantonzaken	1,3	85%	82	94%
Totaal	3,3	83%	255	98%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde 2006	2007
Civil recht	71	114%	105%
Bestuursrecht	63	96%	93%
Vreemdelingenkamer	81	109%	107%
Belastingrecht	62	91%	91%
Strafrecht	124	131%	117%
Kantonzaken	61	99%	92%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.026	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	5,2%	2,2%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	2,6%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	5,9%	5,2%

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	22%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	78%	77%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank RA %	19 rb totaal RA %	rechtbank GA %	19 rb totaal GA %
Percentage vrouwen	54%	50%	71%	66%
Percentage mannen	46%	50%	29%	34%
Tot en met 39 jaar	24%	18%	59%	51%
40 tot en met 49 jaar	32%	38%	25%	28%
50 tot en met 59 jaar	29%	30%	15%	17%
60 jaar en ouder	15%	14%	2%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	292	166
Aantal geslaagde mediations	101	63
Aantal klachten	56	38
Percentage gehonoreerde klachten	36%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0	0,8
Gepubliceerde uitspraken	517	

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Rechtbank Utrecht

Samenvatting

Uit een klantwaarderingsonderzoek en de opvolgende klantenpanels komt naar voren dat professionele partners (zoals officieren van justitie en advocaten) een zeer positief beeld hebben van de rechtbank Utrecht. Vrijwel alle doorlooptijden liggen onder het landelijke gemiddelde. Aan de landelijke norm voor MK-zaken is in het algemeen nog niet voldaan. De gerealiseerde productie van het totale gerecht ligt, vooral als gevolg van de tegenvallende instroom, 7% beneden de bestuursafspraken. De productiviteit in 2007 is over het algemeen veel hoger dan in 2006 en is evenals de arbeidsproductiviteit vrijwel gelijk aan het landelijk gemiddelde. Het ziekteverzuim ligt onder de norm van 6%. Het eigenvermogen bedraagt ultimo 2007 € - 1.259.475.

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. In 2005 heeft rechtbank Utrecht een tweede klantwaarderingsonderzoek gehouden. Op advies van Prisma zijn alleen de professionele partners bevraagd. Omdat een onderzoek onder justitiabelen over het algemeen eenzelfde beeld zou geven. Het totaalbeeld van de rechtbank naar aanleiding van het KWO 2005 is zeer positief. In de opvolgende klantenpanels werd bij alle sectoren door de professionele partners aangegeven dat zij de rechtbank Utrecht tot de beste van het land vonden behoren. Alleen de tevredenheid over de motivering van de beslissing blijft enigszins achter bij de landelijke norm.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien.

De duur van vrijwel alle procedures zijn korter dan of ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde. Alleen de verzoekschriftprocedures (gemiddeld 12 weken) en MK-strafzaken (gemiddeld 15 weken) duurden gemiddeld langer dan landelijk.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meer-voudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. Het MK-aandeel bij de verzoekschriftprocedure handelszaak was onder de landelijke norm. In 2008 zullen de interne richtlijnen voor MK-zaken nader worden bekeken op mogelijkheden tot verhoging van het MK-aandeel. Bij bodemzaken bestuur lag het aandeel MK-zaken (6%) in de buurt van de landelijke norm. Voor 2008 wordt 9% beoogd. Het aandeel MK-strafzaken was in 2007 de resultante van het convenant tussen OM en ZM, waarin het zaaksaanbod van de kant van het OM bepalend is geweest. De rechtbank heeft nog weinig invloed kunnen uitoefenen op dat aandeel. De rechtbank wil in stappen het aandeel in 2010 op 15% brengen. Een en ander hangt ook samen met een succesvolle invoering van de Wet OM-afdoening. Vooralsnog is de strafsector niet in staat om in alle gevallen slechts één rechter-plaatsvervanger dan wel opleiding in een meer-voudige combinatie te plaatsen. De rechtbank zal daar verder op sturen.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. De gerealiseerde productie van het totale gerecht lag 7% beneden de bestuursafspraken Dit was het gevolg van de tegenvallende instroom bij de bestuurssector (reguliere bestuurszaken, vreemdelingenzaken en belastingzaken) en de kanton-sector. De totale productie in de strafsector ligt boven de gemaakte bestuursafspraken. De productie van civiele zaken ligt nagenoeg op het jaarplan. Het aantal afgehandelde zaken bij de zaaksgroepen bestuur, vreemdelingenkamer, belasting en kanton lag duidelijk onder de bestuursafspraken; door tegenvallende instroom hebben deze sectoren hun productie-afspraken niet na kunnen komen. In de bestuurssector is ingeteerd op de voorraden.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakswaarte en uurtarieven. In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. De gerealiseerde prijs per zaak voor het totale gerecht ligt 8% boven de bestuursafspraken. Bij alle productgroepen, behalve bij vreemdelingen-zaken, is de gerealiseerde productgroepprijs hoger dan de bestuursafpraak daarover. Door investeringen in kwaliteit zijn de personele kosten gestegen en door de tegenvallende productie zijn de productgroepprijzen over het algemeen hoger dan de bestuursafspraken.

Gemiddelde werklust per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. De gewogen productie is gedeeld door het aantal afgehandelde zaken. In hoofdstuk 1.3 is een nadere uitleg te vinden. De gemiddelde zaakswaarte van de afgedane zaken was gelijk aan de bestuursafpraak vooraf. Bij de zaaksgroepen civiel, bestuur, vreemdelingenkamer en straf lag de gerealiseerde gemiddelde zaakswaarte onder de bestuursafspraken; er werden bij die zaaksgroepen verhoudingsgevijs meer lichtere zaken afgedaan dan vooraf verwacht.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Deze worden vergeleken met de landelijk gemiddelde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht. De productiviteit (gemeten in uurtarieven) in 2007 is over het algemeen hoger dan in 2006; gemiddeld 23% hoger. De uurtarieven bij de civiele sector en bij de zaaksgroepen vreemdelingen-zaken waren lager dan de landelijke gemiddelden. Bij de overige sectoren waren ze hoger. De afwijkingen t.o.v. de landelijke normen dienen nader onderzocht te worden. Doordat als gevolg van de tegenvallende instroom minder zaken werden afgehandeld dan gepland en door hoge personele kosten ten gevolge van kwaliteitsinvesteringen zijn in het algemeen de uurtarieven boven de bestuursaf-

spraak uitgekomen. Zoals met de Raad is afgesproken heeft de rechtbank een substantiële extra investering in kwaliteit gedaan. De kosten hiervan vertalen zich voornamelijk in personele lasten. Het negatieve financiële resultaat over 2007 leidde tot een negatief eigen vermogen: - € 2.123.698. Het ziekteverzuim ligt onder de norm van 6%. Voor rechters bedroeg het 4% en voor niet-rechters 5,1%.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4. Het aandeel rechters op de totale personeelsomvang van 23% is gelijk aan het gemiddelde in Nederland. Het percentage vrouwelijke rechters van 64% ligt duidelijk boven het gemiddelde van 50% bij alle rechtbanken. Ongeveer tweederde van de het niet-rechtelijke personeel is vrouw, vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10).

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1. Het totaal aantal doorverwijzingen naar mediation bedraagt 363 zaken, waarvan 154 (42%) geslaagde mediations zijn.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2. Er was in 2007 geen wrakingszaak. Er zijn 57 klachten in 2007 ingediend, tegenover 56 in 2006. Het aantal gegronde klachten is afgenomen met 10%.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2005	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	n.v.t.	> 75%	76%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	46%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	n.v.t.	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	n.v.t.	> 70%	53%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	70%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	n.v.t.	> 70%	72%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	n.v.t.	> 85%	71%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	n.v.t.	> 80%	75%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	n.v.t.	> 70%	58%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	n.v.t.	>50% ¹⁾	39%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken	
		2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	58	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	12	9	8
Scheidingszaak	16	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	7	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	19	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	36	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	30	30	33
Belastingzaak	49	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	15	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	14	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	5	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	5	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	34	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	14	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	3	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	11	8	9
Familiezaak	3	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	7	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	1%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	6%	7%
Strafzaken	9%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	99%	100%	99%	99%
Bestuursrecht	89%	93%	104%	106%
Vreemdelingenkamer	92%	89%	106%	117%
Belastingrecht	78%	97%	109%	102%
Strafrecht	101%	95%	100%	97%
Kantonzaken	90%	102%	98%	99%
Totaal	93%	100%	99%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		prijs per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afspraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afspraak
Productgroepen bij rechtbanken				
Civil recht	8,4	99%	532	102%
Bestuursrecht	18,6	96%	1.329	125%
Vreemdelingenkamer	5,7	94%	413	81%
Belastingrecht	9,4	107%	682	106%
Strafrecht	4,4	93%	506	102%
Kantonzaken	1,3	102%	92	111%
Totaal	3,6	100%	270	108%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief	(%) van landelijk gemiddelde	
	Euro	2006	2007
Civil recht	63	102%	94%
Bestuursrecht	72	108%	106%
Vreemdelingenkamer	73	98%	96%
Belastingrecht	73	106%	107%
Strafrecht	114	120%	108%
Kantonzaken	71	115%	106%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.132	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	-4,2%	2,2%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	4,0%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	5,1%	5,2%

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	23%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	77%	77%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
	RA %	RA %	GA %	GA %
Percentage vrouwen	64%	50%	65%	66%
Percentage mannen	36%	50%	35%	34%
Tot en met 39 jaar	22%	18%	56%	51%
40 tot en met 49 jaar	44%	38%	25%	28%
50 tot en met 59 jaar	24%	30%	15%	17%
60 jaar en ouder	9%	14%	4%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	363	166
Aantal geslaagde mediations	154	63
Aantal klachten	57	38
Percentage gehonoreerde klachten	4%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0	0,8
Gepubliceerde uitspraken	469	

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Rechtbank Zutphen

Samenvatting

In 2007 is de rechtbank Zutphen geconfronteerd met een dalende instroom van zaken in vrijwel alle productgroepen. De instroom familiezaken nam echter sterk toe. De rechtbank is als gevolg van de tegenvallende instroom geconfronteerd met een ‘minderproductie’ ten opzichte van de bestuursafspraken en moet dus een groot bedrag terugbetalen als gevolg hiervan. Zoveel als mogelijk is getracht in te spelen op de onverwachte ontwikkelingen in de instroom. Bij de afdeling familiezaken is personeel aangetrokken, terwijl bij bijvoorbeeld de sector bestuursrecht het personeelsbestand is gekrompen. Ook is extra geïnvesteerd in kwaliteitsbevordering. Al met al sluit de rechtbank Zutphen 2007 af met een negatief eigen vermogen.

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. De rechtbank Zutphen heeft in 2006 een klantwaarderingsonderzoek (KWO) laten uitvoeren onder professionele partners (zoals officieren van justitie en advocaten) en rechtzoekende burgers. De rechtbank scoort op nagenoeg alle kengetallen uit het KWO boven of rond de landelijke doelstellingen. De rechtbank is in 2007 gestart met het verbeteren van de leesbaarheid en motivering van strafvonnissen door gebruik te maken van Promis.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien.

Bij vrijwel alle zaaks categorieën ligt de gemiddelde duur van de gerechtelijke procedures onder of rond de landelijk gemiddelde duur. Vooral de handelszaken met verweer (civiel) worden relatief snel afgehandeld. In lijn daarmee is de tevredenheid van professionele partners en rechtzoekenden over de doorlooptijden, die boven het landelijke gemiddelde ligt. De rechtbank is de procedures bestuurszaken aan het verkorten.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meervoudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. In de sector civiel wordt niet voldaan aan de landelijke doelstellingen voor het meervoudig behandelen van zaken. Deze sector heeft een ander kwaliteitsinstrument ingezet om de kwaliteit van de vonnissen te waarborgen. In alle gevallen worden de enkelvoudige vonnissen door een andere rechter meegelezen. Er kijken dus altijd twee rechters naar een zaak. Binnen de productgroep bestuur regulier zijn fors meer zaken meervoudig behandeld dan in voorgaande jaren. Waar voorheen de nadruk lag op het enkelvoudig behandelen van zaken, is in 2007 nadrukkelijk beleid gevoerd op het meervoudig behandelen van zaken als kwaliteitsimpuls. Dit geldt tevens voor de belastingzaken.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. In 2007 is de rechtbank Zutphen geconfronteerd met een dalende instroom. Uit eerdere rapportages is gebleken dat dit een landelijk beeld was. Deze ‘lagere’ instroom is er de oorzaak van dat de rechtbank niet heeft kunnen voldoen aan de gemaakte productieafspraken. Alleen bij belastingzaken was de voorraad dusdanig hoog, dat bij een lage instroom, toch voldoende kon worden geproduceerd. In alle sectoren is minder dan afgesproken, maar meer geproduceerd dan dat er zaken zijn ingestroomd. Alleen bij de strafsector, zijn meer zaken ingestroomd dan geproduceerd. Er is dus een voorraad strafzaken ontstaan.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. Met uitzondering van de sector kanton, ligt de gerealiseerde kostprijs per zaak boven de afspraak. De sector kanton heeft de kosten laag kunnen houden door minder personeel in te zetten dan gebudgetteerd. Voor de productgroep belasting geldt dat de gemiddelde zaakswaarte flink hoger is uitgevallen dan afgesproken. Daar is ook meer personeel voor ingezet, waardoor de kosten boven het budget uit zijn gekomen. Voor de andere productgroepen zijn minder zaken geleverd dan afgesproken, waardoor de kostprijs per zaak hoger uitvalt.

Gemiddelde werklast per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. In hoofdstuk 1.3 is een nadere uitleg te vinden. De (genormeerde) werklast per zaak is bij de productgroepen vreemdelingen en belasting hoger dan de afspraak. Met andere woorden: er zijn verhoudingsgewijs meer zware zaken afgedaan dan vooraf verwacht. Het was vooral een gevolg van het aanbod van zaken, maar ook van het overtreffen van de afspraak over meervoudig te behandelen zaken met een hoge werklast. De productgroepen civiel, straf en kanton realiseren een lagere werklast per zaak. De zwaarte van het aanbod van zaken week af van de verwachting. In totaal kwam de werklast per zaak lager uit dan de bestuursafpraak.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht. Het uurtarief strafsector en kantonsector ligt duidelijk boven de afspraak. De oorzaak is dat er minder zaken en dus minder werklast is gerealiseerd. Ondanks de lagere productie zijn voor de productgroepen wel de gebudgetteerde kosten gemaakt. Totaal bezien is de productiviteit vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. De gemiddelde rechtbankbrede arbeidsproductiviteit is eveneens hoger dan het landelijk gemiddelde. Door de hogere kosten en de verrekening van het minderwerk, komt de rechtbank uit op een negatief eigen vermogen ad € 113.000.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4.

Het aandeel rechters in de totale bezetting is gelijk aan het landelijke gemiddelde. Het percentage vrouwen is bij de rechterlijke macht (41%) behoorlijk lager dan het percentage bij de ondersteuning (63%). Er wordt hierop geen aannamebeleid gevoerd. Het is overigens een landelijk beeld.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1. De rechtbank Zutphen heeft 505 uitspraken gepubliceerd. Dit zijn bijna 150 zaken meer dan in 2006. De afdeling communicatie heeft op verschillende manieren het aanleveren van vonnissen ter publicatie actief bevorderd. Een voorbeeld is het in samenspraak met de sector opstellen van criteria voor publicatie. Daarnaast stelt nagenoeg iedere sector een persrechter beschikbaar. Ten opzichte van 2006 heeft de rechtbank Zutphen meer zaken doorverwezen naar mediation. Wel is het slagingspercentage wat lager dan het landelijk gemiddelde. Hoewel in de familierechtelijke zaken het percentage bijna daarmee overeenkomt, blijft het aantal geslaagde zaken in de sectoren handel, kanton en bestuursrecht achter. In 2008 zal nader worden onderzocht wat de oorzaken hiervan zijn en hoe het slagingspercentage verbeterd kan worden. Het mediationbureau heeft in 2007 extra aandacht gegeven aan mediation door bijeenkomsten te organiseren met betrokken partijen (rechters, mediators en advocaten). Daar is met elkaar onderzocht welke geschillen het beste opgelost kunnen worden met mediation.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2. In 2007 zijn zeven wrakingsverzoeken binnen gekomen. Geen van de verzoeken is gegrond verklaard. Vijf zijn afgewezen en in twee gevallen is het verzoek niet-ontvankelijk verklaard. De wrakingsverzoeken gaven geen aanleiding tot verbetermaatregelen. In 2007 zijn 37 formele klachten ontvangen. Dit is gelijk aan het aantal klachten in 2006. Er zijn vier klachten gegrond verklaard. Deze klachten hebben geleid tot maatregelen om de organisatie te verbeteren. Zo zijn de procedures omtrent de toegangsbeveiliging aangepast en zijn bij de sector civiel, afdeling kort gedingen, maatregelen genomen om te voorkomen dat advocaten van partijen op een verschillend tijdstip op de hoogte worden gesteld van een vonnis. Een procesbeschrijving van niet vaak voorkomende beroepschriften moeten problemen bij de inschrijving ervan voorkomen. De registratie en bewaking van zaken is met het oog op een voortvarende afdoening na een heropening verbeterd.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2006	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	77%	> 75%	77%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	54%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	90%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	74%	> 70%	64%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	87%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	78%	> 70%	79%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	78%	> 85%	74%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	87%	> 80%	76%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	71%	> 70%	59%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	54%	>50% ¹⁾	53%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken	
		2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	52	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	5	9	8
Scheidingszaak	14	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	6	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	21	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	47	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	25	30	33
Belastingzaak	58	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	10	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	20	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	6	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	6	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	37	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	13	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	2	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	7	8	9
Familiezaak	3	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	5	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	0%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	7%	7%
Strafzaken	12%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	98%	100%	102%	99%
Bestuursrecht	86%	93%	107%	106%
Vreemdelingenkamer	83%	89%	114%	117%
Belastingrecht	103%	97%	122%	102%
Strafrecht	96%	95%	90%	97%
Kantonzaken	100%	102%	100%	99%
Totaal	98%	100%	100%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		prijs per zaak	
	realisatie	t.o.v. (%)	realisatie	t.o.v. (%)
	in uren	afpraak	in Euro	afpraak
Productgroepen bij rechtbanken				
Civiel recht	8,4	94%	541	104%
Bestuursrecht	19,0	101%	1.291	111%
Vreemdelingenkamer	6,8	109%	521	123%
Belastingrecht	12,0	146%	774	129%
Strafrecht	5,5	92%	601	114%
Kantonzaken	1,3	91%	99	99%
Totaal	3,9	94%	291	105%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde	
		2006	2007
Civil recht	65	103%	95%
Bestuursrecht	68	103%	100%
Vreemdelingenkamer	77	103%	101%
Belastingrecht	64	94%	94%
Strafrecht	109	115%	103%
Kantonzaken	75	122%	113%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.271	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	-0,7%	2,2%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	5,2%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	6,2%	5,2%

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters – ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	23%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	77%	77%

Tabel 9: man – vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank RA %	19 rb totaal RA %	rechtbank GA %	19 rb totaal GA %
Percentage vrouwen	41%	50%	63%	66%
Percentage mannen	59%	50%	37%	34%
Tot en met 39 jaar	19%	18%	45%	51%
40 tot en met 49 jaar	37%	38%	37%	28%
50 tot en met 59 jaar	27%	30%	18%	17%
60 jaar en ouder	17%	14%	0%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	147	166
Aantal geslaagde mediations	32	63
Aantal klachten	37	38
Percentage gehonoreerde klachten	11%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0	0,8
Gepubliceerde uitspraken	505	

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Rechtbank Zwolle-Lelystad

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. De rechtbank Zwolle-Lelystad heeft in 2005 een klantwaarderingsonderzoek (KWO) laten uitvoeren onder professionele partners (zoals officieren van justitie en advocaten). Zij konden aangeven hoe tevreden zij waren over een aantal kwaliteitsaspecten. Er is geen onderzoek gedaan naar de waardeningen van rechtzoekende burgers. De rechtbank scoort op nagenoeg alle kengetallen uit het klantwaarderingsonderzoek boven of rond de geformuleerde landelijke doelstellingen, met uitzondering van tevredenheid klanten over de motivering van de beslissing; 56% tegenover 65% landelijk. In 2007 hebben de sectoren civiel en kanton in aansluiting op het KWO klantenpanels gehouden, waarvan de uitkomsten positief waren. Zo zijn in de sector civiel de klantenpanels positief over het aanhoudingsbeleid, de motivering van beslissingen en de deskundigheid van de rechter. Er waren ook minder positieve zaken zoals de telefonische bereikbaarheid, waar in de komende tijd aandacht aan zal worden besteed. In 2006 is het klantenpanel van de sector bestuur gehouden met eveneens een positieve uitkomst. De goede score op tevredenheid kan ook worden verklaard door de relatief lage gerealiseerde doorlooptijden, vooral in de sectoren civiel, kanton en bestuur.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien.

Bij vrijwel alle zaaks categorieën ligt de gemiddelde duur van de gerechtelijke procedure rond het landelijk gemiddelde of daaronder. Vooral de arbeidzaken en handelszaken met verweer (sectoren kanton en civiel) worden snel afgehandeld. Ook de bodemzaken bij de sector bestuursrecht worden onder het landelijke gemiddelde afgehandeld. In lijn daarmee is er tevredenheid van professionals en rechtzoekenden over de doorlooptijden. De sector straf stuurt niet op doorlooptijden; in deze sector zijn wel afspraken gemaakt met het Openbaar Ministerie en het gerechtshof over inzendtermijnen van uitspraken en appeldossiers. Op deze termijnen wordt wel gestuurd.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meervoudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. Het aandeel MK is bij alle sectoren lager dan de norm. In het kader van de snelle afwikkeling van zaken ligt bij de rechtbank Zwolle-Lelystad de nadruk op enkelvoudige afdoening van zaken. Voor de strafsector geldt dat zij afhankelijk is van de aanlevering van MK-zaken door het Openbaar Ministerie. Het Openbaar Ministerie bepaalt in eerste instantie of een zaak enkelvoudig of meervoudig wordt aangebracht. Weliswaar wordt in het convenant met het parket gestuurd op een hoger percentage MK-afdoeningen, maar in de praktijk kan hier vanuit de rechtbank slechts in zeer geringe mate op worden gestuurd.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. In de sector bestuur is de gerealiseerde productie 88% van de bestuursafpraak. Dat de bestuursafpraak niet is gehaald wordt met name veroorzaakt door de zaaks categorie sociale verzekeringszaken. Ten tijde van het opstellen van het jaarplan 2007 was de verwachting dat het aandeel van deze zaken zou stijgen. Een verwachting die in 2007 niet is uitgekomen. De totale uitstroom was daardoor in 2007 hoger dan de instroom, waarmee de “ijzeren voorraad” voor deze categorie inmiddels is bereikt.

In de strafsector heeft een verschuiving plaatsgevonden van meervoudige afdoening naar enkelvoudige afdoening. Hierdoor is het aantal afgedane zaken toegenomen. Tevens is het aantal raadkamerzaken toegenomen. De vreemdelingensector wordt geconfronteerd met een vermindering van de instroom, maar was daardoor in de gelegenheid een aantal oude zaken af te doen en de voorraad te laten verminderen.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakzwaarte en uurtarieven. In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. De kosten per zaak lagen op totaalniveau (totaal rechtbank) iets onder de afgesproken kosten per zaak. De reden was dat de kosten voor de strafsector en de belastingsector lager uitkwamen doordat met dezelfde bezetting een hogere uitstroom is gerealiseerd dan de afspraak. Bij de sector straf heeft dit te maken met een groter aandeel lichtere zaakstypen (zie gemiddelde zaakzwaarte). Dat hield indirect ook een productiviteitsverlagend effect in (zie productiviteit).

Gemiddelde werklast per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. De gewogen productie is gedeeld door het aantal afgehandelde zaken. In hoofdstuk 1.3 is een omschrijving te vinden. De gerealiseerde gemiddelde werklast per zaak lag voor alle productgroepen van de rechtbank, behalve vreemdelingenzaken, onder de afspraak. Met andere woorden: er werden verhoudingsgewijs meer lichtere zaken afgedaan dan vooraf verwacht. Het was vooral een gevolg van het aanbod aan zaken.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Deze worden vergeleken met de landelijk gemiddelde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht. De productgroepprijs voor de totale rechtbank is lager dan de bestuursafpraak. De verklaring hiervoor ligt in het relatief groot aantal lichte zaken. Vooral in die sectoren waar het aantal afgedane MK-zaken fors is achtergebleven, zoals in de strafsector, resulteert dit in een hoger uurtarief ten opzichte van de bestuursafpraak. Het resultaat was in 2007 negatief, maar het in voorgaande jaren opgebouwde eigen vermogen was voldoende om dit negatieve resultaat op te vangen. Het negatieve resultaat wordt veroorzaakt door de getroffen voorziening in het kader

van de reorganisatie van het bureau bedrijfsvoering. Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2007 2,7% van de gemiddelde jaarlijkse baten.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4. Het percentage rechters op de totale personeelsomvang ligt met 20% onder het landelijke gemiddelde van 23%. Bij de rechters is het percentage vrouwen 43%, terwijl in de ondersteuning het percentage vrouwen 61% is. Daarmee is het aandeel van vrouwen bij de rechtbank Zwolle-Lelystad lager dan het gemiddelde van de 19 rechtbanken.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1. Het aantal van 347 gebuliceerde uitspraken is afgezet tegen alle uitspraken lager dan landelijk gemiddeld. Ten opzichte van 2006 is er wel een toename te constateren (2006: 0,59%). Daar waar mogelijk verwijst de rechtbank door naar mediation. Ten opzichte van het totaal aantal zaken is maar een gering deel van de zaken geschikt voor mediation. Relatief hoog is het aantal geslaagde mediations.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2. In 2007 zijn er geen gehonoreerde wrakingen geweest. Ten opzichte van 2006 is het aantal klachten afgenomen, terwijl het aantal gegronde klachten ten opzichte van 2006 significant lager is.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2005	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	n.v.t.	> 75%	79%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	46%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	n.v.t.	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	n.v.t.	> 70%	56%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	78%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	n.v.t.	> 70%	74%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	n.v.t.	> 85%	73%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	n.v.t.	> 80%	75%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	n.v.t.	> 70%	62%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	n.v.t.	>50% ¹⁾	42%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken), uitgezonderd kort gedingen en verstekzaken

Type 1e aanlegzaak	rechtbank in weken	gemiddelde alle rechtbanken 2006	2007
Civil recht			
Handelszaak met verweer	55	75	60
Verzoekschriftprocedure handelszaak	9	9	8
Scheidingszaak	15	16	16
Verzoekschriftprocedure bij de kinderrechter	9	8	8
Overige familiezaak excl. BOPZ (b.v. adoptie)	22	22	22
Bestuursrecht			
Bodemzaak bestuursrecht	36	43	46
Vreemdelingenzaak (incl. voorlopige voorzieningen)	41	30	33
Belastingzaak	50	38	53
Strafrecht			
Strafzaak meervoudig behandeld = MK	15	14	12
Uitwerken MK-vonnis strafzaak voor hoger beroep	12	18	19
Politierechterzaak (incl. economische)	6	5	5
Strafzaak bij de kinderrechter (enkelvoudig)	5	5	5
Kantonzaken			
Arbeids- of handelszaak met verweer en enquête/pleidooi/descente	31	44	43
Handelszaak met verweer zonder enquête/pleidooi/descente	13	15	16
Verzoekschriftprocedure ontbinding arbeidsovereenkomst	3	2	3
Overige verzoekschriftprocedures (handel en huur)	8	8	9
Familiezaak	3	4	5
Strafzaak bij kanton (overtreding)	6	6	6

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type 1e aanlegzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Verzoekschriftprocedure handelszaak	0%	5%
Bodemzaak bestuursrecht	6%	7%
Strafzaken	9%	15%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	rechtbank	19 rb totaal	rechtbank	19 rb totaal
Productgroepen bij rechtbanken	%	%	%	%
Civil recht	105%	100%	93%	99%
Bestuursrecht	88%	93%	107%	106%
Vreemdelingenkamer	95%	89%	123%	117%
Belastingrecht	103%	97%	109%	102%
Strafrecht	117%	95%	96%	97%
Kantonzaken	98%	102%	97%	99%
Totaal	101%	100%	98%	99%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		prijs per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afspraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afspraak
Productgroepen bij rechtbanken				
Civil recht	8,6	98%	568	100%
Bestuursrecht	18,9	94%	1.533	115%
Vreemdelingenkamer	7,1	106%	460	100%
Belastingrecht	9,7	86%	432	78%
Strafrecht	4,5	69%	494	80%
Kantonzaken	1,3	95%	94	101%
Totaal	3,8	93%	283	99%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters en ondersteuning versus het landelijke gemiddelde rechtbanken, 2006 en 2007

Productgroepen bij rechtbanken	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde	
		2006	2007
Civil recht	66	106%	98%
Bestuursrecht	81	123%	120%
Vreemdelingenkamer	64	87%	85%
Belastingrecht	44	65%	65%
Strafrecht	109	115%	103%
Kantonzaken	70	114%	106%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.249	1.145
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	2,7%	2,2%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	2,0%	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	5,3%	5,2%

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	rechtbank	19 rb totaal
Percentage rechters op totaal personeel	20%	23%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	80%	77%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	rechtbank RA %	19 rb totaal RA %	rechtbank GA %	19 rb totaal GA %
Percentage vrouwen	43%	50%	61%	66%
Percentage mannen	57%	50%	39%	34%

Tot en met 39 jaar	11%	18%	58%	51%
40 tot en met 49 jaar	44%	38%	26%	28%
50 tot en met 59 jaar	35%	30%	14%	17%
60 jaar en ouder	11%	14%	1%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	rechtbank	gemid.19 rb ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	122	166
Aantal geslaagde mediations	69	63
Aantal klachten	24	38
Percentage gehonoreerde klachten	8%	18%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0	0,8
Gepubliceerde uitspraken	347	

1) ongewogen gemiddelde over alle 19 rechtbanken

Kengetallen 2007 Centrale Raad van Beroep

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft in 2007 een klantwaarderingsonderzoek laten uitvoeren onder professionele partners en rechtzoekende burgers. Zij konden aangeven hoe tevreden zij waren over een aantal kwaliteitsaspecten. De CRvB scoort op nagenoeg alle kengetallen uit het klantwaarderingsonderzoek ruim boven de geformuleerde landelijke doelstellingen. De kengetallen aangaande de doorlooptijden van procedures komen lager uit. De Centrale Raad van Beroep heeft in het jaar 2007 het wegwerken van werkvoorraden voortgezet.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

Over 2007 bedroeg de gemiddelde doorlooptijd van bodemprocedures 81 weken. In 2004 waren dat nog 87 weken. Dat de gemiddelde doorlooptijd ten opzichte van 2006 – overigens minimaal – is gestegen, vindt zijn verklaring in het gegeven dat in 2007 een niet onaanzienlijk aantal oude zaken is afgedaan; tijdelijk beïnvloedt dit de gemiddelde doorlooptijd negatief. Daar staat tegenover dat de gemiddelde ouderdom van de overblijvende zaken is teruggedrongen.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. De productiedoelstellingen voor het jaar 2007 richtten zich op het bijhouden van de instroom en het terugdringen van de werkvoorraad ouder dan 1,5 jaar. Ten opzichte van de instroom zijn 2,9% méér procedures uitgestroomd. In verband met het niet (tijdig) aan kunnen trekken van gedetacheerde raadsheren en voorts als gevolg van extra investeringen in kwaliteit ter uitvoering van de kwaliteitsnota, is het terugdringen van de werkvoorraad ten dele gerealiseerd.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakswaarte en uurtarieven. In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. De kosten per zaak lagen op totaalniveau enigszins boven de afgesproken kosten per zaak. De reden was dat de personele kosten fors zijn gestegen. Het betrof voornamelijk extra uitgaven als gevolg van de aanpassingen in de arbeidsvoorwaardenovereenkomst Sector Rijk. Verder is ten opzichte van de afspraak een enigszins lagere uitstroom (98,1%) gerealiseerd.

Gemiddelde werklast per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. De gewogen productie is gedeeld door het aantal afgehandelde zaken. In hoofdstuk 1.3 is een nadere uitleg te vinden. De gerealiseerde gemiddelde werklast per zaak lag in geringe mate onder de afspraak. Met andere woorden: er werden verhoudingsgewijs iets meer lichtere zaken afgedaan dan vooraf werd verwacht.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

In 2007 lag de (arbeids)productiviteit enigszins onder het gemiddelde van het jaar 2006. De reden hiervoor is dat de CRvB te maken gehad met een relatief hoog ziekteverzuim van raadsheren. Hierdoor is in 2007 enigszins minder geproduceerd met relatief hetzelfde aantal medewerkers. Door een negatief financieel resultaat nam het eigen vermogen af. Het eigen vermogen op balansdatum was 3,8% van de gemiddelde jaarlijkse baten.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4. Het aandeel rechterlijke ambtenaren (RA) is ten opzichte van 2006 toegenomen. Van de categorie rechterlijke ambtenaren maken rechterlijke ambtenaren belast met rechtspraak en gerechtsauditeurs (ondersteuning) deel uit. De toename van het aandeel rechterlijke ambtenaren is het gevolg van het benoemen van juridisch medewerkers tot gerechtsauditeurs. Ten opzichte van het jaar 2006 zijn relatief meer mannen werkzaam bij de Centrale Raad van

Beroep. Het aandeel mannen is ten opzichte van het totale personeelsbestand met 2% toegenomen. Het aandeel mannen bij RA is 49% en bij het overig personeel (GA) 35%.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1. De Centrale Raad van Beroep heeft ten opzichte van 2006 ruim 3% meer uitspraken op Rechtspraak.nl gepubliceerd. Voorts publiceert de Centrale Raad van Beroep verhoudingsgewijs veel méér uitspraken dan landelijk gezien het geval is.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2. In het verslagjaar is drie maal een verzoek tot wraking ingediend. Geen van de ingediende verzoeken tot wraking is gehonoreerd. Voorts is in het verslagjaar geen klacht in de zin van de Klachtenregeling van de Centrale Raad van Beroep 2005 ingediend.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (percentage tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2007	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	97%	> 75%	92%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	77%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	82%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	nvt	> 70%	72%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	92%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	88%	> 70%	84%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	89%	> 85%	91%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	91%	> 80%	89%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	60%	> 70%	72%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	20%	>50% ¹⁾	12%	>40% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken)

Zaakstype	crvb 2005	crvb 2006	crvb 2007
Bodemzaak bestuursrecht	87	79	81
Voorlopige voorziening	6	7	7

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak	productie t.o.v. instroom
CRvB totaal	98%	103%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		kosten per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afspraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afspraak
CRvB totaal	28	98%	2.233	102%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief 2007 rechters en ondersteuning versus uurtarief 2006

	Euro 2007	uurtarief t.o.v. (%) 2006
CRvB totaal	79	113%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	crvb 2007
Arbeidsproductiviteit	1.168
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	3,8%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	3,3%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	4,9%

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	crvb 2007
Percentage rechters op totaal personeel	51%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	49%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	crvb RA %	hoven RA %	crvb GA %	hoven GA %
Percentage vrouwen	51%	37%	65%	67%
Percentage mannen	49%	63%	35%	33%
Tot en met 39 jaar	11%	1%	48%	54%
40 tot en met 49 jaar	23%	26%	28%	26%
50 tot en met 59 jaar	47%	46%	21%	18%
60 jaar en ouder	19%	28%	4%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	crvb
Aantal doorverwijzingen naar mediation	0
Aantal geslaagde mediations	0
Aantal klachten	0
Percentage gegronde klachten	0%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0
Gepubliceerde uitspraken	4.154

Kengetallen 2007 College van Beroep voor het bedrijfsleven

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

Het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) heeft weliswaar in 2004 een klantwaarderingsonderzoek (KWO) laten uitvoeren, maar de uitkomsten zijn vanwege een andere onderzoeksopzet niet terug te herleiden naar de kengetallen KWO voor de andere gerechten. Uit het rapport van het klantwaarderingsonderzoek 2004 College van Beroep voor het bedrijfsleven blijkt dat men over het algemeen tevreden tot zeer tevreden is over het CBb en dat het cijfer dat de geïnterviewden aan het CBb toekennen ligt tussen de 8 en 9. Op pagina 5 van dit rapport is onder meer aangegeven dat het CBb een praktische organisatie is die zich flexibel opstelt binnen de vigerende kaders. Indien u hiervoor belangstelling heeft, stellen wij u de uitkomsten van het klantwaarderingsonderzoek gaarne ter beschikking.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

De gemiddelde doorlooptijd bedroeg 57 weken in 2007 ten opzichte van tussen de 58 en 59 weken in 2006. De doorlooptijd van bodemzaken liep op van 69 naar 73 weken. Net als in haar jaarverslagen wijst het College er op dat de gemiddelde doorlooptijd op zichzelf een weinig zeggend gegeven is. Het totale volume aan zaken dat wordt afgehandeld door het College bevat relatief veel zaken waarin prejudiciële vragen worden voorgelegd aan het Hof van Justitie te Luxemburg. De afhandeling van deze vragen door het Hof van Justitie duurt lang. De doorlooptijd van een zaak die wordt afgehandeld door het College wordt berekend vanaf het moment van ontvangst van het beroep of verzoek tot het moment van verzending van de uitspraak. Dit betekent dat de tijd die het Hof van Justitie nodig heeft voor het beantwoorden van de prejudiciële vragen ook wordt meegeteld bij de doorlooptijd van een zaak die is afgedaan door het College. Bovendien zijn genoemde zaken waarin prejudiciële vragen zijn gesteld ook van invloed op de doorlooptijd van gelijksoortige zaken waarin dezelfde rechtsvraag is gesteld. Deze zaken kunnen immers niet worden afgehandeld voordat de prejudiciële vragen in de desbetreffende zaken

zijn beantwoord. Daardoor zijn stijgingen en dalingen van de gemiddelde doorlooptijd op dit moment lastig te interpreteren. Het College streeft ernaar in 2008 het verschil in doorlooptijd met en zonder de invloed van “Luxemburg” te kunnen weergeven.

Productie, kosten per zaak, productiviteit en eigen vermogen (tabellen 4 t/m 7)

De instroom over 2007 bedroeg 1.035 zaken. Gebleken is dat de verhouding tussen het aantal zaken dat het tot een uitspraak na zitting brengt ten opzichte van zaken die op andere wijze worden afgedaan aan het wijzigen is. Het College kon in het verleden uitgaan van een vrij constant – en behoorlijk groot – aandeel in de totale uitstroom van betrekkelijk eenvoudig te verwerken zaken (vallend onder overige afdoening bodemzaken). De instroom is licht gestegen ten opzichte van 2006, maar het aandeel van betrekkelijk eenvoudig te verwerken zaken is in de loop van de jaren minder geworden. Er moeten relatief meer zaken op zitting worden behandeld, waardoor meer werk moet worden verzet. Daar komt bij dat de zaken die op zitting worden behandeld nog steeds omvangrijker en complexer worden. Met name marktgerelateerde zaken vragen veel tijd.

De totale uitstroom bedraagt 1.089 zaken. Er zijn 5% meer zaken afgedaan dan er instroomden. Voor 2007 was met de Raad voor de rechtspraak een uitstroom afgesproken van 1.200 zaken, welke als volgt verdeeld waren over de 4 onderscheiden-categorieën:

- 1) (appellabele) uitspraak bodemzaak: 650 zaken
- 2) overige afdoening bodemzaak: 458 zaken
- 3) uitspraak voorlopige voorzienin: 43 zaken
- 4) overige afdoening voorlopige voorziening: 49 zaken

Het College heeft zich met betrekking tot de managementafspraken gefocust op zijn core-business, te weten de zaken in categorie 1. De afspraak was dat in deze categorie in 2007 650 zaken zouden worden afgedaan. Uiteindelijk heeft het College 686 zaken afgedaan, meer dan is afgesproken.

Het CBb heeft 2007 afgesloten met een negatief resultaat van € 46.509 (0,9 procent) op een budget van € 5.166.687. Het College heeft een extra garantstelling marktzaken van € 150.000 mogen ontvangen. Het College heeft de Raad voor de rechtspraak begin 2008 geïnformeerd dat het College € 40.000 van de extra garantstelling marktzaken wil benutten ten gunste van 2007. De toekenning van de extra garantstelling marktzaken heeft in 2008 plaatsgevonden en is niet verwerkt in de jaarrekening 2007. Door het activeren van de reeds beschikbaar gestelde extra garantstelling marktzaken tot een bedrag van € 40.000 ontstaat uiteindelijk een negatief resultaat van € 6.509. Het eigen vermogen van het College muteert van € 18.497 naar € 11.988 per 31 december 2007.

Ziekteverzuim en personele samenstelling (tabellen 7 t/m 9)

Het percentage ziekteverzuim rechters en ondersteunend personeel is respectievelijk 2,8% en 8,2%, excl. zwangerschapsverlof. Het ziekteverzuim van het ondersteunend personeel blijft niet onder de norm van 6%. Het College heeft per november 2007, samen met de nieuw aangestelde Arbodienst, maatregelen genomen teneinde met name het ziekteverzuim van het ondersteunend personeel in 2008 terug te dringen tot een aanvaardbaar percentage.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Het aantal aangeleverde zaken aan rechtspraak.nl is 444 tegen een totaal aantal uitspraken van 1.089 zaken. Dit geeft een percentage van 40,8%. De uitspraken die op rechtspraak.nl gezet worden, zijn de uitspraken na zittingen en bestaan soms uit een cluster.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Het aantal klachten is 4. Eén klacht werd gegrond verklaard. Er was ten onrechte geen mededeling gedaan van de verlenging van de termijn voor het doen van de uitspraak. Dit betrof een incidentele administratieve fout, zodat geen structurele verbetermaatregelen behoeften te worden genomen. Er kwamen geen gehonoreerde wrakingen voor.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken)

Zaakstype	cbb 2005	cbb 2006	cbb 2007
Bodemzaak bestuursrecht	67	69	73
Voorlopige voorziening	8	5	4

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak	productie t.o.v. instroom
CBb totaal	91%	105%

Tabel 5: gemiddelde zaakzwaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	realisatie in uren	tijd per zaak t.o.v. (%) afpraak	realisatie in Euro	kosten per zaak t.o.v. (%) afpraak
CBb totaal	27	118%	4.220	107%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief 2007 rechters en ondersteuning versus uurtarief 2006

	uurtarief Euro 2007	uurtarief t.o.v. (%) 2006
CBb totaal	157	113%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	cbb 2007
Arbeidsproductiviteit	606
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	-0,6%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	2,8%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	8,2%

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	cbb 2007
Percentage rechters op totaal personeel	61%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	39%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	cbb RA %	hoven RA %	cbb GA %	hoven GA %
Percentage vrouwen	46%	37%	80%	67%
Percentage mannen	54%	63%	20%	33%
Tot en met 39 jaar	23%	1%	39%	54%
40 tot en met 49 jaar	45%	26%	35%	26%
50 tot en met 59 jaar	26%	46%	26%	18%
60 jaar en ouder	6%	28%	0%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	cbb
Aantal doorverwijzingen naar mediation	12
Aantal geslaagde mediations	3
Aantal klachten	4
Percentage gegronde klachten	25%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0
Gepubliceerde uitspraken	444

Kengetallen 2007 Gerechtshof Amsterdam

Samenvatting

Het gerechtshof Amsterdam heeft in de maanden april/mei 2007 een klantwaarderingsonderzoek laten uitvoeren onder de professionele partners en onder de rechtzoekende burgers bij de familiesector en de strafsector. De resultaten waren in grote lijnen conform de landelijke doelstellingen, behalve voor de tevredenheid over de doorlooptijd van procedures. Het gerechtshof heeft op de onderdelen deskundigheid van medewerkers, kennisoverdracht en uniformiteit van werken t.o.v. het klantwaarderingsonderzoek uit 2003 flinke verbeteringen gemaakt. Dit alles valt te herleiden naar een aantal in gang gezette kwalitatieve verbeteringen c.q. gedane investeringen op het gebied van kwaliteitsbevorderende maatregelen binnen de sectoren.

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. Uit het klantwaarderingsonderzoek (KWO) bleek dat 79% van de professionele partners, zoals advocaten en andere professionele gemachtigden tevreden was over het gerechtshof Amsterdam (15% scoort daarnaast neutraal) en 58% van de rechtzoekenden (17% neutraal). Ten opzichte van het KWO van 2003 is dat een toename met 4%. Op alle KWO-kengetallen scoorde het gerechtshof rond de landelijke doelstelling of beter. De tevredenheid van professionele partners over de doorlooptijd van zaken wijkt weliswaar niet veel af van het landelijk gemiddelde maar is met 24% laag te noemen. Hierbij moet worden opgemerkt, dat maar liefst 34% van de respondenten een neutraal antwoord heeft gegeven. Dit kengetal zal ook de komende periode extra onder de aandacht van het management worden gebracht en er zal worden gestreefd naar een tevredenheid over de doorlooptijd tussen de 35-40%.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien.

De doorlooptijden bij de civiele sector zijn gemiddeld 3% hoger dan het landelijk gemiddelde van de gerechtshoven. Oorzaak hiervan is een tekort aan raadsheren in het verleden. In de belastingsector is de doorlooptijd gemiddeld veel

lager: de voorraad eerste aanlegzaken is vrijwel geheel afgedaan. Daardoor bleek het mogelijk nieuwe zaken voortvarend te behandelen. De relatief lange doorlooptijden in de strafsector zijn het gevolg van intern verloop van personeel waardoor cassaties niet conform de norm konden worden afgedaan.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meervoudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. Voor 2007 ligt het percentage EK bij verzoekschriftprocedures nog op 12%. De familiesector heeft beleid ingezet om het percentage MK te verhogen richting de norm van 100%. Een belangrijk deel van de MK-belastingzaken (KB-Lux) heeft wel veel tijd gevegd, maar is nog niet tot een uitspraak gekomen. Hierdoor werd de norm niet gehaald. De strafsector koos er bewust voor een groter deel van de zaken unus af te doen, wat zichtbaar is in het lage percentage in vergelijking tot de norm.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. In de civiele sector ligt het aantal afgedane zaken ten opzichte van de bestuursafpraak op 95%. Dit is het gevolg van een relatief groot verloop bij de juridische ondersteuning in de familiesector waardoor in de maanden maart, april en mei zittingen zijn komen te vervallen. Het percentage afdoening ten opzichte van instroom van 130% in de civiele sector is het gevolg van de overgang van Utrechtse appels naar hof Arnhem in plaats van naar Amsterdam. De instroom is daardoor sterk gedaald. In de belastingsector komt de instroom meer op gang omdat ook de zwaardere zaken door de rechtbanken worden afgedaan. Voorraadvorming is deels noodzakelijk en deels onbedoeld. Veel zaken konden niet voor het einde van het jaar worden afgedaan hoewel daar wel naar werd gestreefd.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. De kosten per zaak lagen op totaalniveau 8% boven de afgesproken kosten per zaak. Dit heeft te maken met een groter aandeel lichtere zaakstypen die, vooral in de belastingsector, met relatief

minder personeel kon worden afgedaan. In de strafsector kon de onderschrijding op afgedane megazaken niet geheel worden gecompenseerd door de lagere zaakswaarte van reguliere zaken. Hierdoor zijn minder kosten toegerekend aan megazaken met als gevolg een hogere gerealiseerde productgroepprijs voor reguliere zaken.

Gemiddelde werklast per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. In hoofdstuk 1.3 is een omschrijving te vinden. De gemiddelde werklast per zaak lag, met uitzondering van de productgroep straf, voor alle productgroepen van het gerechtshof onder de afspraak. Met andere woorden, er werden verhoudingsgewijs meer lichtere zaken afgedaan dan vooraf verwacht. Bij de belastingsector was dit vooral een gevolg van het aanhouden van een groep van MK-zaken. Bij de civiele sector was dit het gevolg van het houden van schoningsrollen die de zaakswaarte iets meer heeft beïnvloed dan vooraf gedacht. Deze schoningsrollen waren nodig in verband met het invoeren van het nieuwe geautomatiseerde registratie- en informatiesysteem ReIS.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht. Voor iedere productgroep geldt dat het uurtarief hoger is in vergelijking met het landelijk gemiddelde in 2007. In de civiele sector is dit het gevolg van ziekte van raadsheren die niet geheel kon worden opgevangen. Bij de belastingsector heeft een aantal MK-zaken wel tijd gevegd maar kon nog niet in 2007 worden afgedaan. Wanneer deze zaken wel waren afgedaan was het uurtarief rond de bestuursafpraak uitgekomen. Oorzaken van het hoge uurtarief bij de strafsector zijn een relatief hoog aantal aanhoudingen, een relatief groot verloop onder ervaren griffiers waardoor nieuwe griffiers opnieuw tijd hebben moeten besteden aan zaken, uitval van een aantal zittingen, verschuiving van afdoening in de categorie EK-zaken naar de lichtere categorie afhandeling van kantonappellen en andere interne omstandigheden. Daarnaast heeft de strafsector in 2007 een hoog ziekteverzuimpercentage onder raadsheren gekend van 6,6%.

Als gevolg van bovenstaande verklaringen en omstandigheden is het eigen vermogen gedaald van 5% van de baten begin 2007 naar 1,3% van de gemiddelde baten ultimo 2007.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4. Het percentage raadsheren ligt onder het landelijke gemiddelde. Dit is het gevolg van een beleid waarin het gerechtshof relatief veel taken delegeert van raadsheren naar juridisch en administratief juridisch medewerkers. Het aandeel vrouwen op het totale personeel is vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. Ook de leeftijdsopbouw wijkt niet veel af van het landelijk beeld.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1. Het gerechtshof heeft minder uitspraken op Rechtspraak.nl gepubliceerd dan vorig jaar. Dit was vooral het gevolg van een gebrek aan daarvoor opgeleid en geautoriseerd personeel, een vermindering van het aantal uitspraken in bijvoorbeeld de belastingsector, en een gebrek aan middelen om uitspraken te anonimiseren. Het hof heeft maatregelen genomen om de publicatie van uitspraken te bevorderen, waaronder het opleiden van mensen daarvoor en het beschikbaar stellen van middelen. Het aandeel doorverwijzingen naar mediation is vergeleken met de andere gerechten aan de lage kant. Eén verklaring hiervoor is dat het noodzakelijk was de aandacht aan andere interne aangelegenheden te besteden. Een andere verklaring kan zijn dat de beoordeling van de geschiktheid van zaken op een andere wijze geschiedt dan bij andere gerechten. Het percentage (deels) geslaagde mediations is bij het hof Amsterdam het hoogste van alle hoven. Initiatieven worden ontplooid, waaronder meer opleiding, om de aandacht voor mediation te vergroten.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2. In 2007 zijn er 12 wrakingen geweest. Geen daarvan is gehonoreerd. In 10 gevallen is de wraking ongegrond verklaard en in 2 gevallen ging het om niet-ontvankelijkheid. De klachten geven geen aanleiding tot het nemen van structurele maatregelen ter verbetering.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (percentage tevreden respondenten)

	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Jaar van uitvoering onderzoek 2007				
Deskundigheid van de rechter	84%	> 75%	81%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	51%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	87%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	67%	> 70%	66%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	83%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	78%	> 70%	73%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	83%	> 85%	70%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	78%	> 80%	70%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	70%	> 70%	57%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	50%	>38% ¹⁾	24%	>26% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken)

	gerechtshof in weken gemiddelde alle gerechtshoven		
		2006	2007
Civil			
Handelszaak met verweer/beschikking handelsrekest	74	70	70
Beschikking familiezaak	30	31	32
Belasting			
Uitspraak belastingzaak	69	111	118
Straf			
Strafzaak (enkelvoudig of meervoudig behandeld)	32	31	30
Uitwerken arrest t.b.v. cassatie	29	24	25

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type appelzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Dagvaardingszaak (handelszaak) met verweer	100%	100%
Verzoekschriftprocedure	88%	100%
Strafzaak	47%	93%
Bodemzaak belastingrecht	64%	75%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	gerechtshof	hoven totaal	gerechtshof	hoven totaal
Productgroepen bij gerechtshoven	%	%	%	%
Civil recht	95%	97%	130%	104%
Belastingrecht	95%	125%	64%	103%
Strafrecht	96%	95%	96%	98%
Totaal	96%	96%	101%	100%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		kosten per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afspraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afspraak
Productgroepen bij gerechtshoven				
Civiel recht	31,5	89%	2.791	101%
Belastingrecht	20,4	64%	3.063	92%
Strafrecht	5,8	96%	939	112%
Totaal	13,5	88%	1.544	104%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters (RA) en ondersteuning (GA) versus het landelijk gemiddelde gerechtshoven, 2006 en 2007

Productgroepen bij gerechtshoven	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde	
		2006	2007
Civil recht	89	118%	107%
Belastingrecht	150	138%	127%
Strafrecht	161	170%	143%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit (uren per fte), eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	gerechtshof	gemid.hoven ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	933	1.078
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	1,3%	1,9%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	5,4%	3,2%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	8,1%	6,1%

1) ongewogen gemiddelde over de 5 hoven

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	gerechtshof	hoven totaal
Percentage rechters op totaal personeel	32%	36%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	68%	64%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	gerechtshof RA %	hoven totaal RA %	gerechtshof GA %	hoven totaal GA %
Percentage vrouwen	40%	37%	68%	67%
Percentage mannen	60%	63%	32%	33%
Tot en met 39 jaar	0%	1%	51%	54%
40 tot en met 49 jaar	29%	26%	24%	26%
50 tot en met 59 jaar	38%	46%	20%	18%
60 jaar en ouder	32%	28%	5%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	gerechtshof	gemid.hoven ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	13	39
Aantal geslaagde mediations	4	10
Aantal klachten	17	20
Percentage gegronde klachten	6%	13%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0	0,2
Gepubliceerde uitspraken	515	-

1) ongewogen gemiddelde over de 5 hoven

Kengetallen 2007 Gerechtshof Arnhem

Samenvatting

Het gerechtshof Arnhem heeft de ambitie een goede balans te houden tussen kwantiteit en kwaliteit. De bestuurlijke aandacht richtte zich daarom op alle niveau’s op het instandhouden en, waar nodig, verbeteren van de kwaliteit, zowel wat de inhoud van het werk betreft als andere aspecten van kwaliteit zoals doorlooptijden, interne en externe communicatie.

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. In 2007 hebben de hoven gezamenlijk een klantwaarderingsonderzoek laten uitvoeren. De resultaten waren voor het Arnhemse hof positief. De professionele partners, waaronder met name de advocatuur, waren in het algemeen tevreden, dan wel zeer tevreden (82%). Ook rechtzoekenden waren tevreden tot zeer tevreden (89%). Het gerechtshof scoort nagenoeg op alle kengetallen uit het klantwaarderings-onderzoek boven of rond de geformuleerde landelijke doelstellingen. Hoewel de tevredenheid over de duur van de procedure niet heel erg veel afwijkt van het gemiddelde bij de hoven is de tevredenheid over de duur van de procedure niet hoog.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien. Ondanks de uitbreiding met de Utrechtse appellen is het hof erin geslaagd de doorlooptijd van handels- en familierekest en gelijk te houden aan die in 2006. De doorlooptijd van de dagvaardingszaken is wel toegenomen ten opzichte van 2006. Zowel de handelszaken als familiezaken duurden veel korter dan het landelijk gemiddelde. In strafzaken is in 2007 een afzonderlijke werkstroom voor preventievenzaken en verlofzaken gerealiseerd. Voor preventievenzaken is daarbij uitdrukkelijk het doel dat berechting in hoger beroep van zaken van verdachten die zich in voorlopige hechtenis bevinden, voortvarend plaatsvindt. De normering van doorlooptijden voor strafzaken is verder in ontwikkeling als onderdeel van het project kwaliteitsnormen van de Rechtspraak.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meervoudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. Het MK-aandeel in strafzaken ligt slechts 3% onder de landelijke norm en wordt vooral veroorzaakt door het feit dat het aantal MK-uitspraken dat door het OM is aangebracht lager is dan afgesproken.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. De verwachte uitstroom van civiele arresten is achtergebleven bij de geprognosticeerde uitstroom. Dit kan worden verklaard door:

- het toenemen van de instroom door de komst van de Utrechtse appellen;
- de hierdoor ontstane vacatures in de handelskamers, die deels pas in de loop van het jaar konden worden vervuld en voor het overige pas in 2008 en 2009 en de extra tijd die het kost om nieuwe medewerkers op te leiden;
- de keuze van het managementteam er in elk geval voor te zorgen dat de behandeling van schuldsanerings- en familiezaken geen vertraging zou oplopen.

Door de verdwijning van de Zwolse appellen en de komst van de Utrechtse appellen is het aantal te verwerken dagvaardingszaken toegenomen met ongeveer 15%. Omdat de zaken een gemiddelde doorlooptijd hebben van rond de 24 maanden zijn veel extra zaken nog niet toe aan uitstroom.

Ten opzichte van de gemaakte afspraken in strafzaken blijven de uitspraken in MK-zaken het meest achter. Dit kan worden verklaard door:

- het teruglopen van de instroom van zaken;
- het geven van kwaliteisimpulsen, waaronder het project Promis II;
- de stijging van het aanhoudingspercentage.

Gemiddelde werklust per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. De gewogen productie is gedeeld door het aantal afgehandelde zaken. In hoofdstuk 1.3 is een omschrijving te vinden. Het gerealiseerde gemiddelde aantal uren per zaak was in totaal 8% lager dan het aantal uren dat volgt uit de bestuursafspraken. Voor met name de productgroep straf wordt het verschil met de bestuursafpraak veroorzaakt door de lagere uitstroom van MK-zaken.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Deze worden vergeleken met de landelijk gemiddelde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte’s in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht. De uurtarieven verhouden zich totaal gezien evenals de arbeidsproductiviteit gunstig tot het landelijk gemiddelde. Ook het ziekteverzuim ligt beneden het landelijk gemiddelde voor de gerechtshoven.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4. Het aandeel raadsheren op de totale personeelsomvang is gelijk aan het landelijk gemiddelde. Er zijn minder vrouwen (37%) dan mannen (63%) werkzaam als raadsheer, ook dit is overeenkomstig het landelijk beeld. Van de rechtsambtenaren is twee derde vrouw.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1. In totaal zijn er 608 uitspraken (313 civiel, 108 straf en 187 belasting) gepubliceerd op rechtspraak.nl. Dat zijn er 37 minder dan in 2006. De verklaring hiervoor is dat er minder zaken zijn uitgestroomd in 2007 ten opzichte van 2006. Van de 43 doorverwijzingen naar mediation in civiele zaken zijn er 3 in behandeling, 19 geslaagd, 3 deels geslaagd en 2 niet gestart.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2. Het aantal klachten is beperkt toegenomen ten opzichte van 2006, maar dat is niet verontrustend, zeker gezien het lage aantal gegrond verklaringen. Er werden 20 wrakingsverzoeken gedaan. In 19 zaken werd uitspraak gedaan; in alle gevallen werd het wrakingsverzoek afgewezen. Eén beslissing wordt in 2008 genomen.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (percentage tevreden respondenten)

	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Jaar van uitvoering onderzoek 2007				
Deskundigheid van de rechter	93%	> 75%	84%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	54%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	89%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	90%	> 70%	65%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	85%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	83%	> 70%	76%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	86%	> 85%	80%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	86%	> 80%	75%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	74%	> 70%	63%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	32%	>38% ¹⁾	35%	>26% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken)

	gerechtshofgemiddelde alle gerechtshoven		
	in weken	2006	2007
Civil			
Handelszaak met verweer/beschikking handelsrekest	46	70	70
Beschikking familiezaak	26	31	32
Belasting			
Uitspraak belastingzaak	89	111	118
Straf			
Strafzaak (enkelvoudig of meervoudig behandeld)	33	31	30
Uitwerken arrest t.b.v. cassatie	22	24	25

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Type appelzaak		
Dagvaardingszaak (handelszaak) met verweer	100%	100%
Verzoekschriftprocedure	100%	100%
Strafzaak	90%	93%
Bodemzaak belastingrecht	82%	75%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	gerechtshof	hoven totaal	gerechtshof	hoven totaal
Productgroepen bij gerechtshoven	%	%	%	%
Civil recht	93%	97%	85%	104%
Belastingrecht	103%	125%	98%	103%
Strafrecht	95%	95%	106%	98%
Totaal	95%	96%	100%	100%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	realisatie in uren	tijd per zaak	realisatie in Euro	kosten per zaak
		t.o.v. (%) afspraak		t.o.v. (%) afspraak
Productgroepen bij gerechtshoven				
Civil recht	35,6	99%	2.932	100%
Belastingrecht	27,6	94%	3.457	94%
Strafrecht	10,5	86%	977	105%
Totaal	17,4	92%	1.575	102%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters (RA) en ondersteuning (GA) versus het landelijk gemiddelde gerechtshoven, 2006 en 2007

	uurtarief	(%) van landelijk gemiddelde	
	Euro	2006	2007
Productgroepen bij gerechtshoven			
Civil recht	82	110%	99%
Belastingrecht	125	115%	105%
Strafrecht	93	98%	83%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	gerechtshof	gemid.hoven ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.123	1.078
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	3,9%	1,9%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	3,0%	3,2%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	4,6%	6,1%

1) ongewogen gemiddelde over de 5 hoven

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	gerechtshof	hoven totaal
Percentage rechters op totaal personeel	36%	36%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	64%	64%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	gerechtshof	hoven totaal	gerechtshof	hoven totaal
	RA %	RA %	GA %	GA %
Percentage vrouwen	37%	37%	67%	67%
Percentage mannen	63%	63%	33%	33%
Tot en met 39 jaar	3%	1%	55%	54%
40 tot en met 49 jaar	24%	26%	29%	26%
50 tot en met 59 jaar	51%	46%	15%	18%
60 jaar en ouder	21%	28%	1%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	gerechtshof	gemid.hoven ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	43	39
Aantal geslaagde mediations	19	10
Aantal klachten	27	20
Percentage gegronde klachten	30%	13%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0	0,2
Gepubliceerde uitspraken	608	-

1) ongewogen gemiddelde over de 5 hoven

Kengetallen 2007 Gerechtshof 's-Gravenhage

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen.

Het Gerechtshof 's-Gravenhage heeft in het afgelopen jaar een klantwaarderingsonderzoek (KWO) laten uitvoeren onder een groot aantal professionele partners en een beperkt aantal justitiabelen die betrokken waren bij handels- of strafzaken. Om doelmatigheidsredenen is afgezien van het doen afnemen van interviews in de andere twee sectoren.

De tevredenheid over de deskundigheid, de leesbaarheid van de beslissing, de onpartijdigheid en integriteit lag ruim boven de landelijke doelstellingen. De resultaten met betrekking tot de ervaren rechtsgelijkheid, uitleg hoe het hof tot de beslissing is gekomen en de begrijpelijkheid van hetgeen besproken is, zijn in lijn met de landelijke normen. De tevredenheid van professionals over motivering van de beslissing scoort iets lager dan de landelijke norm.

De tevredenheid over de bejegening lag bij de professionals rond de landelijke doelstellingen, maar de tevredenheid bij de justitiabelen lag onder de landelijke doelstellingen. Het betreft de wijze waarop de rechter ruimte bood om het verhaal te doen (68%), de mate waarin de rechter luistert naar de standpunten (70%) en de mate waarin hij zich inleefde in hun situatie (55%). Omdat het aantal respondenten beperkt was en de scores per sector enorm uiteen liepen heeft het bestuur besloten de resultaten in het werkoverleg van de sectoren aan de orde te stellen en hierop geen hofbreed beleid te voeren. De tevredenheid over doorlooptijden bij de handelssector was ruim onder de landelijke doelstellingen. Het bestuur onderschrijft deze kritiek en voert beleid om hierin verandering te brengen.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien.

De gemiddelde doorlooptijd van handelszaken ligt met 89 weken aanzienlijk boven het landelijk gemiddelde van 70 weken. De doorlooptijd is toegenomen met 3 weken. De relatief lange doorlooptijd in 2007 is mede het gevolg van het (extra) afdoen van een groot aantal oude zaken. Daarnaast heeft een schoningsactie plaatsgevon-

den van zaken waarin partijen niet meer procedeerden, waardoor een groot aantal oude zaken zonder uitspraak (ingetrokken, geroyeerd) is afgedaan. Dit heeft tijdelijk een negatief effect op de doorlooptijden, maar een positief effect op de werkvoorraad. Dit zal later zichtbaar worden in een afnemende doorlooptijd.

De doorlooptijd van de familiezaken ligt met 40 weken boven het landelijke gemiddelde van 32 weken. Door de toegenomen instroom van de laatste twee jaar is de werkvoorraad gestegen en daarmee de doorlooptijd eveneens. De toename werd voornamelijk gegenereerd door de stijging van de doorlooptijd in scheidingszaken. De gemiddelde doorlooptijd van belastingzaken van 132 weken boven het landelijk gemiddelde van 118 weken. Dit is het gevolg van het feit dat de sector in 2007 ook nog 272 MK zeer oude eerste lijnszaken heeft afgedaan. Dit is 75% van de totale productie MK-zaken van de sector. De gemiddeld doorlooptijd van strafzaken (25 weken) ligt ruim onder het landelijk gemiddelde (30 weken). De doorlooptijd van het uitwerken van arresten voor cassatie (27 weken) ligt wat boven het landelijk gemiddelde (25 weken).

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meervoudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. Het percentage EK-zaken van de belastingsector ligt met 4% onder de landelijke norm van 25%. De oude werkvoorraden eerstelijnszaken zijn grotendeels afgedaan. De appelzaken worden door de sector vooralsnog alle meervoudig behandeld.

Het gerealiseerde percentage MK -afdoeningen van 25% is in lijn met het landelijke gemiddelde maar ligt wel onder de norm van 93%. Dit is ontstaan door het kwalitatieve aanbod. De criteria voor EK-geschiktheid zijn gehandhaafd en in acht genomen.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden.

Het aantal afgehandelde zaken in de productgroep civiel lag 8,5% boven de bestuursafpraak 2007. Zonder de hiervoor vermelde schoningsactie in de handelssector zou de gerealiseerde productie in lijn met de bestuursafpraak liggen. Hetzelfde geldt voor de realisatie ten opzichte van de

instroom (110%). De handelssector is er derhalve in geslaagd om de instroom bij te houden. De instroom van familiezaken lag 144 zaken hoger dan de uitstroom.

De afhandeling van zaken in de belastingsector lag 37% boven de bestuursafpraak 2007. Deze hoge productie is het gevolg van een onverwacht groot aantal intrekkingen eerstelijnszaken en een hoger intrekkingpercentage aangebrachte tweedelijnszaken. De instroom van de belastingzaken bedroeg 648 zaken, waarvan 400 hoger beroepzaken. Door uitleen van één kamer aan de rechtbank Haarlem alsook door de wens om een stabiele werkvoorraad op te bouwen, bleef de uitstroom achter bij de instroom. De productie in de strafsector is 10% achtergebleven bij de bestuursafpraak. Dit werd veroorzaakt door de onverwacht grote hoeveelheid tijd die enkele megazaken in beslag namen alsmede door tijdverlies vanwege verlate inzending van uitgewerkte MK-zaken door de rechtbanken. De instroom is ruim 400 zaken achtergebleven bij de verwachtingen (10.280 zaken).

Kostprijs per zaak (tabel 5)

De gemiddelde kostprijs per zaak lag 8% boven de afgesproken prijs. De hogere kostprijs is voornamelijk gegenereerd door de strafsector als gevolg van enerzijds een lagere productie en anderzijds minder mega-afdoeningen dan gepland. Hierdoor kon ca. € 371.000 aan kosten niet worden toegerekend aan de productgroep megazaken en bleven deze drukken op de productgroep straf. De hogere afdoeningaantallen en lagere kosten in de belastingsector konden de onverwacht hoge kosten per strafzaak niet voldoende compenseren.

Gemiddelde werklust per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. In hoofdstuk 1.3 is een omschrijving te vinden.

De gemiddelde werklust per zaak lag voor alle sectoren onder de afspraak. Dit was deels het gevolg van het grote aantal 'overige afdoeningen' bij de productgroepen civiel en belasting en deels een gevolg van het lagere aantal afdoeningen MK en cassaties bij strafzaken.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht.

Het uurtarief is totaal gezien ten opzichte van 2006 met 6,3% gestegen. Dit is voornamelijk het gevolg van hogere kosten en lagere productie in de strafsector, waardoor in die sector de tarieven boven hetgeen begroot was uitkwamen. Het uurtarief in de belastingsector is door lagere kosten en hogere productie juist lager uitgekomen dan begroot.

Het negatieve financiële resultaat bedroeg ruim € 510.000. Hierdoor kwam het hof uit op een eigen vermogen van 2,5% van de gemiddelde bijdragen van de afgelopen drie jaren. Het negatieve resultaat is enerzijds veroorzaakt door een licht negatieve begroting voor 2007 en anderzijds doordat er sprake is van een niet-geplande minderproductie. Het ziekteverzuim bij raadsheren lag zoals vanouds ruim onder de norm van 6%, terwijl het verzuim bij de ondersteuning (6,2%) de norm net oversteeg. Deze cijfers gaven geen aanleiding om het verzuimbeleid te herzien.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4.

Het aandeel raadsheren op de totale personeelsomvang is 38%. Dit ligt iets boven het landelijk gemiddelde bij de hoven. Het hof 's-Gravenhage zet al jaren uit kwalitatieve overwegingen een relatief hoog aantal raadsheren in bij de afdoening van zaken. De bezetting van de ondersteuning is daardoor altijd relatief laag.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10).

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1.

Het Hof heeft in 2007 totaal 779 zaken gepubliceerd op rechtspraak.nl. Dit betreft 5,6% van het totale aantal uitspraken. In 2006 bedroeg dit percentage nog 4,7% (704 publicaties).

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2.

Er zijn in 2007 geen wrakingverzoeken gehonoreerd. Van de geregistreerde klachten was slechts 1 klacht gegrond. Het percentage gegronde klachten was in 2006 nog 21%, dit is in 2007 teruggelopen naar 8%.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (percentage tevreden respondenten)

	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Jaar van uitvoering onderzoek 2007				
Deskundigheid van de rechter	83%	> 75%	87%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	45%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	69%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	69%	> 70%	59%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	85%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	86%	> 70%	74%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	68%	> 85%	74%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	70%	> 80%	73%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	55%	> 70%	57%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	26%	>38% ¹⁾	25%	>26% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken)

	gerechtshof in weken	gemiddelde alle gerechtshoven 2006	2007
Civil			
Handelszaak met verweer/beschikking handelsrekest	89	70	70
Beschikking familiezaak	40	31	32
Belasting			
Uitspraak belastingzaak	132	111	118
Straf			
Strafzaak (enkelvoudig of meervoudig behandeld)	25	31	30
Uitwerken arrest t.b.v. cassatie	27	24	25

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Type appelzaak		
Dagvaardingszaak (handelszaak) met verweer	100%	100%
Verzoekschriftprocedure	100%	100%
Strafzaak	75%	93%
Bodemzaak belastingrecht	96%	75%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	gerechtshof	hoven totaal	gerechtshof	hoven totaal
Productgroepen bij gerechtshoven	%	%	%	%
Civil recht	108%	97%	110%	104%
Belastingrecht	137%	125%	84%	103%
Strafrecht	90%	95%	97%	98%
Totaal	95%	96%	99%	100%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		kosten per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afspraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afspraak
Productgroepen bij gerechtshoven				
Civiel recht	33,2	94%	2.484	98%
Belastingrecht	28,0	78%	2.737	63%
Strafrecht	8,4	88%	978	116%
Totaal	15,9	97%	1.455	108%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters (RA) en ondersteuning (GA) versus het landelijk gemiddelde gerechtshoven, 2006 en 2007

	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde 2006	2007
Productgroepen bij gerechtshoven			
Civil recht	75	100%	90%
Belastingrecht	98	90%	82%
Strafrecht	116	123%	104%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	gerechtshof	gemid.hoven ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.172	1.078
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	2,5%	1,9%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	1,6%	3,2%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	6,2%	6,1%

1) ongewogen gemiddelde over de 5 hoven

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	gerechtshof	hoven totaal
Percentage rechters op totaal personeel	38%	36%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	62%	64%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	gerechtshof RA %	hoven totaal RA %	gerechtshof GA %	hoven totaal GA %
Percentage vrouwen	36%	37%	68%	67%
Percentage mannen	64%	63%	32%	33%
Tot en met 39 jaar	0%	1%	59%	54%
40 tot en met 49 jaar	24%	26%	22%	26%
50 tot en met 59 jaar	48%	46%	15%	18%
60 jaar en ouder	28%	28%	4%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	gerechtshof	gemid.hoven ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	74	39
Aantal geslaagde mediations	14	10
Aantal klachten	12	20
Percentage gegronde klachten	8%	13%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0	0,2
Gepubliceerde uitspraken	779	-

1) ongewogen gemiddelde over de 5 hoven

Kengetallen 2007 Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Samenvatting

In 2007 heeft het gerechtshof 's-Hertogenbosch een klantwaarderingsonderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek zijn overwegend positief. Het belangrijkste aandachtspunt betreft de gemiddeld lange duur van de procedures in handels- en belastingzaken. Het aandeel van zaken dat door drie rechters werd behandeld kwam overeen met de landelijke norm. De mate van doorverwijzing naar mediation lag op landelijk gemiddelde niveau. Het aantal klachten is gestegen en er vonden geen gehonoreerde wrakingen plaats. In 2007 heeft het gerechtshof 's-Hertogenbosch minder zaken afgedaan dan vastgelegd was in de bestuursafspraken. Daarnaast was de gemiddelde zaakswaarte lager dan begroot. Deze twee factoren hebben tot gevolg dat de gemiddelde kostprijs per zaak hoger was dan afgesproken. Het gerechtshof heeft mede hierdoor een negatief financieel resultaat geboekt waardoor het eigen vermogen in 2007 is afgenomen. De arbeidsproductiviteit was vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde en het ziekteverzuim lag daaronder.

Tevredenheid rechtzoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. Gerechtshof 's-Hertogenbosch heeft in 2007 een klantwaarderingsonderzoek (KWO) laten uitvoeren onder professionele partners (zoals advocaten, belastinginspecteurs en advocaten-generaal) en rechtzoekende burgers. Zij konden aangeven hoe tevreden zij waren over een aantal kwaliteitsaspecten. Het gerechtshof scoort op nagenoeg alle kengetallen uit het KWO boven of rond de geformuleerde landelijke doelstellingen. De tevredenheid over de duur van de procedure is niet hoog. Het verbeteren van de doorlooptijd is één van de doelstellingen die het gerechtshof 's-Hertogenbosch in de komende jaren wil realiseren.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien.

Bij drie van de vijf zaakscategorieën ligt de gemiddelde duur van de gerechtelijke procedure rond het landelijk gemiddelde of daaronder.

Voor al de familie zaken worden snel afgehandeld. De handelszaken met verweer en belastingzaken duren vergeleken met het landelijke gemiddelde lang. Zowel bij de handelszaken als de belastingzaken heeft het gerechtshof 's-Hertogenbosch te kampen gehad met een te grote voorraad. Op dit moment is het gerechtshof 's-Hertogenbosch bezig de voorraad oude zaken weg te werken; de voorraad is dientengevolge al geslonken. Dit vertaalt zich voor eerder genoemde zaaksoorten in een tijdelijk oplopende doorlooptijd.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meervoudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. Het aandeel MK-zaken lag voor belastingzaken ruim 11% onder de norm van 75%. Doordat in 2007 nog een groot aantal eerste aanlegzaken uit de werkvoorraad is behandeld geeft het percentage van 64% een vertekend beeld. De norm geldt immers voor belastingzaken in hoger beroep. Als alleen de hoger beroepzaken worden beschouwd, bedraagt het percentage MK-zaken 88%, ruim boven de norm.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. Het gerechtshof 's-Hertogenbosch heeft in 2007 ongeveer evenveel zaken afgedaan als vastgelegd in de bestuursafpraak 2007. Per sector is het beeld verschillend. De sector civiel recht heeft ongeveer evenveel zaken afgedaan als begroot. De sector strafrecht heeft 6,5% minder zaken afgedaan dan vooraf begroot. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat de behandelde MK-zaken gemiddeld genomen zwaarder waren dan in 2006; een groter aandeel had betrekking op moord en doodslag. Daardoor konden er minder zaken per zitting behandeld worden. De sector belastingrecht heeft veel meer zaken afgedaan dan vooraf begroot en afgesproken. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn de afdoening van een groot aantal eerste aanlegzaken in het kader van de (voormalige) Ziekenfondswet en een groot aantal intrekkingen van zeer oude zaken waarvan de behandeling was aangehouden

in afwachting van een arrest van de Hoge Raad. Vooral door het wegwerken van deze voorraad heeft het gerechtshof in totaal bijna 3% meer zaken afgedaan dan dat er ingestroomd zijn.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakswaarte en uurtarieven. In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. De gemiddelde prijs per zaak lag in totaal 3% boven de bestuursafpraak. De productgroepprijs belasting lag onder de afgesproken prijs, terwijl de prijzen van de productgroepen civiel en straf boven de afgesproken prijs lagen. Dit houdt verband met de relatief lage uitstroom in deze productgroepen (zie hierboven), terwijl de gemaakte kosten gelijk waren aan of hoger waren dan de begrote kosten.

Gemiddelde werklust per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. De gewogen productie is gedeeld door het aantal afgehandelde zaken. In hoofdstuk 1.3 is een nadere uitleg te vinden. Het gerealiseerde gemiddelde aantal uren per zaak voor het gerechtshof in totaal was 9% lager dan het aantal uren dat volgt uit de bestuursafspraken. Binnen alle productgroepen zijn relatief meer zaken uit lichte zaakscategorieën afgedaan dan in de bestuursafpraak was voorzien.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Deze worden vergeleken met de landelijk gemiddelde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht.

De gerealiseerde uurtarieven kwamen weliswaar niet boven het landelijk gemiddelde uit, maar lagen totaal bezien wel boven de bestuursafpraak. De oorzaak hiervan is gelegen in de relatief lage uitstroom in de zwaardere zaakscategorieën. Dit heeft geresulteerd in een gewogen productie die lager was dan vastgelegd in de bestuursafpraak voor 2007. De kosten waren, vooral door extra investeringen in het verbeteren van de kwaliteit, hoger dan begroot. Combinatie van beide

factoren, lagere gewogen productie en hogere kosten, heeft geleid tot de hogere uurtarieven. Voorgaande heeft geleid tot een negatief financieel resultaat waardoor het eigen vermogen van het gerechtshof is afgenomen. De arbeidsproductiviteit lag rond het landelijke gemiddelde en het ziekteverzuim lag voor zowel rechterlijke ambtenaren als gerechtsambtenaren onder de norm en het gemiddelde.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4. Het aandeel rechters op het totale personeel was gelijk aan het landelijke gemiddelde. Het percentage vrouwen ligt zowel voor de rechterlijke ambtenaren (38%) als de gerechtsambtenaren (63%) rond het landelijk gemiddelde. Hetzelfde geldt voor de leeftijdsopbouw

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1. Het gerechtshof 's-Hertogenbosch heeft in 2007 bijna 13% meer uitspraken op Rechtspraak.nl gepubliceerd als vorig jaar en publiceert verhoudingsgewijs meer uitspraken dan landelijk gezien het geval is. Het aantal doorverwijzingen naar mediation ligt rond het landelijke gemiddelde.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2. Zowel het totaal aantal klachten als het aantal gehonoreerde klachten is in 2007 ten opzichte van 2006 gestegen. Het aantal gehonoreerde wrakingen is evenals in 2006 nul.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (percentage tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2007	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	86%	> 75%	83%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	54%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	90%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	90%	> 70%	68%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	81%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	87%	> 70%	75%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	85%	> 85%	77%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	89%	> 80%	72%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	72%	> 70%	62%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	30%	>38% ¹⁾	22%	>26% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken)

	gerechtshof gemiddelde alle gerechtshoven		
	in weken	2006	2007
Civil			
Handelszaak met verweer/beschikking handelsrekest	75	70	70
Beschikking familiezaak	26	31	32
Belasting			
Uitspraak belastingzaak	148	111	118
Straf			
Strafzaak (enkelvoudig of meervoudig behandeld)	31	31	30
Uitwerken arrest t.b.v. cassatie	24	24	25

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type appelzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Dagvaardingszaak (handelszaak) met verweer	100%	100%
Verzoekschriftprocedure	100%	100%
Strafzaak	91%	93%
Bodemzaak belastingrecht	64%	75%

Mk aandeel verzoekschriftprocedure gecorrigeerd van 99% naar 100%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

Productgroepen bij gerechtshoven	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	gerechtshof %	hoven totaal %	gerechtshof %	hoven totaal %
Civil recht	98%	97%	103%	104%
Belastingrecht	161%	125%	181%	103%
Strafrecht	94%	95%	96%	98%
Totaal	99%	96%	103%	100%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	tijd per zaak		kosten per zaak	
	realisatie in uren	t.o.v. (%) afspraak	realisatie in Euro	t.o.v. (%) afspraak
Productgroepen bij gerechtshoven				
Civiel recht	35,4	94%	2.880	105%
Belastingrecht	18,9	60%	2.275	54%
Strafrecht	10,7	92%	1.019	115%
Totaal	18,4	91%	1.659	103%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters (RA) en ondersteuning (GA) versus het landelijk gemiddelde gerechtshoven 2006 en 2007

Productgroepen bij gerechtshoven	uurtarief Euro	(%) van landelijk gemiddelde	
		2006	2007
Civiel recht	81	108%	98%
Belastingrecht	121	111%	102%
Strafrecht	95	100%	84%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	gerechtshof	gemid.hoven ¹⁾
Arbeitsproductiviteit	1.105	1.078
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	1,7%	1,9%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	1,6%	3,2%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	5,7%	6,1%

1) ongewogen gemiddelde over de 5 hoven

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	gerechtshof	hoven totaal
Percentage rechters op totaal personeel	36%	36%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	64%	64%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	gerechtshof		hoven totaal	
	RA %	RA %	GA %	GA %
Percentage vrouwen	38%	37%	63%	67%
Percentage mannen	62%	63%	37%	33%
Tot en met 39 jaar	0%	1%	50%	54%
40 tot en met 49 jaar	25%	26%	26%	26%
50 tot en met 59 jaar	47%	46%	21%	18%
60 jaar en ouder	28%	28%	3%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	gerechtshof	gemid.hoven ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	41	39
Aantal geslaagde mediations	12	10
Aantal klachten	37	20
Percentage gegronde klachten	8%	13%
Aantal gehonoreerde wrakingen	0	0,2
Gepubliceerde uitspraken	939	-

1) ongewogen gemiddelde over de 5 hoven

Kengetallen 2007 Gerechtshof Leeuwarden

Samenvatting

Rechtszoekenden, officieren van justitie en advocaten waren relatief tevreden over de kwaliteit van rechters en de procedures, met uitzondering van de doorlooptijden en de mate waarop de raadsheer zich inleeft in de situatie. Het aandeel van zaken dat door drie rechters werd behandeld kwam, behalve bij strafzaken, overeen met de landelijke norm. In 2008 zal ook bij strafzaken gestuurd worden op de landelijke norm.

Tevredenheid rechtszoekenden en professionele partijen (tabel 1)

In hoofdstuk 1.2.1 is een nadere uitleg van het kengetal en de doelstellingen opgenomen. Het gerechtshof Leeuwarden heeft in 2007 een klantwaarderingsonderzoek (KWO) laten uitvoeren onder professionele partners (zoals officieren van justitie en advocaten) en rechtzoekende burgers. Zij konden aangeven hoe tevreden zij waren over een aantal kwaliteitsaspecten. Het gerechtshof scoort op alle kengetallen uit het klantwaarderingsonderzoek rond of boven de geformuleerde landelijke doelstellingen. Hoewel de tevredenheid van professionele klanten over de doorlooptijd van zaken met 25% in de buurt van het landelijk gemiddelde van de hoven (26%) ligt, is die tevredenheid laag. Het gerechtshof heeft maatregelen genomen om de doorlooptijden te bekorten. Met name bij rekestten zijn de procedures kritisch bekeken en aangepast om de doorlooptijden te bekorten.

Gemiddelde duur van procedures (tabel 2)

In hoofdstuk 1.2.2 is beschreven hoe de procedure-duur als kengetal te bezien. De gemiddelde doorlooptijd van handelszaken en handelsrekestten ligt met 52 weken onder het landelijk gemiddelde van 70 weken. Dit geldt niet voor de familiezaken. Daar is in 2007 kritisch gekeken naar de procedures om de doorlooptijden te bekorten. De gemiddelde doorlooptijd bij belasting ligt met 155 weken ruim boven het landelijk gemiddelde van 118 weken. De 37 weken die deze zaken duren, is 5 weken langer dan het landelijk gemiddelde. De oorzaak hiervan is dat er in 2007 relatief veel oude (eerste aanleg) zaken zijn afgedaan mede door ondersteuning van het hof Amsterdam.

Bij straf liggen de gemiddelde doorlooptijden nagenoeg op het landelijk gemiddelde.

Aandeel MK-zaken (tabel 3)

Het aandeel MK-zaken geeft weer hoeveel van de procedures binnen een zaaksgroep door de meer-voudige kamer, d.w.z. drie rechters, zijn behandeld. Met name de strafsector wijkt met een MK-aandeel van 69% af van de landelijke norm van 93%. Het hof Leeuwarden heeft in het bijzonder het afgelopen jaar ervoor gekozen zaken die in aanmerking kwamen om EK af te doen dit ook te doen. In 2008 zal er voor worden gezorgd dat zaken voornamelijk MK zullen worden afgedaan om de kwaliteit te waarborgen.

Productie t.o.v. de bestuursafpraak en t.o.v. de instroom (tabel 4)

De gerealiseerde productie is weergegeven als percentage van de bestuursafpraak en als percentage van het aantal ingestroomde zaken. In hoofdstuk 1.3.1 is een nadere uitleg te vinden. De gerealiseerde zaaks aantallen bij de sectoren belasting en straf liggen boven de bestuursafpraak. Vooral de belastingsector heeft meer geproduceerd vanwege schoning van oude zaken en doordat er ondersteuning is geweest door het hof Amsterdam. Bij de civiele sector blijft de gerealiseerde productie achter op de bestuursafpraak. De oorzaak hiervan ligt bij een te hoog ingezette planning van zaaks aantallen en achterblijvende productiviteit. De komende jaren zullen zowel aan de kostenkant als aan de productiekant maatregelen worden genomen om het resultaat te verbeteren.

Kostprijs per zaak (tabel 5)

Variaties in kosten per zaak zijn in eerste instantie het gevolg van zaakswaarte en uurtarieven. In hoofdstuk 1.3.2 is een nadere uitleg te vinden. Door de meerproductie in zaaks aantallen bij de sectoren straf en belasting ligt de productgrijs ook onder het landelijk gemiddelde. De oorzaak is het afdoen van meer zaken tegen gelijkblijvende kosten. Bij de sector civiel is precies het tegenovergestelde gebeurd.

Gemiddelde werklast per zaak (tabel 5)

Het is een indicatie hoe arbeidsintensief het aanbod aan zaken gemiddeld was. De gewogen productie is gedeeld door het aantal afgehandelde zaken. In hoofdstuk 1.3 is een nadere uitleg te vinden. De gerealiseerde gemiddelde werklast per zaak lag zonder uitzondering voor alle productgroepen van het gerechtshof onder de afspraak.

Totale productiviteit, arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en ziekteverzuim (tabellen 6 en 7)

De totale productiviteit is uitgedrukt in gerealiseerde uurtarieven. Deze worden vergeleken met de landelijk gemiddelde uurtarieven. Een andere productiviteitsindicator is de arbeidsproductiviteit. Dit is de gewogen productie gedeeld door het gemiddelde aantal fte's in een jaar. In hoofdstuk 1.3.2 worden beide productiviteitsindicatoren toegelicht. De productiviteit is totaal gezien vrijwel gelijk aan het landelijk gemiddelde. De civiele sector ligt daar duidelijk onder; een hoger uurtarief dan gemiddeld bij de gerechtshoven. De sector civiel laat zowel een productgrijs als een uurtarief zien die boven de afspraak ligt. Dat wil zeggen dat de geplande productie zowel gewogen als in absolute aantallen niet is gehaald. Per 31-12-2007 is er sprake van een negatief eigen vermogen. Het resultaat over 2007 is -/- € 550.000. Het eigen vermogen is niet toereikend om dit negatieve resultaat te dekken. Vooral het productieresultaat van de sector civiel heeft bijgedragen aan dit negatieve resultaat. Het ziekteverzuim GA ligt met 6,2% net boven de landelijke norm van 6%. Het ziekteverzuim RA blijft met 4,7% binnen deze norm. Het ziekteverzuim is niet de belangrijkste oorzaak voor het achterblijven van de productie.

Personele samenstelling: percentage rechters, percentage vrouwen en leeftijd (tabellen 8 en 9)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.4. Het aandeel vrouwelijke rechterlijke ambtenaren (raadsheren) is met 29%, aanzienlijk lager dan het landelijk gemiddelde. Bij de niet-rechters (ondersteuning) werken juist relatief veel vrouwen; 72%. Hieraan ligt geen speciaal beleid ten grondslag.

Publicatie van uitspraken en mediation (tabel 10)

Achtergronden zijn te vinden in hoofdstuk 1.5.1. In 2007 is selectief omgegaan met het leveren van zaken aan rechtspraak.nl. In 2008 zullen er veel meer zaken worden aangeleverd. Het interne beleid hierover is aangescherpt.

Klachten en wrakingen (tabel 10)

Zie voor achtergronden hoofdstuk 1.5.2. In 2007 kwam slechts één gehonoreerde wraking voor. Het aantal klachten in 2007 is 7. Het aantal gegronde klachten is 0. Dit was in 2006 ook het geval. Het geringe aantal klachten is een indicatie van tevredenheid bij de procespartijen.

Tabel 1: uitslagen klantwaarderingsonderzoek over tevredenheid procespartijen (percentage tevreden respondenten)

Jaar van uitvoering onderzoek 2007	(zeer) tevreden rechtzoekenden		(zeer) tevreden professionals	
	realisatie	norm	realisatie	norm
Deskundigheid van de rechter	90%	> 75%	79%	> 75%
Rechtseenheid van de beslissingen	x	x	59%	> 45%
Begrijpelijkheid van het besprokene	91%	> 70%	x	x
Uitleg/motivering van de beslissing	88%	> 70%	65%	> 65%
Leesbaarheid van de beslissing	x	x	85%	> 75%
Onpartijdigheid van de rechter	87%	> 70%	81%	> 75%
Ruimte die rechter aan partijen biedt voor hun verhaal	88%	> 85%	85%	> 75%
Luisteren van de rechter naar de standpunten	90%	> 80%	79%	> 75%
Inleven van de rechter in de situatie	67%	> 70%	55%	> 60%
Duur van de procedure/de doorlooptijd	53%	>38% ¹⁾	25%	>26% ¹⁾

1) Voor de tevredenheid over doorlooptijden moeten nog normen worden ontwikkeld. Hier is de gemiddelde tevredenheid weergegeven.

Tabel 2: gerealiseerde gemiddelde doorlooptijden (in weken)

	gerechtshofgemiddelde alle gerechtshoven		
	in weken	2006	2007
Civiel			
Handelszaak met verweer/beschikking handelsrekest	52	70	70
Beschikking familiezaak	37	31	32
Belasting			
Uitspraak belastingzaak	155	111	118
Straf			
Strafzaak (enkelvoudig of meervoudig behandeld)	30	31	30
Uitwerken arrest t.b.v. cassatie	25	24	25

Tabel 3: MK aandeel = aandeel zaken met behandeling door de meervoudige kamer (percentage), 2007

Type appelzaak	MK aandeel (percentage)	
	realisatie	norm
Dagvaardingszaak (handelszaak) met verweer	100%	100%
Verzoekschriftprocedure	100%	100%
Strafzaak	69%	93%
Bodemzaak belastingrecht	71%	75%

Tabel 4: productie-aantal versus afspraak (percentage) en productie-aantal versus instroom (percentage), 2007

	productie t.o.v. afspraak		productie t.o.v. instroom	
	gerechtshof	hoven totaal	gerechtshof	hoven totaal
Productgroepen bij gerechtshoven	%	%	%	%
Civiel recht	81%	97%	85%	104%
Belastingrecht	145%	125%	141%	103%
Strafrecht	105%	95%	98%	98%
Totaal	100%	96%	96%	100%

Tabel 5: gemiddelde zaakswaarte (tijd per zaak) en kosten per zaak versus de bestuursafpraak met gerechten, 2007

	realisatie in uren	tijd per zaak t.o.v. (%)	realisatie in Euro	kosten per zaak t.o.v. (%)
		afspraak		afspraak
Productgroepen bij gerechtshoven				
Civiel recht	34,7	98%	3.149	123%
Belastingrecht	24,6	78%	2.082	77%
Strafrecht	9,1	88%	993	98%
Totaal	16,3	87%	1.586	102%

Tabel 6: gerealiseerd uurtarief rechters (RA) en ondersteuning (GA) versus het landelijk gemiddelde gerechtshoven 2006 en 2007

Productgroepen bij gerechtshoven	uurtarief	(%) van landelijk gemiddelde	
	Euro	2006	2007
Civiel recht	91	121%	110%
Belastingrecht	85	78%	71%
Strafrecht	110	116%	98%

Tabel 7: arbeidsproductiviteit, eigen vermogen en arbeidsverzuim, 2007

	gerechtshof	gemid.hoven ¹⁾
Arbeidsproductiviteit	1.057	1.078
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	-1,7%	1,9%
Ziekteverzuimpercentage rechters (RA)	6,2%	3,2%
Ziekteverzuimpercentage ondersteunend personeel (GA)	4,7%	6,1%

1) ongewogen gemiddelde over de 5 hoven

Tabel 8: verhouding rechters - ondersteuning, 2007

	gerechtshof	hoven totaal
Percentage rechters op totaal personeel	38%	36%
Percentage ondersteuning op totaal personeel	62%	64%

Tabel 9: man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, 2007

	gerechtshof	hoven totaal	gerechtshof	hoven totaal
	RA %	RA %	GA %	GA %
Percentage vrouwen	29%	37%	72%	67%
Percentage mannen	71%	63%	28%	33%
Tot en met 39 jaar	0%	1%	55%	54%
40 tot en met 49 jaar	27%	26%	31%	26%
50 tot en met 59 jaar	46%	46%	13%	18%
60 jaar en ouder	27%	28%	1%	3%

Tabel 10: mediation, klachten, wrakingen en publicatie van uitspraken, 2007

	gerechtshof	gemid.hoven ¹⁾
Aantal doorverwijzingen naar mediation	22	39
Aantal geslaagde mediations	0	10
Aantal klachten	7	20
Percentage gegronde klachten	0%	13%
Aantal gehonoreerde wrakingen	1	0,2
Gepubliceerde uitspraken	356	-

1) ongewogen gemiddelde over de 5 hoven

Colofon

Raad voor de rechtspraak
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag
t 070-361 9723
f 070-361 9715

voorlichting@rechtspraak.nl
www.rechtspraak.nl

Vormgeving
Corps Ontwerpers, Den Haag

Lithografie en druk
OBT Opmeer, Den Haag

Oplage
1100

Uitgave
mei 2008

